

Bulletin advokacie

Informace o povinných platbách advokátů na rok 2011 • Rozum, právo a interpretace • Prohlídka jiných prostor a pozemků ve světle nálezů pléna ÚS • Kdo může uzavírat rozhodčí smlouvu? • Odměna advokáta ve vybraných zemích Evropské unie • Slavnostní předávání medailí Antonína rytíře Randy za rok 2010 •

V Y D Á V Á Č E S K Á A D V O K Á T N Í K O M O R A

Právnícká firma roku potřetí

(Čtěte na str. 9 – 13.)

**PŘICHÁZEJÍ
ELEKTRONICKE
ADVOKÁTNÍ
PRŮKAZY!**

(viz str. 5-7)

Bulletin advokacie®

Bulletin advokacie vydává
Česká advokátní komora v Praze
(IČO 66 000 777)
v agentuře **IMPAX**, spol. s r. o.
www.impax.cz

Vychází 10x ročně, z toho 2 dvojčísla
(1-2, 7-8). Přetisk povolen jen se souhlasem
redakce.

Adresa redakce:
Česká advokátní komora
Národní třída 16
110 00 Praha 1
telefon: 221 729 011
fax: 224 932 989
e-mail: bulletin@cak.cz
www.cak.cz
IČ: 66000777
DIČ: CZ 66000777

Redakce:
Předseda redakční rady: JUDr. Petr Toman
Šéfredaktor: JUDr. Pavel Blanický
Výkonná redaktorka: PhDr. Ivana Cihlářová
Tajemnice redakce: Eva Dvořáková

Redakční rada:
JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
prof. JUDr. Alexander Bělohávek, Dr.h.c.,
JUDr. Jiří Císař, prof. JUDr. Jan Dědič,
prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.,
JUDr. Pavel Holec,
JUDr. Ladislav Krym,
prof. JUDr. Zdeněk Kučera, DrSc.,
doc. JUDr. Karel Marek, CSc.,
JUDr. Michal Mazanec,
doc. JUDr. Vladimír Mikule,
JUDr. Tomáš Pohl,
prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.,
prof. JUDr. Pavel Šámal, PhD.,
prof. JUDr. František Zoulik, CSc.

Objednávky předplatného zasílejte na adresu:
ČAK, Národní třída 16, 110 00 Praha 1,
e-mail: dvorakova@cak.cz
Cena výtisku včetně dvojčísel je 90 Kč,
zvýhodněné roční předplatné 850 Kč
kromě poštovného, balného a DPH. Advokátům
a advokátním koncipientům se rozesílá zdarma.
S reklamacemi při problémech s distribucí
se obraťte na pí Dvořákovou, e-mail
dvorakova@cak.cz, tel. 221 729 045.

Inzertní služby zajišťuje agentura
IMPAX, spol. s r. o. Objednávky inzerce
zasílejte na adresu agency@impax.cz,
případně volejte na tel. 606 404 953 nebo
na 241 483 141. Media kit a další informace
naleznete na internetových stránkách
www.impax.cz.
Celé znění každého čísla vychází též
na internetu (www.cak.cz). Předáním rukopisu
redakci vyjadřuje autor souhlas se zveřejněním
také na internetu a v právních informačních
systémech spolupracujících s ČAK.

Toto číslo vyšlo 14. 12. 2010 v nákladu
13 500 výtisků.

Foto na obálce Jan Kolman:
letošní vítězové soutěže Právnícká firma roku

Tisk: PBtisk s. r. o.

MK ČR E 6469
ISSN 1210-6348

Úvodník

Jan Brož: **Úvodník o správě majetku aneb o co vše se stará
představenstvo** 3

Aktuality

Papírové advokátní průkazy končí, přicházejí elektronické
Martin Vychopeň, Marie Haklová 5

Galavečer Právníka roku 2010 icha 7

Právnícká firma roku 2010: těch nejlepších je patnáct
Ivana Cihlářová 9

Předseda ČAK pokřtil knižku o humoru (nejen) v právu
Ivana Cihlářová 14

Rozhovor s autorem publikace Humor (nejen) pro právní praxi
PhDr. Václavem Budinským Daniela Kovářová 15

Informace o povinných platbách advokátů na rok 2011 16

z právní teorie a praxe

Články

Shrnutí 22

Rozum, právo a interpretace Irena Pelikánová 23

Prohlídka jiných prostor a pozemků ve světle nálezu pléna ÚS
Jan Kocina 32

Kdo může uzavírat rozhodčí smlouvu? Petr Pospíšil 34

**Podání obžaloby při nepravomocně zahájeném trestním
stíhání a možnosti řešení této situace v řízení před soudem**
Kamila Klvačová 37

Z judikatury

Odměna obhájce ex offio 39

Z judikatury ESLP 45

Z odborné literatury

Aleš Gerloch, Michal Tomášek et al.: **Nové jevy v právu na počátku
21. století, II. svazek: Teoretické a ústavní impulzy rozvoje práva**
(Pavel Rychetský) 47

Arnošt Lustig: **Případ Marie Navarové** (Stanislav Balík) 48

Bulletin slovenskej advokácie přináší... 49

z advokacie

Sloupek Karla Čermáka

My Kocourkovští 52

Z české advokacie

Z praxe výboru pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátů Marek Nespala.....	53
Z kárné praxe Jan Syka.....	54
Advokátní taláry – nejvýhodněji si objednáte jen do konce roku! Icha	55
Reagujete... ...na vystoupení předsedy ÚS ČR na konferenci o etice	56
Z jednání představenstva ČAK Icha	58
50. výročí organizace CEEBA v Praze Michaela Strížová.....	59
Pobočku ČAK v Brně navštívil předseda Ústavního soudu Arménie Vlastimil Göttinger	60

Z Evropy

Odměna advokáta ve vybraných zemích Evropské unie	63
---	----

informace a zajímavosti

Měli byste vědět

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK	72
Pozvánka na společný seminář českých a hongkongských advokátů v Praze	74
Seminář ČAK a Justiční akademie: první zkušenosti s tabulkami Ivana Cihlářová	75

Z právnické společnosti

Slavnostní předávání medailí Antonína rytíře Randy za rok 2010 Drahomíra Pálenská	76
---	----

Nakonec

Disertace jako silvestrovské téma Petr Hajn	78
Kresba Lubomíra Lichého	80
Víte, že... Stanislav Balík	80
Inhaltsverzeichnis	81
Zusammenfassung/Summary	82
Table of Contents	83

Instrukce autorům

Vážení autoři časopisu Bulletin advokacie,

žádáme vás, abyste své příspěvky redakci posílali pokud možno ve formátu programu Microsoft Word (RTF nebo DOC), a to nejlépe elektronickou poštou na adresu bulletin@cak.cz.

Texty:

Formát zasilaných příspěvků by měl odpovídat řádkování 1, písmo Times New Roman, velikost 12. V žádném případě nepoužívejte funkci Automatické číslování, Automatické odrážky ani další speciální formátování textu. Odstavce oddělujte jenom enterem. Vyznačování v textu provádějte pouze tučně nebo kurzívou, v žádném případě nepište proložené, nepoužívejte podtrhávání textů ani verzálky!

Tabulky:

Tabulkové údaje formátujte pomocí tabulátorů.

Fotografie a obrázky:

Pokud k článku chcete připojit obrazové podklady, zašlete je zvlášť ve formátu JPG, TIF nebo eps. Barevné fotografie by měly mít rozlišení nejméně 300 dpi při velikosti, v jaké se budou reprodukovat, zasilané portrétní fotografie by měly mít nejméně 400 x 500 pixelů. Obrázky v žádném případě nevkládejte přímo do dokumentů!

Redakce uvítá zejména články kratšího až středního rozsahu.

K příspěvku připojte vždy stručné shrnutí v rozsahu nejvýše deseti řádků. Citace a odkazy provádějte dle platných bibliografických norem. Případné vyžádané autorské korektury se provádí elektronicky, e-mailem.

Ke každému příspěvku dále připojte

- čestné prohlášení, že článek nebyl dosud publikován
- svoji **barevnou** portrétní fotografii
- telefonické spojení
- korespondenční adresu
- rodné číslo
- bankovní spojení pro vyplacení honoráře
- informaci o svém profesním působení, případně akademické, pedagogické či vědecké tituly
- sdělení, zda jste plátcem DPH

Redakce si vyhrazuje právo stylistických, jazykových a technických úprav textů.

Úvodník o správě majetku

aneb o co vše se stará představenstvo

Na tomto místě většinou vychází úvodníky, které přibližují aktuality daného období, upozorňují na nejpálčivější věci advokátní či připomínají určité události a výročí.

Běžnou práci představenstva však charakterizují i další, dle mého názoru důležité činnosti, o nichž by advokátí občas, a ne jenom na sněmu měli být alespoň orientačně informováni, když jsou se životem advokacie jako takové také spojeny.

Jsou to záležitosti jednak běžného hospodaření, jednak v širším slova smyslu správy majetku ČAK. Nutno zdůraznit, že v této souvislosti si představenstvo uvědomuje, že je nejen stavovskou organizací advokátů na úsecích, jež má na mysli zákon o advokacii, ale i subjektem, který se musí řádně, odpovědně, průhledně a se závazkem k předchozím i budoucím generacím advokátů věnovat majetku Komory, a to s přihlédnutím k současným potřebám, jakož i důstojnosti toho, jak má být advokátní stav veřejností vnímán.

Od posledního sněmu uplynul rok. V něm představenstvo navazující na minulé období rozvrhlo svůj plán činnosti tak, aby některé záměry mohly být uskutečněny po etapách, tedy, aby byl rozpočet Komory v jednotlivých letech zatěžován pokud možno rovnoměrně. Přitom aby se jednalo o etapy funkční z hlediska praktických potřeb chodu ČAK, se zdůrazněním logiky jednotlivých etap. Na zřetel jsme brali i přiměřenost těchto výdajů jako celku.

Naplánovány proto byly celkem tři etapy, jež zahrnují jednak poměrně rozsáhlou opravu a citlivou rekonstrukci historického sídla Komory v Praze, dále přestavbu a celkové nové pojetí vstupních prostor, jakož i podloubí v průchodu na Národní třídě, a v neposlední řadě celkovou opravu, včetně částečné dostavby vnitřního traktu budovy, který byl vybudován v první polovině devadesátých let a jehož opravy se jeví funkčně nezbytnými.

První část rekonstrukce, po nezbytné několikaměsíční přípravě, trvala cca tři měsíce a byla provedena v letních měsících letošního roku. Znamenala výlukou provozu v Kaňkově paláci a v současné době je již dokončena. Komora tímto nemalým zásahem získala zrenovované a rekonstruované prostory, jež jsou skutečně reprezentativní. Rekonstrukce byla zaměřena nejen na stavebně-

technické záležitosti, ale opomenuty nebyly ani interiéry, včetně vybavení takovým vnitřním zařízením, které zcela odpovídá tomu, že se jedná o objekt palácového typu na jedné z prestižních pražských adres. Ostatně každý z advokátů si při příležitosti návštěvy sídla Komory tuto skutečnost může již nyní ověřit. Po ekonomické stránce bylo vše realizováno za maximálně výhodné ceny, na základě výběrových řízení a za koordinace prací advokátem, pověřeným představenstvem. Takové rozhodnutí se ukázalo jako maximálně optimální, šetřící předem naplánované výdaje, když při realizaci došlo i k významným úsporám.

Nyní se připravuje druhá etapa rekonstrukce pro realizaci v příštím roce. V jejím rámci bude pamatováno na zvýraznění celostátně významného pietního místa k událostem 17. listopadu 1989, jež je v podloubí ČAK umístěno. Předpokládám, že nový příchod do sídla Komory, jak mnozí z vás v budoucnu jistě ocení, bude vhodným způsobem navazovat na dosud provedené práce. Lze v této souvislosti vyslovit i předpoklad, že realizace této akce proběhne stejně úspěšně a nastartuje přípravu etapy poslední, tedy již zmíněné opravy a časťou přístavbu ve vnitrobloku.

Časový prostor pro to, aby tyto záměry představenstva byly v celém rozsahu uskutečněny do dalšího sněmu, zde je. Protože výše uvedené činnosti představenstva, které navazují na předchozí funkční období, v jehož rámci bylo vybudováno úspěšně fungující školicí a vzdělávací středisko v paláci Dunaj, se přece jen pro svou jedinečnost (nestaví se každé volební období) vymykají běžnému hospodaření Komory, jde o záležitost dlouhodobého významu, zasluhující, dle mého názoru, pozornosti zvláštní.

Jsou to přece jen jiné činnosti, než obvykle ve zprávách o hospodaření a správě majetku bývají, tedy pro méně zasvěcené mnohdy jen souhrn čísel v málo přehledných tabulkách.

JUDr. JAN BROŽ, místopředseda ČAK

PF 2011

DEJ MI TMAVOU KRAVATU. PŘÍPAD NENÍ ZAS
TAK VESELY.

PAPÍROVÉ ADVOKÁTNÍ PRŮKAZY KONČÍ, PŘICHÁZejÍ ELEKTRONICKÉ

UŽ ŽÁDNÉ OSLÍ ROHY!

Dlouhých dvacet let prokazují advokáti a advokátní koncipienti svoji totožnost v soudních síních a na úřadech nevzhlednou papírovou kartičkou. U mnohých z nás ztratila častým používáním nejen tvar, ale i schopnost svého držitele identifikovat. „Kartičku“ advokáti často kritizují a v posledních letech jim navíc působí problémy prokazovat totožnost při výkonu advokacie v evropských institucích i v sousedních státech. Proto poslední novela zákona o advokacii nově upravila identifikační průkazy advokátů, advokátních koncipientů i usazených evropských advokátů.

V souladu s právní úpravou bude první elektronický identifikační advokátní průkaz vydáván ZDARMA.

JAK BUDE ID PRŮKAZ VYPADAT?

Podrobnosti o identifikačních průkazech advokátů, usazených evropských advokátů a advokátních koncipientů jsou obsaženy ve vyhlášce č. 176/2010 Sb. V ní je též zakotven vzhled průkazů, včetně barevnosti.

Výběrovým řízením a testovacím provozem byla zvolena karta **CRESCENDO C700**, která je z odolného kompozitního materiálu, velikosti standardní platební karty a obsahuje elektronické prvky – kontaktní a bezkontaktní čip. Byl vybrán takový bezkontaktní čip, jehož bezpečnost nebyla dle dostupných informací do dnešního dne prolomena (čip Mifare Desfire). Díky vlastnostem karty je předpoklad, že při dobrém zacházení vydrží déle než karta plastová. Její životnost může prodloužit i ukládání do plastového obalu, který každý advokát dostane společně s kartou při jejím vydání. Obal pro všechny bezplatně pořídil jeden z hlavních finančních partnerů ČAK – UniCredit Bank.

Od počátku na prvním místě při výběru karty stála bezpečnost a odolnost vůči zneužití. Dalším bezpečnostním prvkem se proto stalo použití laminační fólie s prvky vizuálního zabezpečení, čímž se minimalizuje riziko padělení. Vizuální podoba této ochranné laminační fólie byla navržena speciálně pro potřeby ID karty a je unikátní. Jako jeden z ochranných prvků bylo zvoleno i logo České advokátní komory.

K ČEMU BUDE MOŽNÉ ID PRŮKAZ VYUŽÍT?

V první řadě bude ID průkaz plnit všechny stávající funkce papírového průkazu advokáta, advokátního koncipienta či usazeného evropského advokáta. Dotyční se jím budou prokazovat všude tam, kde jsou k tomu běžně vyzýváni.

Navíc – díky technologii kontaktního čipu – **bude možné kartu použít i jako bezpečné úložiště nejrůznějších certifikátů** (aktuálně komerčního a kvalifikovaného certifikátu, které advokáti využijí při konverzi dokumentů, viz BA č. 7-8/2010 a příslušná sekce na webových stránkách ČAK, banner Konverze dokumentů).

Při vydávání ID průkazu bude na kartu nahrán i **certifikát České advokátní komory** – pro možné další využití v budoucnu (viz dále). **Celkem lze na kartu nahrát 15 – 21 různých certifikátů (podle velikosti).**

Pro některé úkony, které advokáti provádějí nejčastěji, byla zvolena technologie bezkontaktního čipu – například **pro ověřování identity advokátů při vstupu do soudních budov**. V tomto směru již provedla Česká advokátní komora v letních měsících tohoto roku ve spolupráci s ministerstvem spravedlnosti zkušební provoz u soudů v Praze, Hradci Králové a Benešově.

ČASOVÝ HARMONOGRAM VYDÁVÁNÍ A REZERVAČNÍ SYSTÉM

- **Všichni noví advokáti, advokátní koncipienti a usazení evropští advokáti, kteří do stavu advokátního vstoupí po 1. 1. 2011, dostanou již automaticky nový elektronický identifikační průkaz.**
- **Všichni ostatní si musí do 1. 9. 2011 průkazy vyměnit.** Tak to vyplývá z novely zákona o advokacii č. 219/2009 Sb., čl. 2, přechodná ustanovení.

Jedná se samozřejmě o organizačně náročnou záležitost. Z důvodu bezpečnosti celého procesu tisku a vydávání ID průkazů si ČAK pořídila nutnou techniku (viz foto) a vyškolila pracovníky odboru matriky v Praze a pracovnice pobočky ČAK v Brně. Pro plynulost a co nejmenší administrativně časové zatížení ze strany advokátů je navíc připraven **webový rezervační systém**, díky kterému si advokáti budou moci vybrat pro sebe nejvhodnější termín výměny – (datum a čas) a místo (Praha či pobočka ČAK v Brně).

Rezervační systém naleznete po 1. 1. 2011 na webových stránkách ČAK, přímo na úvodní stránce pod rozklikávacím bannerem „Identifikační průkazy“, kde budou i další důležité informace a pokyny.

CO BUDETE K VÝMĚNĚ PRŮKAZŮ POTŘEBOVAT?

Prakticky nic. Poté, co si zarezervujete čas a místo výměny, už postačí s sebou jen přinést starý advokátní průkaz. Z ČAK už budete odcházet s novým průkazem, který bude možné ihned použít.

První elektronický ID průkaz advokáta dostane každý advokát i advokátní koncipient zcela ZDARMA.

Pokud u vás došlo k nějakým změnám, které dle zákona o advokacii musíte povinně hlásit matrice ČAK, budete mít možnost je na místě rovnou aktualizovat a vše potřebné tak vyřídít při jediné návštěvě Komory.

CO VŠECHNO ID PRŮKAZY UMOŽNÍ?

Díky zvolené technologii bude mít nový ID průkaz všestranné použití a rozhodně se neomezí jen na vizuální doklad totožnosti advokáta.

- Asi nejzjevnější možností využití ID průkazu je už zmíněná **kontrola při vstupu do soudních budov**. Advokát či advokátní koncipient bude moci jen předložit ostraze soudu svůj ID průkaz a bude na základě údajů, které jsou obsaženy v bezkontaktní části čipu, za pomoci čtečky údajů, prověřen. Bezkontaktní čip byl s úspěchem vyzkoušen při vstupu do budov zmíněných soudů a **ČAK nyní vyjednává s ministerstvem spravedlnosti změnu příslušných předpisů tak, aby advokáti nebyli podrobováni osobním prohlídkám při vstupu do soudních budov, pokud se prokáží novým elektronickým identifikačním průkazem**, který umožní justiční strážní ověření totožnosti advokáta v matrice ČAK. Je samozřejmě, že ověření je nastaveno tak, aby nedocházelo k neoprávněnému nakládání s osobními údaji advokátů. Celá technologie je schválena ministerstvem spravedlnosti a je tak už jen otázkou krátkého času, kdy bude spuštěna do ostrého provozu a bude dostupná všem advokátům a koncipientům přicházejícím na soudy v celé ČR. ČAK již předložila ministerstvu spravedlnosti návrh na změnu příslušné instrukce.

Další možnosti výhodného použití ID průkazů se naleznou uvnitř advokátního stavu samého (například komunikace jednotlivých advokátů a advokátních koncipientů s ČAK), ale i vně (komunikace s různými institucemi, se kterými advokáti přicházejí do styku při výkonu své profese).

- Do budoucna by tedy advokáti a advokátní koncipienti mohli použít svůj ID průkaz **k identifikaci v informačních systémech ČAK** nejen k ověření v rámci internetových aplikací, ale mohlo by jim být umožněno provádět úpravy některých svých údajů v matričních listech (telefony, e-maily, www stránky atd.). Zvolená technologie je též velice vhodná pro další ověřování identity – advokáti a advokátní koncipienti by tedy ID průkaz mohli používat **při vstupu do budov ČAK či při prezenci seminářů, které ČAK pořádá.**

- Další velkou možností ID průkazu by pro advokáty mohl být v budoucnu **přístup do elektronického soudního spisu**. Elektronický soudní spis je jednou z priorit ministerstva spravedlnosti v oblasti e-justice. Až na tento krok budou připraveny i ostatní složky justice, bude možné do spisů přistupovat dálkově, s použitím specializovaných softwarů. Technologie užitá na ID průkazech advokátů je pro toto využití v budoucnu již odsouhlasená odborem informatiky ministerstva spravedlnosti a odpovídá jeho záměrům.
- Neméně zajímavou oblastí se stává i možnost osobního využití ID průkazu advokátem či advokátním koncipientem. Průkaz umožňuje komunikaci s takovými softwary či aplikacemi, které např. umožní bezpečný **vstup do vlastního počítače uživatele průkazu** nebo do celé sítě (tato možnost je závislá na místních zásadách

Nenechávejte výměnu svého advokátního průkazu na poslední chvíli. Včas si prostřednictvím rezervačního systému na webu zadejte „svůj“ termín.

Upozorňujeme, že dle zákona o advokacii musí mít všichni advokáti a koncipienti nové ID průkazy do 1. 9. 2011!

počítačové sítě a softwarovém vybavení uživatele), dále pak podporuje **sestavení bezpečného spojení mezi počítači pomocí virtuální privátní sítě (VPN SSSL/IPSEC)** s podporou technologií CITRIX a Microsoft Identity. Průkaz bude možné též s vhodným vybavením využít například k **automatickému otevírání vrat, dveří** atd., stejně tak je možné uvažovat o **využití „kreditního“ systému**, kdy je průkaz dobit určitým počtem bodů, které jsou postupně odečítány (například za použití kopírky, knihovny, služeb externí firmy apod.).

Možností se nabízí celá řada. Bude záležet na každém jednotlivém vlastníkovi ID průkazu, k čemu všemu ho bude chtít využít.

✿ JUDr. MARTIN VYCHOPEŇ, předseda ČAK

✿ MARIE HAKLOVÁ, DIS, odbor vnějších vztahů ČAK

Galavečer Právníka roku 2010

PŘESTOŽE VSTUPENKY NA GALAVEČER LETOŠNÍHO PRÁVNÍKA ROKU JSOU JIŽ OD POČÁTKU LISTOPADU ZCELA ROZEBRÁNY, DLUŽÍME TĚM ŠTASTNĚJŠÍM Z VÁS, NA KTERÉ SE DOSTALO, ORGANIZAČNÍ POKYNY A NÁSTIN PROGRAMU.

21. 1. 2011 TOP HOTEL PRAHA

- 19.00 zahájení slavnostního vyhlášení výsledků v kongresové hale, moderuje Miroslav Donutil
- 20.30 společenský raut a hudební program
- Salonek Morava – cimbálová kapela PONAVALA
 - Sál Praha – Rhythm Desperados
 - Salonek KS 2 – skupina George Beatovens s K. Kahovcem a V. Sodomou s českými hity 60. a 70. let!
- 23.00 kongresová hala – koncert skupiny MIG 21!
- 24.00 kongresová hala – videodiskotéka pro starší a pokročilé
- 01.00 předpokládaný konec galavečera

Prosíme, zaujměte svá místa v sále včas, hala bude otevřena od 18.00 hodin.

Pro účastníky galavečera bude fungovat kyvadlová doprava od metra trasy „C“ k TOP HOTELU PRAHA.

Bližší informace budou k dispozici na www.cak.cz/rozklikavaci_banner Právník roku na úvodní stránce.

✿ icha

AKONT

specialista na mezinárodní daňové plánování

NAŠE SLUŽBY:

- daňové plánování a optimalizace
- anonymita vlastnictví
- ochrana majetku (nadace a trusty)
- tvorba imageové struktury

www.akont.cz

Společnosti pro Vás

Uděláme za Vás první krok

- Ready-made s.r.o. již za **25.500 Kč***
- Ready-made a.s. již za **59.500 Kč***
- Poskytování sídel v Praze již od **500 Kč*** měsíčně

www.spolecnostiprovas.cz

* Výše uvedené ceny nezahrnují 20% DPH.

Společnosti pro Vás s.r.o., IČ 28383605, DIČ CZ28383605, se sídlem Praha 6, Břevnov, Moravanů 2153/37, PSČ 169 00, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 137686.

Právní služby jsou zajišťovány advokáty.

Právníká firma roku 2010: těch nejlepších je patnáct

O ČTYŘI, Z JEDENÁCTI NA PATNÁCT, VZROSTL OD MINULÉHO ROKU POČET KATEGORIÍ, V NICHŽ BYLY BĚHEM SLAVNOSTNÍHO VEČERA JIŽ 3. ROČNÍKU SOUTĚŽE PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU DNE 15. LISTOPADU 2010 V PRAŽSKÉM HOTELU INTERCONTINENTAL VYHLÁŠENY A OCENĚNY NEJLEPŠÍ PRÁVNICKÉ FIRMY V ČESKÉ REPUBLICE.

Plastiky svatého Yva si tedy letos odnesli i čtyři vítězové nových kategorií „Právo informačních technologií“, „Sportovní právo“, „Trestní právo“ a „Daňové právo“.

O ceny se však v tomto roce podělilo jen dvanáct velkých českých advokátních kanceláří či českých mezinárodních právnických poboček, neboť hned třem z nich – Weil, Gotschal & Manges, White & Case a Havel & Holásek – se podařilo uspět zároveň ve dvou kategoriích.

Česká advokátní komora je partnerem soutěže, jejím pořadatelem je společnost EPRAVO.CZ a záštitu jí poskytlo ministerstvo spravedlnosti.

Jak ve svém úvodním projevu vysvětlil předseda představenstva společnosti EPRAVO.CZ Miroslav Chochola, vyhodnocení těch nejlepších firem probíhá třemi způsoby: za prvé je mezi svými konkurenty vybírají samy velké advokátní kanceláře, dále se na hodnocení podílelo na dvě stě padesát hodnotitelů, složených z představitelů odborné veřejnosti a významných zadavatelů právních služeb. A třetí hodnocení prováděla i společnost EPRAVO.CZ, jako nezávislý subjekt dlouhodobě monitorující činnost právníků u nás, na základě informací, které mu poskytly samy firmy. Mezi pětice těch nejlepších se letos zařadilo 29 různých kanceláří.

Cílem soutěže je podle Chocholy zviditelnění právníké obce a její zmapování, které prospěje klientům na trhu.

Právě skutečnost, že výsledky soutěže jsou vodítkem při hledání poskytovatelů právních služeb, ocenil ve svém vystoupení ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil: „Jsem velmi rád jako ministr i jako občan, že stejně jako soutěž Právník roku se Právníká firma roku rozvíjí a je o ni velký zájem,“ uvedl Pospíšil.

Slavnostního večera, který letos moderoval Libor Bouček, se kromě ministra spravedlnosti JUDr. Jiřího Pospíšila a dalších ústavních činitelů, v čele s předsedkyní ústavněprávního výboru Sněmovny Parlamentu České republiky, Mgr. Karolínou Peake, zúčastnilo na tři sta hostů, především z advokátních kruhů.

Právnícké firmy roku 2010

Právo obchodních společností včetně hospodářské soutěže

Kocián Šolc Balaščík

Cenu, kterou kancelář obdržela již potřetí za sebou, převzali letos partneři kanceláře prof. JUDr. Jan Dědič, JUDr. Pavel Nosek a Mgr. Martin Kubík.

Developerské a nemovitostní projekty

Salans Europe LLP

Také v této kategorii uspěl loňský vítěz. Po roce opět převzala z rukou jednoho ze sponzorů večera cenu v této kategorii partnerka pražské kanceláře Salans JUDr. Olga Humlová, CSc., LL.M.; tentokrát v doprovodu kolegy Mgr. Jiřího Stržínka.

Fúze a akvizice

Weil, Gotschal & Manges

Cenu převzal řídicí partner pražské kanceláře JUDr. Karel Muzikář, LL.M. (u mikrofonu), společně se svým kolegou JUDr. Karlem Dřevínkem, LL.M.

Restrukturalizace a insolvence

White & Case

Firmě se podařilo „obhájit pozici“ z loňska. Cenu stejně jako v minulém roce přebírali partneři pražské kanceláře JUDr. David Pich (u mikrofonu), Mgr. Jiří Tomola a Mgr. Petr Kuhn.

Řešení sporů a arbitráže

Weil, Gotschal & Manges

Druhou plastiku svatého Yva pro svou firmu za tento večer převzal z rukou předsedkyně ústavněprávního výboru sněmovny, Mgr. Karolína Peake, partner pražské kanceláře Mgr. Martin Kramář.

Bankovníctví a finance

PRK Partners

Cenu v této kategorii získali potřetí v řadě. Převzal ji partner kanceláře Mgr. Robert Němec, LL.M., tentokrát v doprovodu kolegů JUDr. Jana Kohouta a JUDr. Václava Bílého, Ph.D., LL.M.

Telekomunikace a média

Havel & Holásek

Cenu převzal Mgr. Jan Holásek, LL.M., řídicí partner kanceláře, která v této kategorii rovněž obhájila loňskou pozici.

Duševní vlastnictví

Čermák Hořejš Matějka a spol.

Historicky první cenu pro svoji firmu převzal partner kanceláře JUDr. Karel Čermák, jr., Ph.D., LL.M.

Právo informačních technologií

Rowan Legal

Cenu převzali partneři kanceláře Rowan Legal JUDr. Martin Maisner a JUDr. Josef Donát.

Sportovní právo

KŠD Šťovíček

S pozdravem „Sportu zdar“ odcházel z pódia vítěz v další letošní novinkové kategorii, řídicí partner advokátní kanceláře JUDr. Jan Šťovíček, který cenu přebíral společně s kolegyní Mgr. Terezou Rýdlovou.

Pracovní právo**Randl Partners**

Již potřetí přebírala svatého Yva za tuto kategorii JUDr. Nataša Randlová.

Veřejné zakázky**Dáňa, Pergl & Partneři**

Cenu, kterou jejich firma získala již předloni, převzal řídicí partner kanceláře Mgr. Robert Pergl.

Trestní právo**Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák**

Svatého Yva v této další nové kategorii přišli na pódium převzít všichni společníci, JUDr. Jan Brož, JUDr. Jiří Novák a JUDr. Tomáš Sokol. Čtyřnásobný právník roku volený laickou veřejností vystoupil s krátkou, ale opravdu plamennou řečí na obranu poskytovatelů služeb v této oblasti práva.

Daňové právo**White & Case**

S poděkováním kolegům i hodnotitelům převzal pro svoji firmu letošního druhého svatého Yva partner pražské pobočky White & Case Ing. Aleš Zídek.

Největší kancelář**Havel & Holásek**

Cenu z rukou ministra spravedlnosti JUDr. Jiřího Pospíšila a předsedy představenstva EPRAVO.CZ Mgr. Miroslava Chocholy, MBA, převzali partneři JUDr. Jaroslav Havel a Mgr. Jan Holásek, LL.M. Jejich kancelář obhájila své loňské prvenství v této kategorii. Nyní v ní pracuje 46 advokátů a 51 koncipientů.

Po moderátorovi prvních dvou ročníků, redaktorovi České televize Jakubu Železném, se role průvodce večera letos ujal moderátor rádia Evropa 2 Libor Bouček. Dlužno říci, že byl vtipný, rychlý, pohotový, blondatý a bez problémů přecházel z češtiny do angličtiny, když se na pódiu objevil jako jeden z předávajících pan Bhaskar Katta ze společnosti Citibank.

Přítomné hosty uvítal v krátkém projevu i předseda České advokátní komory Martin Vychopeň.

A po předání všech patnácti cen už bylo na programu jen dobré jídlo, zábava a gratulace.

*Je jisté, že za rok budou slavit
vítězové Právníké firmy roku 2011!*

✿ PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ

✿ Foto JAN KOLMAN

Předseda ČAK pokřtil knížku o humoru (nejen) v právu

Tak jak se sluší a patří na knížku, jejímž tématem je humor, tedy s vtipem a za výborné nálady všech hostů navzdory sněhové kalamitě, byla jen pár dní před Mikulášem, 1. prosince 2010, pokřtěna ve Školicím a vzdělávacím středisku České advokátní komory v pražském paláci Dunaj předsedou České advokátní komory JUDr. Martinem Vychopněm knížka PhDr. Václava Budinského **Humor (nejen) pro právní praxi**.

Křtu se zúčastnil rovněž expředseda ČAK JUDr. Vladimír Jirousek, tajemník Komory JUDr. Ladislav Krym a řada dalších hostů.

Česká advokátní komora je partnerem knihy; proto byla křtěna právě na půdě ČAK, a proto také mají advokáti při její koupi speciální 20% slevu.

Na jejím vzniku se podílely dvě dámy původem z advokátních kruhů: výběrem z často neuvěřitelných, komických i tragikomických žádostí o „přidělení advokáta zdarma“ (a také úvodem k celé publikaci) do ní přispěla ředitelka brněnské pobočky ČAK JUDr. Irena Schejbalová, jež má na starosti určovací agendu, a mrazivě ironickou parodií „Koncipientka píše rodičům aneb Odstrašující story, jak advokácii nedělat“ knížku obohatila dlouholetá plzeňská advokátka, exministryně spravedlnosti a ředitelka Justiční akademie JUDr. Daniela Kovářová. Její krátký rozhovor s „hlavním autorem“ Václavem Budinským najdete na vedlejší straně.

Křest moderovala a vážným otázkám („Je psaní knížky o humoru opravdu sranda?“) všechny tři autory podrobila mluvčí ČAK Iva Chaloupková.

✿ PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ

✿ Foto OTO PALÁN

Předsedovi ČAK pomáhal knihu dobře pokřtít i autor Václav Budinský (vlevo) a vedoucí marketingu nakladatelství C. H. Beck Martin Mařík. Ten musel na poslední chvíli zastoupit ředitelku nakladatelství profesorku Helenu Válkovu, jež cestou do Prahy uvázla s autem ve vánici.

Na křtu knížky o humoru bylo opravdu veselo.

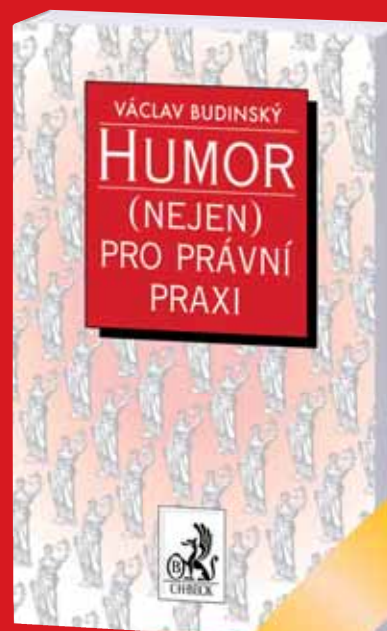
Humor (nejen) pro právní praxi
pěkný vánoční dárek pro Vás a Vaše blízké
– kupujte v eShopu nakladatelství
C. H. Beck s vánoční slevou 20 %!

Knihy se zabývají významem, přínosem a aplikací humoru pro práci právníků, ale i pro jejich relaxaci a zábavu. První část knihy je věnována teoretickým otázkám pojetí humoru a jeho funkcí, vztahu humoru a osobnosti a také zajímavostem o vztahu humoru a práva. Druhá část nabízí služby humoru se zvláštním důrazem na práci právníka, na zlepšování komunikace a z kvalitativního nezbytné relaxace. Závěrečná část obsahuje texty převážně zábavné a to jak obecného rázu přibližující zábavnou humorologii, anekdotologii a bubuismus, tak i lidový humor o právnících a humorové aspekty právní praxe prostřednictvím „právnických“ příspěvků a především kuriózních podání a žádostí, které za několik let doputovaly na Českou advokátní komoru.

Bražovaná, 208 stran, cena 290 Kč, obj. číslo PS12

V eShopu C. H. Beck si vyberte z kompletní nabídky našich publikací i ostatních odborných nakladatelů.

Nakladatelství C. H. Beck, Řeznická 17, 110 00 Praha 1, tel.: 225 993 910, 225 993 959, fax: 225 993 920, 225 993 931, www.beck.cz

Rozhovor s autorem publikace **Humor (nejen) pro právní praxi** PhDr. Václavem Budínským

● **Pane doktore, co jako odborník na „člověka humorného“ soudíte o právnících?**

Mám mezi nimi celou řadu přátel a chápu jejich potřebu humoru jako jednu z důležitých metod úspěšné práce a pohodového života, jako naladění mysli, jako kompenzaci strohých zákonů

a legislativních norem a způsob relaxace a regenerace duševních sil. Humor umí pomoci při komunikaci s lidmi obvyklými a běžnými, ale především s těmi, kteří vybočují často dost významným způsobem z normy, ať už se jedná o násilné primitivy, nebo o vysoce inteligentní služebníky zločinu. Proto jsem vítal spolupráci s Českou advokátní komorou, která mi poskytla neuvěřitelně kuriózní podání a žádosti, z nichž některé jsem použil v zábavné části knihy.

● **Jste autorem pojmu bubuismus, o němž je v knize také zmínka. Můžete nám vysvětlit, co je jeho obsahem?**

Bubuismus je soubor netradičních vědních disciplín, netradičního přístupu k realitě a specifického způsobu života.

Je současně logický a smysluplný i absurdní. Roli v něm hraje mystifikace a recese. Hledá smysl života a nachází ho v originalitě, v tvůrčím přístupu, v netradičních způsobech řešení problémů. Všemi prostředky usiluje o to, aby se velký dar života nestal darem danajským.

● **Jako spisovatelka mám mnohdy pocit beznaděje, vidím-li záplavy nových knih každý týden na pultech knihkupectví. Má v dnešní době vůbec cenu psát?**

Jsem přesvědčen, že má cenu nejen psát, ale i vydávat knihy. Každý dopis, který dostanu od spokojeného čtenáře, mě utvrzuje v pocitu, že jsem knihu nepsal zbytečně.

● **Na čem v současné době pracujete a kdy se s vaším dalším dílem budeme moci seznámit?**

Nyní dopisuji knihu Dary, dárky, dárečky. Každý člověk stráví během svého života stovky hodin vymýšlením dárků, jejich nakupováním, předáváním i přijímáním. Přesto dosud nevyšla monografie, která by se tomuto tématu věnovala. Věřím, že tato knížka usnadní život každému čtenáři.

✿ JUDr. DANIELA KOVÁŘOVÁ

inzerce

WE UNDERSTAND YOUR BUSINESS

TACOMA

Trustové služby TACOMA

- Zahraniční společnosti
- Poskytnutí sídla společnosti
- Poskytnutí statutárních orgánů
- Správa obsahu sbírky listin
- Likvidace společností
- Outsourcing mezd
- Poskytování účetnictví

Sdělení ČAK o povinných platbách

- o výši a splatnosti příspěvků na činnost České advokátní komory (dále jen „Komora“) za rok 2011
- o výši a splatnosti odvodu do sociálního fondu Komory za rok 2011
- o výši a splatnosti odvodu do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů za rok 2010
- o výši a splatnosti pojištění profesní odpovědnosti pro rok 2011

I. Příspěvek na činnost Komory za rok 2011

Výše příspěvku advokáta na činnost Komory za rok 2011 činí

- a) 8000 Kč,
- b) 3000 Kč, byl-li advokátovi pozastaven výkon advokacie,
- c) 4000 Kč, bude-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 30. červnu 2011.

Příspěvek je splatný do 20. ledna 2011.

Byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 20. lednu 2011, je příspěvek splatný do jednoho týdne ode dne zápisu. **Totéž platí při změnách v průběhu roku a u všech plateb.**

II. Odvod do sociálního fondu Komory za rok 2011

Výše odvodu advokátů do sociálního fondu Komory za rok 2011 činí

- a) 500 Kč,
- b) 250 Kč, byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 30. červnu 2011,
- c) odvod neplatí advokáti, kterým byl pozastaven výkon advokacie.

Odvod je splatný do 20. ledna 2011.

Byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 20. lednu 2011, je odvod splatný do jednoho týdne ode dne zápisu.

Výše a splatnost příspěvku na činnost Komory a odvodu do sociálního fondu Komory se vztahuje rovněž na usazené evropské advokáty a advokáty zapsané do seznamu advokátů podle § 5a zákona o advokacii.

Příspěvek na činnost Komory a odvod do sociálního fondu Komory se platí **převodem na účet Komory č. 12432011/0100**. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající ze čtyřmístného čísla roku, na který je příspěvek nebo odvod placen, a pětímístného registračního čísla advokáta (**vzor variabilního symbolu pro rok 2011: 201104876**).

Příspěvek a odvod lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí – čtvrtek 8.00 – 15.30 hod., pátek 8.00 – 13.30 hod.).

III. Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů za rok 2010

Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů jsou povinni platit advokáti, usazení evropští advokáti a obchodní společnosti zřízené k výkonu advokacie, kteří zaměstnávají advokátní koncipienty.

Výše odvodu za jednoho advokátního koncipienta za rok 2010 činí

- a) 3000 Kč,
- b) pokud pracovní poměr advokátního koncipienta netrval celý kalendářní rok, činí výše odvodu 1/12 z částky uvedené ad a) za každý započatý měsíc trvání pracovního poměru;
- c) pokud byl advokátnímu koncipientovi pozastaven výkon právní praxe, ale jeho pracovní poměr k povinnému advokátovi nadále trvá, snižuje se výše odvodu uvedená ad a) o 1/12 za každý kalendářní měsíc, po který pozastavení právní praxe advokátního koncipienta trvá, a to počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, ve kterém k pozastavení výkonu právní praxe advokátního koncipienta došlo;
- d) pokud advokátní koncipient přerušil výkon právní praxe z důležitých osobních překážek v práci na dobu delší než 60 po sobě následujících pracovních dnů, snižuje se výše odvodu uvedená ad a) o 1/12 za každý kalendářní měsíc,

po který přerušení výkonu právní praxe advokátního koncipienta z tohoto důvodu trvá, a to počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, ve kterém k přerušení výkonu právní praxe advokátního koncipienta z tohoto důvodu došlo. Povinný advokát je na výzvu Komory povinen důvod a dobu trvání přerušení výkonu právní praxe advokátního koncipienta hodnověrně doložit; pokud tak neučiní, nárok na snížení výše odvodu mu zanikne.

Odvod je splatný do 20. ledna 2011.

Poměrná částka příspěvku do fondu ČAK pro vzdělávání advokátních koncipientů je splatná posledním dnem měsíce následujícího po měsíci, v němž pracovní poměr advokátního koncipienta skončil.

Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů se platí **převodem na účet Komory č. 6724361087/2700**. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající z poslední číslice roku, za který je odvod placen (**10**), a pětimístného registračního čísla advokátního koncipienta (**vzor variabilního symbolu pro odvod za rok 2010: 1014876**). Pozn.: Odvod se platí zpětně za uplynulý kalendářní rok.

Odvod lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí - čtvrtek 8.00 - 15.30 hod., pátek 8.00 - 13.30 hod.).

IV. Pojištění profesní odpovědnosti pro rok 2011 (změna ve výši limitů pojistného plnění)

Komora na základě přijatého usnesení představenstva ČAK č. 4/2009 Věstníku ze dne 15. 9. 2009, kterým se stanoví minimální limity pojistného plnění z pojištění advokátů, ve znění usnesení představenstva ČAK č. 7/2010 Věstníku

upozorňuje advokáty na změny v **limitech pojistného plnění s účinností od 1. 1. 2011:**

1. POJIŠTĚNÍ NA ZÁKLADĚ RÁMCOVÉ POJISTNÉ SMLOUVY Č. 2904309313 A JEJÍHO DODATKU Č. 21 (DÁLE JEN „HROMADNÉ POJIŠTĚNÍ ADVOKÁTŮ“) UZAVŘENÉ MEZI GENERALI POJIŠŤOVNA, a. s., A KOMOROU:

Hromadné pojištění advokátů se i pro r. 2011 vztahuje pouze na odpovědnost advokáta za škodu, kterou způsobí v souvislosti s poskytováním právních služeb on sám, tzn., že hromadné pojištění advokátů se u advokátů vykonávajících advokacii samostatně nebo ve sdružení bude vztahovat na odpovědnost za škodu, za kterou advokát sám odpovídá klientovi podle § 24 odst. 1 zákona o advokacii.

Výše ročního pojistného advokáta prostřednictvím hromadného pojištění činí 4600 Kč a je splatné do 31. 12. 2010. Toto pojistné se vztahuje na minimální limit pojistného plnění z pojištění advokátů podle § 24a odst. 1 zákona o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 3 000 000 Kč.

Pojistné se platí převodem na účet Komory č. 12432011/0100. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající ze čtyřmístného čísla roku, na který se pojistné vztahuje, a pětimístného registračního čísla advokáta (**vzor variabilního symbolu pro rok 2011: 201104876**). Pojistné lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí - čtvrtek 8.00 - 15.30 hod., pátek 8.00 - 13.30 hod.).

Na advokáty s pozastaveným výkonem advokacie se hromadné pojištění advokátů nevztahuje, neboť v době pozastavení výkonu advokacie advokacii nevykonávají.

Hromadné pojištění advokátů se nevztahuje na advokáty zapsané do seznamu advokátů podle § 5a zákona o advokacii (tzv. zahraniční advokáti) a na usazené evropské advokáty. Tito jsou povinni pojistit se individuálně.

Účastníkem hromadného pojištění advokátů není ani advokát, který advokacii vykonává v pracovním poměru k jinému advokátovi nebo ke společnosti, jejímž předmětem podnikání je výkon advokacie (dále jen „zaměstnaný advokát“). Za škodu způsobenou klientovi v souvislosti s výkonem advokacie zaměstnaným advokátem odpovídá jeho zaměstnavatel. Zaměstnaný advokát odpovídá svému zaměstnavateli za škodu takto způsobenou při plnění pracovních úkolů podle zákoníku práce. Odpovědnost za škodu způsobenou zaměstnaným advokátem Komora s účinností od 1. 1. 2010 prostřednictvím hromadného pojištění advokátů nepojišťuje.

Pro hromadné pojištění advokátů je rozhodný seznam advokátů s účinností k 1. 1. a 1. 7. kalendářního roku.

Podle pojistné smlouvy jsou hromadným pojištěním advokátů pojištěni advokáti zapsaní do seznamu advokátů v půlročním období od 1. 1. do 30. 6. a od 1. 7. do 31. 12. příslušného kalendářního roku bez ohledu na to, zda v průběhu těchto období byli do tohoto seznamu zapsaní další advokáti nebo z něj byli někteří advokáti vyškrtnutí. Tzn., že účastníky hromadného pojištění advokátů do 30. 6. 2011 budou i advokáti zapsaní do seznamu advokátů v období po 1. 1. do 30. 6. 2011, aniž budou platit za toto období pojistné, a budou povinni zaplatit pojistné až na II. pololetí roku 2011, a advokáti zapsaní do seznamu advokátů v období po 1. 7. do 31. 12. 2011 budou účastníky hromadného pojištění advokátů do 31. 12. 2011, aniž budou na toto období platit pojistné, a budou povinni zaplatit pojistné až na rok 2012.

Pokud advokát nechce být hromadného pojištění advokátů účasten, předloží nejpozději do 31. 12. 2010 Komoře stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy dosvědčující, že je pro rok 2011 individuálně pojištěn. Rozsah takového pojištění ani minimální limit pojistného plnění však nesmí být nikdy nižší, než kolik by činil v případě hromadného pojištění advokátů. Stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy může nahradit „Certifikát“, v němž pojišťovna potvrzuje základní údaje uzavřené pojistné smlouvy.

2. POJIŠTĚNÍ INDIVIDUÁLNÍMI POJISTNÝMI SMLOUVAMI:

a) Advokáti vykonávající advokacii ve sdružení, kteří jsou účastni hromadného pojištění advokátů, jsou i pro r. 2011 povinni být pojištěni samostatně pro případ vzniku závazku, k jehož splnění je advokát podle zvláštních právních předpisů povinen z důvodu solidární odpovědnosti.

Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii jako účastník sdružení (§ 14 zákona) za škodu, za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu solidární odpovědnosti, se s účinností od 1. ledna 2011 stanoví částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem ostatních účastníků sdružení, a to u každého účastníka sdružení.

Povinnost být pojištěn pro případ vzniku závazku k náhradě škody, k jehož splnění je advokát povinen jako účastník sdružení z důvodu solidární odpovědnosti, se vztahuje i na ty advokáty, kteří zůstávají po dobu pozastavení výkonu advokacie účastníky sdružení.

b) Advokáti vykonávající advokacii jako společníci veřejné obchodní společnosti nebo jako komplementáři komanditní společnosti jsou i pro r. 2011 povinni být pojištěni samostatně, včetně pojištění pro případ vzniku závazku k náhradě škody, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost, a advokát je podle zvláštních předpisů povinen k jeho splnění z důvodu ručení jako její společník.

Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii ve veřejné společnosti (§ 15 odst. 1 zákona) za škodu, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost, a za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu ručení jako její společník, se stanoví s účinností od 1. ledna 2011 částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem společníků veřejné obchodní společnosti, a to u každého ze společníků společnosti.

Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii jako komplementář komanditní společnosti (§ 15 odst. 1 zákona) za škodu, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost, a za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu ručení jako její společník, se stanoví s účinností od 1. ledna 2011 částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem komplementářů této společnosti, a to u každého z komplementářů.

Povinnost být pojištěn pro případ vzniku závazku k náhradě škody, k jehož splnění je advokát povinen jako společník veřejné obchodní společnosti nebo jako komplementář komanditní společnosti z důvodu ručení se vztahuje také i na ty advokáty, kteří zůstávají po dobu pozastavení výkonu advokacie společníky příslušné obchodní společnosti.

c) Zahraniční advokáti (podle § 5a zákona o advokacii) a evropská usazení advokátů zapsaní do seznamu advokátů – minimální limit pojistného plnění se s účinností od 1. 1. 2011 navyšuje z 1 milionu Kč na 3 miliony Kč.

Individuální pojistné smlouvy sjednané pro pojistné období 2011 jsou advokáti povinni předložit Komoře nejpozději do 31. 12. 2010, bez ohledu na to, že již v předchozím roce či v předchozích letech doklad o individuálním pojištění Komoře předložili. Stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy může nahradit „Certifikát“, v němž pojišťovna potvrzuje základní údaje uzavřené pojistné smlouvy.

Platné znění usnesení představenstva ČAK č. 4/2009 s účinností od 1. 1. 2011 je k nahlédnutí na webových stránkách ČAK [www.cak.cz/Aktuality/Novely stavovských předpisů](http://www.cak.cz/Aktuality/Novely_stavovskych_predpisu).

 RaiffeisenPremium
Banking

Přímá linka k naplnění Vašich vysokých nároků.

V Raiffeisenbank vnímáme Vaše vysoké nároky. Proto je tu Raiffeisen Premium Banking. Služby zkušených poradců a přístup zohledňující Vaše individuální i firemní potřeby. Nadstandardní služby a finanční zvýhodnění od úroků na spořicí účet přes úvěry až po výběry z bankomatů. Nepřejte si výjimečné bankovníctví – mějte ho.

Svěřte své bankovníctví Raiffeisenbank, která byla právě vyhlášena Nejstřícnější bankou v ČR, a to jako historicky první banka.

www.rb.cz

business linka 841 164 164

Beck-online Basic pro advokáty od 5 990 Kč!

Kvalitně zpracované předpisy, judikatura
a další dokumenty s denní aktualizací.

Porovnejte se svým systémem a nezávazně otestujte!

beck-online

Média se mění, kvalita zůstává

Beck-online Basic lze rozšířit o literaturu podle Vašeho výběru.
Nyní již více než 100 publikací C. H. Beck
v plných textech včetně „šedých“ i velkých komentářů!

Navštivte www.beck-online.cz/pro-advokaty
nebo napište svůj požadavek na adresu beck-online@beck.cz.

z právní teorie a praxe

ČLÁNKY

Rozum, právo a interpretace	23
Prohlídka jiných prostor a pozemků ve světle nálezu pléna ÚS	32
Kdo může uzavírat rozhodčí smlouvu?	34
Podání obžaloby při nepravomocně zahájeném trestním stíhání a možnosti řešení této situace v řízení před soudem	37
Z JUDIKATURY	39 - 46
Z ODBORNÉ LITERATURY	47 - 49

SHRNUTÍ

Irena Pelikánová: Rozum, právo a interpretace

Problematika interpretace práva je stále živá a aktuální nejen z hlediska teoretického, ale i výslovně praktického. Správná interpretace právních norem je jednou ze základních podmínek právního státu a předvídatelnosti práva. Autorka rozebírá proces interpretace práva a poskytuje i kritický pohled na naše české podmínky, a to i z hlediska rozhodovací praxe evropských soudů.

Jan Kocina: Prohlídka jiných prostor a pozemků ve světle nálezu pléna ÚS

Dne 8. 6. 2010 rozhodlo plénum Ústavního soudu České republiky, a to pod sp. zn. Pl. ÚS 3/09, že dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů se ruší ustanovení § 83a odst. 1 části věty první a věty druhé TrŘ, které znějí: „v přípravném řízení státní zástupce nebo policejní orgán. Policejní orgán k tomu potřebuje předchozí souhlas státního zástupce“.

Článek se zabývá některými spornými aktuálními otázkami, jež se vztahují k uvedenému nálezu pléna ÚS. V současné době vznikají problémy, zda lze používat v neskončených trestních řízeních

důkazy, které byly opatřeny zákonem předpokládaným způsobem v § 83a odst. 1 TrŘ do doby vyhlášení uvedeného nálezu ve Sbírce zákonů, tj. do 8. 7. 2010.

Je dovozováno, že provedený důkaz nařízením prohlídky jiných prostor a pozemků státním zástupcem nebo policejním orgánem s jeho předchozím souhlasem, který byl proveden v pravomocně neskončeném trestním řízení, nelze použít k důkazu, a dále, že soudce, jenž nařídil prohlídku jiných prostor a pozemků v přípravném řízení, je po podání obžaloby vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení.

Petr Pospíšil: Kdo může uzavírat rozhodčí smlouvu?

Nová soudní rozhodnutí se důsledně přiklánějí k procesní povaze rozhodčí smlouvy. To má, ve spojení s doktrínou autonomie, klíčový význam pro posouzení vztahu platnosti smlouvy hlavní k platnosti rozhodčí doložky do ní vtělené, kdy mohou nastávat různé varianty poměru těchto dvou smluv. Nejen, že jak smlouva hlavní, tak rozhodčí doložka mohou být obě platné či neplatné, ale může být platně uzavřena pouze rozhodčí doložka, nikoli smlouva hlavní, do níž je doložka vtělena, či tomu může být právě naopak. Jedná se např. o případy, kdy smlouvu hlavní včetně rozhodčí doložky podepíše za akciovou společ-

nost pouze předseda představenstva, ačkoli dle zápisu do obchodního rejstříku má podepisovat společně s dalším členem představenstva, nebo o případy, kdy rozhodčí smlouvu podepisuje za jednu ze smluvních stran zmocněnec.

Kamila Klvačová: Podání obžaloby při nepravomocně zahájeném trestním stíhání a možnosti řešení této situace v řízení před soudem

Článek se zabývá vadným procesním postupem orgánů činných v trestním řízení, spočívajícím v podání obžaloby pro skutek, pro který dosud nebylo zahájeno trestní stíhání, a nabízí možnosti řešení v několika fázích soudního řízení. Pokud byla podána stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání, není usnesení pravomocné, tudíž nelze ji podat pro skutek uvedený v usnesení obžalobu. Nejjednodušší je náprava této procesní vady při předběžném projednání obžaloby soudem, kdy je soud výslovně oprávněn vrátit věc státnímu zástupci k došetření. Ve fázi hlavního líčení je možné u procesní vady postupovat zpětvzetím obžaloby státním zástupcem, ale zákon tu výslovně neumožňuje soudu vrácení státnímu zástupci k došetření. Jde o tzv. mezeru v zákoně, kterou by soud měl překlenout výkladem, a to analogií legis, nikoli nechávat případnou nápravu odvolacímu soudu, kterému to zákon výslovně umožňuje.

„Právní pojmy s judikaturou“

„Právnícký, zejména latinský slovník“

CODEXIS[®] ADVOKACIE
PRÁVNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM

- Právní pojmy s judikaturou – nabízí autorsky zpracované právní pojmy a formule zařazené do několika typů okruhů
- Právnícký, zejména latinský slovník – ucelený překladový slovník frekventovaných latinských právních výrazů

Rozum, právo a interpretace

prof. JUDr. IRENA PELIKÁNOVÁ, DrSc.

I. Interpretace práva v české současnosti

Téma právní interpretace je tisíckrát obehnané a mohlo by se tudíž zdát přílišnou smělostí začínat o něm psát na sevřeném prostoru několika stránek skromného článku. A přece léta právní praxe i doktrinární zkušenosti potvrzují, že jde o téma stále živé, centrální v teorii i z hlediska ryze praktického. **Přístup k právní interpretaci implicitně zaujímaný těmi, kdo právo tvoří a aplikují, ovlivňuje zásadním způsobem naše neúspěchy při snaze vybudovat skutečný právní stát.** Působí směšně mnohými našimi politiky vyslovovaná obava z vlivu EU a komunitárního práva, žijeme-li ve státě, který projevuje neschopnost zabezpečit právní ochranu svým vlastním občanům, neschopnost konstituovat prostředí právní jistoty a předvídatelnosti práva, ve státě, jehož nejvyšší političtí představitelé veřejně deklarují totální absenci úcty k právu a projevují zahanbující nízkou úroveň právního vědomí ve svém vlastním konání. Důsledkem je nedůvěra obyvatelstva k právům i právníkům, hodnotová dezorientace, ztráta prestiže práva i spravedlnosti. To vše podporuje obecně rozšířený cynismus a demoralizaci, která ústí v protiprávní chování. Ocitáme se v začarovaném kruhu, z něhož se ani nepokoušíme najít uspokojivé východisko. Utěšujeme se občasným vyspravením nejkřiklavějších jednotlivostí, aniž přemýšlíme o systémovém řešení, aniž si uvědomujeme vážnost situace.

Až příliš aktuálně zní Montesquieuovo konstatování, že v demokracii je třeba hnací síly, již je *občanská ctnost*: „Když mizí občanská ctnost, zmocní se každého občana ctižádost, je-li jí vůbec schopen; a lakota ovládne všecky. Změní se předmět jeho touhy: co kdo dříve miloval, nyní už nemiluje; dříve byl každý svoboděn poslouchaje zákonů, nyní chce být svoboděn proti nim...“¹

Projevy neutěšené situace vyvolávají dojem, že politiky omílané ohrožení ze strany EU není ve skutečnosti tolik obavou o narušení našeho právního státu, jako spíše obavou z proniknutí principů právního státu k nám. Není bohužel jisté, nakolik je široká populace schopna rozlišit a uvědomit si nepřijatelnost a skandálnost konání současné politické špičky. Stěží kde nalezneme obdobu jevu, kdy představitelé veřejné moci hlasitě deklarují svůj záměr porušovat platný a účinný zákon, kdy dokonce tyto své deklarace nerušeně uskutečňují, vysmívají se soudním rozhodnutím, jež jim v tom mají bránit, a vykřikují

do očí celé společnosti, že oni přece takový zákaz hravě obejdou (poplatky ve zdravotnictví)! Kde nalezneme zemi, v níž by ministerstvo vybavené všemi zákonodárnými nástroji proti podobnému chování nečinně přihlíželo? Jestliže stejné osoby jsou poté zařazeny na kandidátku silné politické strany, zaslouží to zamyšlení. Jak je daleko taková situace od nedávno v médiích traktované bulharské praktiky, kde osoby trestně stíhané získávají dočasnou imunitu kandidováním v parlamentních volbách? V právním státu není myslitelné, aby nejvyšší političtí představitelé činili otevřeně nátlak na Ústavní soud a vyhrožovali mu „změnou jeho právního postavení“. Na druhé straně nelze přitom nezpomenout období od roku 1968 do roku 1990, kdy jsme nikoli náhodou měli ústavní soud jenom na papíře. Takové podobnosti jsou bezesporu nejdůležitějším varováním.

Každý student se na právnické fakultě učí o metodách výkladu právní normy a musí u zkoušky vyjmenovávat výklad teleologický, systematický, historický, autentický, logický, jazykový apod. A přece poté, co se stane právníkem tu či onde, jako by zcela zapomněl tyto dávné vědomosti, v nejlepším případě jako by ustrnul na onom výčtu. **Případy selhání při hledání hranice mezi právem a neprávem i mezi právníky profesionály ukazují, že problém praktického výkladu, pochopení a rozpoznání práva je v dnešní době mimořádně aktuální.** Jako by česká společnost zabloudila v lese pravidel a ztratila schopnost rozlišit, co je a co není dovoleno. Ani ti, kdo jsou k tomu pět let školeni, jí nepomáhají, naopak, někdy ji svádějí na scestí. Veřejnost pak žije v přesvědčení, že právo je cosi neurčitěho, co nemá s pocitem spravedlnosti a nespravedlnosti vůbec nic společného, něco, co lze libovolně zkroutit ku prospěchu šikovných právníků a jejich jen velmi málo důvěryhodných klientů. Iheringův boj o právo² je tedy v dnešní České republice více aktuální než kdy jindy.

II. Interpretace práva, její podstata a kategorizace

Otázka interpretace práva je především neoddelitelná od obecného pochopení povahy práva jako normativního systému. **Právo je systém abstraktních a nehmotných pravidel, která jsou zčásti artikulována v písemné formě, avšak tato písemná podoba není totožná se samotnými normami, s jejich myšlenkovým obsahem. Právní normy jako takové neexistují v žádné vnímatelné podobě.** Mohou být vyjádřeny v textu nebo nemusejí být artikulovány nikde a jenom z textu implicitně vyplývají, nebo jsou nepsané a odrážejí se v judikátech apod. **Každý, kdo se takovou normou hodlá zabývat, musí se zmocnit onoho myšlenkového obsahu pro-**

1 Montesquieu, Ch.: O duchu zákonů, Aleš Čeněk, Plzeň 2003, reprint vydání z r. 1947, Praha, V. Linhart, s. 54.

2 Ihering, R. von: Boj za právo, nakl. J. Pelcla, Praha 1897.

střednictvím objektivizace normy, která je dostupná. Právě netotožnost normy a této objektivizace vede k obtížím interpretace, neboť není jisté, že výsledek onoho zmocňování bude u každého jednotlivce shodný, není ani jisté, že objektivizace normy přesně odpovídá normě, jak byla zamýšlena nebo jak se vyvinula. **Uvědomění si vztahu právní normy k její objektivizaci a k interpretaci je ovšem základním předpokladem úspěšného průběhu a výsledku vlastní interpretace a poté aplikace.**

Důležité je konstatování V. Knappa, že není přesné mluvit o interpretaci *právní normy*, protože právní norma není *předmětem*, ale *výsledkem* interpretace. Neinterpretujeme tedy právní normu, ale pramen, z něhož je vyvozována. Na druhé straně omezení interpretace na „*přikládání významu znakům*, vyjevování významu znaků“³ je ve vztahu k právní normě příliš úzké, protože někdy norma není objektivizována ani ve formě znaků. Nutno souhlasit s citovaným autorem, že interpretace přesahuje meze právní vědy, současně však dodejme, že interpretace přesahuje meze výkladu textu a přesahuje dokonce i meze výkladu jazykových symbolů. Výklad kontextu určitých právních pramenů nás totiž může dovést k právní normě, která není nijak objektivizována, a přece musí platit, má-li být zachována koherence systému (ukázkou může být níže uvedené rozhodnutí *Masdar*).

V praktické právní interpretaci často narážíme na problém vzájemné komunikace. Jestliže např. soudce provede interpretaci a výsledek vyjádří v odůvodnění rozsudku, neznamena to ještě, že i ti, kdo budou jeho výklad následovat, pochopí normu stejným způsobem. Jádrem problému odhalil Martin Heidegger, když napsal: „*Nerozumíme ani tak jsoucnu, o kterém se mluví, nýbrž posloucháme už jen řečené jako takové. Tomu rozumíme; ale tomu, o čem se mluví, rozumíme jen přibližně, povrchně*“. To, co je vyřčeno, podle tohoto autora ztrácí své primární bytostné sepětí se jsoucnem. Tím, že se řečené šíří, nabývá autoritativního charakteru a „*průměrné porozumění čtenáře nebude nikdy*

moci rozhodnout, co je načerpáno a co získáno původním způsobem a co je pouze opakováno“.⁴ V právní interpretaci je nebezpečí plynoucí z opakování řečeného zvlášť silné. Zdaleka se tedy nejedná jenom o otázku jazykovou, jak na ni poukazuje D. Sehnálek.⁵

Přestože právnícké učebnice odcházející generace právníků pojednávaly problém interpretace na vysoké úrovni, jak o tom svědčí svrchu uvedená citace, někteří příslušníci nové generace těch, kdo mají ambice vstoupit na pole právní teorie, projevují až zarážející slabiny prozrazující absenci samotného pochopení pojmu právní normy a jejího odlišení od pramenů práva nebo jiných aktů.

V článku L. Buzka⁶ publikovaném v prestižním časopise *Právník* se můžeme dočíst následující tvrzení: „*V dnešní době právní normy až na výjimky neobsahují výslovně zdůvodnění svého obsahu. Zdůvodnění právní normy, v pravém slova smyslu implicitní, je komunikováno mimo samu právní normu, prostřednictvím komplementárních informací s normou spojených*“.⁷ Na první pohled je tu patrné nepochopení samotného elementárního pojmu právní normy⁸ a směřování s její artikulací v psaném prameni práva. Tento pojmový nedostatek však zpochybňuje celou stať. Ještě horší je, když se o několik vět dále dočítáme: „*Obecný význam originálního zdůvodnění normy (zachyceného přímo v normě) je tak omezený (určitou výjimku v tomto směru tvoří různé důvodové zprávy...)*“⁹ Tato formulace ukazuje, že autorův posunutý pojem právní normy ani není možno korigovat nahrazením pojmem formální pramen práva, protože důvodová zpráva pod tento pojem nespadá. Jestliže autor poté mluví o „*formě zachycení*“ právní normy, dostává se sám se sebou do přímého rozporu, protože je zřejmé, že „*forma zachycení*“ není s normou totožná, a to, co je zachyceno, může přesahovat pojem právní normy. Norma jako pravidlo *nemůže nikdy* své zdůvodnění „*obsahovat*“, zdůvodnění je vždy *nutně* mimonormativní, protože zdůvodnění není normou, ani její částí. Zdůvodnění by bylo možno vyvozovat právě a jenom *interpretací*. Ať už je tedy zdůvodnění explicitní, nebo implicitní, bude se jednat vždy o interpretaci. Logika věci samotného autora dovádí k úvaze o „*způsobu vnímání normy*“¹⁰, čímž se chtít nechtě dostává k interpretaci. Interpretaci pojmově nedůsledného textu, v němž musíme nepřesné termíny nahrazovat přesnějšími a nedůsledné úvahy vylučovat, tak můžeme dospět k závěru, že se jedná o stať, jejímž předmětem je právě interpretace, přestože autor sám se k tomuto zařazení hlásí jenom velmi okrajově.¹¹ Slohovou práci prostou jakékoli vazby na naši i zahraniční doktrínu je možno s těží považovat za přínos pro českou právní teorii. Její neexaktnost a odtrženost od veškerého světového teoretického myšlení (např. zavádění nedefinovaných pojmů – autor nás vyzývá k rozlišování „*důvodu právní normy*“ a „*implicitního zdůvodnění*“, aniž se pokouší svou vlastní terminologii definovat¹²) jsou zarážející navzdory moderně znějícím výrazům a formulacím. Doktrína je nahrazována formálně logicky vadným pseudomoderním klíší i v nejrenomovanějších právníckých časopisech.

Budeme-li interpretaci chápat jako poznání a pochopení právní normy,¹³ pak je zřejmé, že **interpretace jako inte-**

3 Knapp, V.: *Teorie práva*, C. H. Beck, 1. vydání, Praha 1995, s. 168.

4 Heidegger, M.: *Bytí a čas*, Oikumené, Praha 1995, s. 196-197.

5 Sehnálek, D.: *Effet utile a jeho projevy při interpretaci komunitárního práva*, *Právník*, 2009, č. 8, s. 788: „*Komunitární právo působí v podmínkách mnohojazyčnosti, což značně limituje význam jazykové metody výkladu. Naproti tomu vzrůstá význam metody systematické a teleologické*“.

6 Buzek, L.: *Právní norma a její implicitní zdůvodnění*, *Právník*, 2009, č. 9, s. 905-928.

7 Tamtéž, s. 907.

8 K pojmu právní normy v normativní doktríně srov. např. in Brněnská škola právní teorie, Karolinum, Praha 2003, Weyr, F.: *Pojem normy*, s. 55 (výňatek z monografie téhož autora *Základy filozofie právní*, Brno 1920).

9 Buzek, L., op. cit., s. 907.

10 Tamtéž, s. 908.

11 Na straně 917 konstatuje: „*V neposlední řadě pak obsah implicitního zdůvodnění vystupuje jako určitá výkladová platforma právní normy*“.¹¹ Dodejme však, že zdůvodnit je možno jenom normu, kterou jsme předtím vyložili alespoň natolik, abychom pochopili její obsah, a tvrzení je tak možno také obrátit a říci, že výklad je platformou pro zdůvodnění. Stať je zajímavá i z jiných důvodů, např. i tím, že v ní není citován žádný literární pramen kromě jednoho článku samotného autora na stejné téma.

12 Tamtéž, s. 916.

13 V naší literatuře srov. např. in Brněnská škola právní teorie, Karolinum, Praha 2003, Krejčí, Jaroslav: *Poznání právního řádu* (výňatek z monografie autora „*Právní jevy v čase. Právně teoretická studie. Poznávání právního řádu. Zjišťování obsahu právního řádu; pravidla pozitivně-právní, pravidla právně-logická a právně-logické zákony*“, Praha 1920).

Ilustrační foto

lektuální aktivita je nevyhnutelnou složkou každé aplikace práva. Interpretaci je obdobně jako podle V. Knappa i slovy Paula Amseleka zkoumání, *co má být řečeno signály (znamení) a především jazykovými signály, které jsou vyslány, zkoumání myšlenkového obsahu, jež přenášejí.*¹⁴ I nejjednodušší norma musí být interpretována, přestože někteří autoři se snaží pojem interpretace omezit jenom na obtížnější případy. V tomto směru je přínosné Knappovo rozlišení mezi *kognitivní a explikativní* interpretací, kde prvou rozumí samotné poznání právní normy a druhou pragmatické „*vysvětlování nejasného významu zákona*“.¹⁵

Pisemné vyjádření pokrývá zpravidla jenom nevelkou část právní normy. Další její část je obvykle skryta v textu implicitně (nejen odůvodnění může být implicitní, ale i sama norma nebo její část), nebo je formulována na jiném místě zákona či právního řádu nebo musí být vyvozena zpřesněním abstraktního pravidla. Je také otázka, kde je hranice *jedné* právní normy a které další normy jsou natolik kontextuálně spjaty s onou normou, o níž nám jde, že je musíme také interpretovat a popř. aplikovat společně.

Tak např. úprava právní subjektivity by mohla být považována za součást všech právních norem, jež se týkají daného subjektu. Podobně normy odpovědnosti úzce navazují na pravidla o delikttní způsobilosti. Sama úprava způsobilosti však neukládá nikomu žádnou povinnost a nepřiznává ani žádné subjektivní právo. Sankční normy navazují na dispozice, jež ukládají příslušné povinnosti. Procesní normy jsou aplikovány v neoddelitelné souvislosti s normami hmotněprávními. Normy vymezující skutkové podstaty jsou většinou nesamostatné a mohou být chápány jako celek s normami, jež zakotvují povinnost chování odpovídající právu. Neplatí to však vždy, některé sankční normy v sobě skrývají i implicitní dispozici. Např. ustanovení o vraždě nenavazuje na žádnou zvlášť-

ní právní normu, která by ukládala nezabíjet, ledaže bychom za takovou normu považovali formulaci práva na život v Listině základních práv a svobod (ústavní zákon č. 23/1991 Sb., čl. 6.). V takovém případě jde o právní normu, jejíž složky jsou formulovány na dvou velmi rozdílných místech právního řádu, jež však interpretující musí vidět v jejich vzájemné souvislosti.

Považuji za velmi problematické Gerlochovo rozlišování „*standardních*“ a „*nadstandardních*“ metod výkladu práva v závislosti na tom, nakolik musí být použity vždy nebo nakolik plní „*doplňkovou*“ funkci.¹⁶ V tomto směru sdílím pochybnosti D. Sehnálka, avšak oponovat musím stavění do protikladu interpretace komunitárního a národního práva.¹⁷ Jestliže přisvědčuji, že reálně probíhá výklad komunitárního práva zejména v judikatuře Evropského soudního dvora (ESD) odlišně než výklad našeho národního práva, pak současně dodávám, že to je stav nevyhovující a doufejme nikoli konečný. Princip přednosti komunitárního práva a princip výkladu národního práva konformní komunitárnímu právu by měl vést k přibližování obojího, v našem konkrétním případě bezesporu k *obohacování* metod výkladu národního práva. Komunitární právo totiž prostupuje právo národní, na harmonizovaných úsecích právo komunitární splývá s právem národním, obě sféry nejsou oddělitelné čistým řezem, a proto také není představitelné, že čistým řezem oddělíme metody výkladu.

Rozsah názvu interpretace práva je odlišný také v závis-

14 Amselek, Paul: L'interprétation à tort et à travers in *Interprétation et droit*, sborník pod redakcí Paula Amseleka, Bruylant, Brusel 1995, s. 18.

15 V. Knapp, op. cit. s. 169.

16 Gerloch, A.: *Teorie práva*, A. Čeněk, Plzeň 2004, s. 146-151, cit. podle Sehnálka, D.: *Effet utile a jeho projevy při interpretaci komunitárního práva*, *Právník*, 2009, č. 8, s. 787.

17 Sehnálek, D., op. cit. s. 787.

losti na tom, zda chápeme právní normu jako obecné pravidlo chování, nebo zda do tohoto pojmu zahrneme i pravidla individuální povahy, jak to činili normativisté.¹⁸ I obecné právní normy jsou vyvozovány často z judikatury a komunitární právo v tomto směru hraje velmi důležitou úlohu. To však znamená, že právník musí interpretovat rozsudek (formulovaný jako individuální akt) nejenom jako řešení *inter partes*, ale – dovoluje-li mu to dostatečná řada judikátů – jako vyslovení obecného pravidla. V této souvislosti se výklad stává zvláště náročný a vytržením určitého bodu ze souvislosti všech okolností rozhodované věci může dojít k omylu. Na druhé straně odmítnutí aplikace pravidla s poukazem na chybějící nepodstatný prvek, jenž existoval v kontextu řešeného případu a neexistuje v pozdějším případě, může být také neodůvodněné. **Interpretační činnost je jiná, jestliže vykládáme rozsudek, jiné rozhodnutí, smlouvu apod. jenom pro účely stran sporu, nebo jestliže v něm hledáme obecnou normu platící i pro další případy téhož druhu. Rozdíl však není v metodě, ale v činitelích, které vstupují do interpretační úvahy jako kritéria.**

Výklad rozsudku nebo smlouvy *ve vztahu ke stranám sporu* nebo smlouvy je pouhým výkladem *právní skutečnosti* a dostává se tudíž na dotek s interpretací mimoprávních skutečností (*faktů*). Jinými slovy, **stejný text může být předmětem dvojího druhu interpretace – omezené okolnostmi sporu nebo obecněji dané věci, anebo zobecňujícího i ve vztahu k případům téhož druhu.** Jak však smířit tuto plovoucí hranici se snahou striktně odlišit interpretaci práva od interpretace faktů, jak ji požaduje Paul Amselek? Podle tohoto autora je interpretaci poselství, rekonstrukci smyslu přenášeného kódovanými prostředky mezi komunikujícími, nutno přísně odlišit od hledání smyslu lidského chování, od hledání motivace lidského jednání.¹⁹ Klíč spočívá v jeho odlišení *kvalifikace* faktů, která se uskutečňuje ve vztahu k právním normám, pod něž je kvalifikující subsumuje, od *interpretace* těchto skutečností.²⁰ Z takového odlišení vyplývá, že předpokladem kvalifikace skutečností je předchozí interpretace práva vedoucí k poznání právní normy a jejího předmětu. Další vyvoditelný poznatek spočívá v uznání shodné povahy interpretace právních skutečností, jež mají povahu textů, nebo, obecněji řečeno, signálů nesoucích myšlenkové obsahy, s interpretací pramenů poznání právní normy.

Jinak řečeno to znamená, že **při snaze odlišit výklad práva od interpretace faktických okolností zjišťujeme kategorii právních skutečností (právní úkony, individuální právní akty), jejichž interpretace má zcela jinou povahu než zkou-**

mání lidského chování nebo jeho motivů. Výklad smlouvy v sobě zahrnuje také subsumpci právní normě, tedy její kvalifikaci. Vedle zjištění myšlenkového obsahu smlouvy, zjištění obsahu vůle stran uzavírajících smlouvu, musíme provést další myšlenkovou operaci, v níž budeme *porovnávat* interpretací zjištěnou právní normu s konkrétním myšlenkovým obsahem právního úkonu, směřující ke zjištění příslušnosti do množiny kryté normou nebo ke zjištění nepříslušnosti do této množiny. Kdybychom smluvní klauzuli považovali za právní normu (vytvořenou smluvními stranami v rámci jejich autonomie vůle k regulování jejich vzájemných vztahů), jednalo by se o ryzí právní interpretaci spočívající v porovnání dvou právních norem.

Soudce aplikující právo uskutečňuje větší počet myšlenkových operací,

které zhruba odpovídají předchozímu popisu, avšak bývají komplexnější. **Vždy se ale jedná o zjištění nějakého skutkového stavu na jedné straně, zjištění (poznání) odpovídající právní normy (norem) a ověření, zda zjištěný skutkový stav má být kvalifikován podle této nebo jiné normy. Toto spojení práva a mimoprávní reality je vlastní aplikací práva.**

Interpretace práva sice nejčastěji spadá do rámce obecnější kategorie – *interpretace textů*, ale značně ji přesahuje. Nauka o právní interpretaci je v té míře, ve které se týká interpretace textů, součástí *hermeneutiky*.²¹ Oba pojmy se překrývají, avšak nikoli plně (průnik množin). Vymezení výše citované, charakterizující interpretaci práva jako zkoumání myšlenkového obsahu *signálů* především *jazykových*, přesahuje nepochybně rámec interpretace textů. Interpretace však, jak naznačeno, jde ještě dál, protože normy mohou být zjišťovány dedukcí i mimo jakékoli vyjádření (*implicitní*) a mohou být výsledkem teleologického výkladu (resp. *effet utile*), jež není možno považovat za jakési pochybné rozšíření metod výkladu, ale za naprosto nezbytné hodnocení, prověření, zda byla norma správně poznána. **Právní norma nemůže být nikdy chápána jako samoučel, vždy platí v nějakém kontextu a směřuje k nějakému výslednému chování svých adresátů.** To není podřadná či sekundární otázka, nanejvýš může být účel zcela evidentní a jindy obtížněji vyvoditelný. Doktrína *effet utile* tak pro národní práva členských států podle mého názoru spíše ukazuje význam teleologického výkladu při interpretaci práva, než aby byla chápána jako cosi cizorodého a jenom komunitárnímu právu vlastního. V souvislosti s výše uvedeným Heideggerovým rozlišením porozumění řečenému, ale omezenému porozumění tomu, o čem se mluví, může právě teleologický výklad sloužit jako prostředek vnoření se do interpretované normy samotné a tak i ověření řečeného.

Přestože nutno souhlasit s konstatováním rozdílnosti kvalifikace skutečností a interpretace práva, je podle mého názoru nutno vidět i souvislost a dokonce neoddělitelnost obou druhů intelektuálních činností. Ve své podstatě se totiž jedná o pohled na totéž, ale ze dvou různých stran:

18 Viz výše citovaná práce F. Weyra; podstatná část naší předválečné doktríny se k rozšíření pojmu právní normy i na individuální pravidla přiklonila.

19 Amselek, Paul, op. cit. s. 18.

20 Tamtéž s. 23.

21 Např. Wilhelm Dilthey, Martin Heidegger, Paul Ricoeur. Heideggerovo vymezení výkladu jako „rozvinutého rozumění“ je ve srovnání s interpretací práva podstatně širší a i jinak odlišné (Heidegger, M., op. cit. s. 176).

jestliže se rozhodujeme, na který případ určitou právní normu použijeme, jaký je předmět úpravy konkrétního právního pravidla, zda mimoprávní skutečnost (např. vichřice jako právní událost) náleží do předmětu právní normy, je-li tedy tato skutečnost pokryta hypotézou právní normy, musíme současně interpretovat normu, musíme poznat obsah její hypotézy. **Kvalifikaci mimoprávní skutečnosti jako subsumovatelné pod právní normu také neoddělitelně rozvažujeme o smyslu této právní normy.** Přitom rozlišení může mít zásadní význam z hlediska procesního. Místem setkání obou procesů je právě hypotéza právní normy, která obsahuje popis právní skutečnosti podmiňující použití dispozice. Jenom dispozice obsahuje vlastní pravidlo chování, hypotéza je sice součástí normy, ale není ničím jiným než popisem podmínek a tyto podmínky mohou být nejrůznějšího charakteru. Hypotéza může obsahovat např. odkaz na aplikaci jiné právní normy, na předchozí vydání individuálního aktu aplikace práva. Tam, kde interpretující (soudce) zjišťuje splnění hypotézy právní normy, tam současně nahlíží do mimoprávní reality, avšak díky popsání řetězení může být také doveden k nutnosti zkoumat další právní akty. Koneckonců jsou právními skutečnostmi i akty aplikace práva, jež je obtížné kvalifikovat jako „mimoprávní“.

Obecné závěry se pokusím *ilustrovat* na činnosti komunitárního soudce. **V řízení před soudy ES hraje velmi významnou roli, zda žalobním důvodem je právní omyl nebo omyl faktický, zda tedy namítáme, že byla nesprávně vyložena a aplikována právní norma, anebo zda byly nesprávně zhodnoceny a kvalifikovány mimoprávní skutečnosti.** ESD při přezkoumávání rozhodnutí Soudu prvního stupně (SPS) není oprávněn přezkoumávat skutková zjištění SPS s výjimkou hrubého zkreslení skutečnosti. **Argumentem uplatněným před ESD tudíž musí být jenom právní omyl, ledaže by šlo o výjimečný případ zmíněného zkreslení.**

Podobně judikatura o *nedostatku odůvodnění* správního aktu je založena na zcela přísném odlišení formální absence odůvodnění od nesprávnosti odůvodnění, tedy od nedostatečné nebo mylné argumentace. Soudce musí být schopen v interpretovaném aktu zjistit, zda *obsahuje* odůvodnění a ve zcela jiném kroku bude zkoumat, zda odůvodnění, které našel interpretací textu, jež má shodnou povahu jako interpretace zdroje obsahujícího právní normu, je v souladu s právem, nebo je s ním v rozporu (*fond*). Soulad nebo rozpor může spočívat v nesprávné kvalifikaci skutečností, ale může také spočívat v nesprávném pochopení právní normy, již velmi často zjišťuje z judikatury. Interpretace judikatury se tak nezbytně stává součástí interpretační činnosti komunitárního soudce. Bude-li se jednat o řízení před ESD o opravném prostředku proti rozhodnutí SPS (*ny-ní Tribunal - pozn. red.*), bude soudce muset zjistit, jak již bylo zmíněno, zda existující odůvodnění je vadné z toho či onoho důvodu, protože jeho kompetence je *omezena* jenom na otázky právní a úvahy o kvalifikaci skutečností bude tudíž muset vyloučit, ledaže by se jednalo o zmíněný výjimečný případ zkreslení.

Rovněž francouzským právem inspirovaná konstrukce *žalobních argumentů*, která vymezuje předmět sporu a tím i rozsah kompetence komunitárního soudce, jež zásadně předmět sporu nesmí překročit, vyžaduje velmi jemné rozlišování. Žalobní argumenty (*moyens*) totiž zahrnují i právní kvalifikaci a vzniká tak otázka, zda komunitární soudce má právo sám provádět kvalifikaci odlišně od stran sporu.

Vrátím-li se k otázce povahy interpretace práva, mohu se ptát, jaký vztah má k právní normě, je jejím pouhým poznáváním, jak bylo svrchu naznačeno, nebo má (i) zpětný normotvorný význam? **Doktrinální názory na podstatu interpretace bývají v této souvislosti klasifikovány do tří kategorií:**

- interpretace jako poznávání práva (*kognitivní*),
- interpretace jako tvorba práva (*skeptické*),
- *smíšené* pojetí interpretace jako zahrnující obě předchozí kategorie.²²

Většina autorů zejména z řad praktických právníků se přirozeně přiklání ke třetí koncepci, která reflektuje důsledky interpretace, jež mnohdy přesahují řešení konkrétního případu, ale ovlivňují právo jako celek a budoucí interpretaci. Interpretaci práva tedy právní normy *poznáváme a také vytváříme nebo dotváříme*. To ovšem platí zejména o soudcovském výkladu, přestože ani doktrinální interpretace nemusí být z tohoto dotváření zcela vyloučena. Je možno se ptát, jaký vliv na právní normy má určité interpretační pojetí, které převládne v praxi, např. smluvní. Je zřejmé, že teprve soudní potvrzení dodá podobným jednáním sankci, nejedná-li se o normy zvyklostní, které někdy zákon připouští a které mohou být také formou dotváření práva, jež však je ryzí normotvorbou, nikoli pouhou interpretací.

Přestože je přijatelné i tvrzení důsledně kognitivní o tom, že interpretací je vždy právo jenom poznáváno, *nalézáno*, souvisí příklon k tě či oně koncepci spíše s otázkou, co rozumíme právem. Považujeme-li za součást práva i ony části norem, které jsou jenom implicitní a v zákonodárných aktech nevyřčené, pak je soudce svým výkladem opravdu jenom odkrývá. Takové pojetí ovšem může budít pochybnosti ve složitých interpretačních případech, kde se zdá být možné nalézt několik správných řešení a soud mezi nimi volí. Konstrukce pasivní role interpretujícího soudce je tu náročnější. **Držíme-li se pozitivističtějšího přístupu omezujícího právo jenom na to, co explicitně vyřkl zákonodárny orgán, pak soudce právo skutečně dotváří.**

Právo reguluje praktické vztahy mezi lidmi tak, aby umožnilo co nejhladší lidské soužití a úspěšné fungování lidské společnosti.²³ Jeho funkcí je odstraňování konfliktních situací mezi lidmi, stabilizace lidských vztahů,

22 Viz Guastini, R.: *Interprétation et description de normes in Interprétation et droit*, sborník pod redakcí Paula Amseleka, Brusel, Bruylant, 1995, s. 89.

23 Hayek, F. A.: *Právo, zákonodárství a svoboda*, Academia, Praha 1994, s. 74: „Právo ve smyslu vynucených pravidel chování je nepochybně stejně staré jako společnost; pouze dodržování společných pravidel umožňuje mírovou existenci jednotlivců ve společnosti. Dlouho předtím, než člověk vyvinul jazyk natolik, aby mu to umožňovalo vydávat obecné příkazy, byl jednotlivec přijímán jako člen skupiny potud, pokud se podřizoval jejím pravidlům.“

organizace určitých lidských činností způsobem, který preventivně odvrací vznik konfliktů. Nahrazuje násilí, boj, svémoc. V okamžiku, kdy lidská společnost opustí svou živočišnou strukturovanost podle kritéria fyzické síly, musí nalézt mechanismy k udržení míru ve společnosti. Donucení a síla se organizují monopolně ve státní moci a ta se dává do služeb normativního systému, jímž je právo. Právo tedy spoutává takto vyčleněnou moc. V moderní otevřené společnosti právem zabezpečujeme nerušenou existenci sféry svobody jednotlivce, ale také svobody sdružení jednotlivců, právem (veřejným) zabezpečujeme uskutečňování veřejných funkcí společnosti jako celku, které k uvedenému cíli přispívají a které jednotlivci přenesli na celospolečenské mechanismy.

Protože právo sestává z obecně aplikovaných norem, je spojeno s nezbytností komunikace mezi členy společnosti. Jestliže každý filozof si může vytvořit vlastní slovník neslučitelný se slovníky jiných lidí a oborů, **právo je založeno na nezbytnosti obecně sdílených symbolů, slov, termínů a pojmů.** Velmi názorně to vysvětlil Ronald Dworkin, když napsal: „*Nemůžeme, vy a já, rozumně diskutovat o počtu knih, které mám na své polici, pokud se nedohodneme alespoň v základním směru na tom, co nazýváme „knihou“.*“²⁴ Pro rozhodování soudu platí řečené v plné míře. Soudní výklad se totiž liší od výkladu doktrinárního nebo obecného v tom směru, že soud musí interpretaci provést s jednoznačným výsledkem. Soudce přitom nemůže dát přednost jakémusi individuálnímu osobnímu pojetí, jestliže by odporovalo např. judikatuře nebo pojetí ostatních členů senátu. **Dosažení shody ve větším či menším rozsahu na chápání určitých termínů, vazeb apod. je při soudní interpretaci naprosto nezbytné.**

Právo není formálně logicky perfektním systémem, setkáváme se v něm poměrně často s logickými nedůslednostmi, s účelovými řešeními, která porušují jak pravidla formální logiky, tak pravidla uspořádání tohoto normativního systému. Setkáváme se tu s nedůsled-

ností a pružností umožňující naplnit základní popsanou funkci pravidel. Na druhé straně může v jiných případech porušení zákonů formální logiky vést k nemožnosti právo realizovat. **Nerealizovatelnou normu není možno považovat za součást práva, i kdyby byla formálně bezvadně přijata ve formě zákona.** Odstínění porušení formální logiky, které je žádoucí a užitečnou součástí normy, od porušení pravidel formální logiky vyplývajícího ze zákonodárcova omylu nebo z podlehnutí mimoprávním tlakům apod., je možné jenom při dostatečně hlubokém pochopení celého kontextu fungování právního systému. V soudní praxi je možno dospět k takto žádoucímu výsledku jenom pečlivým a hlubokým promyšlením smyslu právní normy, pro něž může být užitečná paralelní aktivita, dis-

kuse a střetávání stanovisek mezi více kompetentními právníky. Příprava rozsudků ESD a SPS může sloužit jako dobrý příklad.

I naše zákonodárství nabízí příklady úprav odporujících pravidlům formální logiky.

Obtíže výkladu zákonodárního textu vyplynou např. ze zákonné konstrukce právnických osob, které nemohou mít žádná majetková práva, ale mohou mít právní povinnosti, mohou vystupovat v právních vztazích, uzavírat smlouvy atd. To vede buď k nerealizaci jejich formálně přiznané právní subjektivity, nebo musí být interpretací právní norma přetvořena v pravidlo přiznávající takovému organizačnímu útvaru určitá majetková práva (zrušené právo hospodaření).²⁵

Při interpretaci práva se tudíž musíme smířit s nepřesnostmi, nedůslednostmi, rozpory a nesprávnostmi v jeho vyjádření a musíme je odhalit, identifikovat a do interpretace zahrnout. To lze chápat buď tak, že tu překračujeme meze pouhého poznávání normy a právo *dotváříme* nebo dokonce tvoříme, anebo můžeme za právní normu považovat výsledek interpretace jsouce přesvědčení, že ono rozumné a funkční pravidlo bylo *skryto* pod nedokonalým vyjádřením a interpretující je jenom za použití všech interpretačních pomůcek *odkryl*. Uvedená kvalifikace je tedy také výsledkem interpretace pojmu interpretace, ale na praxi interpretace to či ono stanovisko mnoho nezmění. Je však velmi důležité si uvědomit, jak má interpretační aktivita probíhat, jakými pravidly se má řídit, jaký má význam, funkci a zejména *meze*. Tím se dotýkáme otázky *svobody interpreta*.

Interpretace nesmí nikdy být libovůlí. Na tom nic nemění, že výsledky interpretace se mohou u více interpretujících lišit. Právo nutno vidět jako celek, jako systém, který je dynamický a jednotlivé normy se stabilizují v procesu interpretace, mohou se v průběhu času také měnit, reagují na změny společenského prostředí atd. Nesprávná interpretace může být korigována později nejrůznějšími způsoby (opravné prostředky, legislativní změny, faktické nerespektování nerealizovatelné nebo nesprávné inter-

Nerealizovatelnou normu není možno považovat za součást práva, i kdyby byla formálně bezvadně přijata ve formě zákona.

24 Dworkin, R.: *L'empire du droit*, PUF, Paris 1994, s. 49. Autor pokračuje ve své úvaze na následující straně: „...*buď právníci ve skutečnosti všichni akceptují v základních liniích stejná kritéria stanovující, ve kterých případech je hodnocení zákona přesné, anebo nemůže nastat skutečný soulad nebo nesoulad v právních otázkách, ale jenom hloupost lidí, kteří se neshodují, protože spojují různý smysl se stejným zvukem.*“

25 Zákon o majetku ČR a o jejím vystupování v právních vztazích č. 219/2000 Sb., ve znění změn, přeměnil bývalé státní organizace (právnícké osoby) v organizační jednotky státu bez právní subjektivity. Zachoval ale kategorii státních příspěvkových organizací. Tyto právnické osoby nemají vlastní majetek (§ 55 odst. 1 cit. zák.). Podle § 54 odst. 1 „*Dosavadní pohledávky a jiná majetková práva organizací se pro účely tohoto zákona považují za majetek*“, rozuměj – majetek státu. To však, logicky domyšleno, znamená, že se jedná o právní subjekty, které hospodaří s cizím majetkem a nemají žádná vlastní majetková práva, tedy především ani právo hospodařit s oním majetkem, protože to by bylo majetkové právo. Zákon přitom těmto organizacím přiznává právo vystupovat před soudy a ukládá jim uzavírat smlouvy mezi organizacemi navzájem nebo mezi nimi a organizačními složkami státu. Z takových smluv by ovšem musely vzniknout závazky těmto subjektům, které by uspokojoval subjekt od nich odlišný, a práva by vznikala jenom státu, takže organizace by mohla fungovat jenom jako zástupce, aniž by jí však mohlo vzniknout právo zastupovat, ledaže by bylo chápáno jako nemajetkové právo...

pretované normy), a koneckonců tedy dojde k uplatnění správného pravidla.²⁶

Zjednodušeně řečeno, přečtení textu pravidla (ať už jde o zákonodárný akt či o rozsudek) musí každý interpretující chápat jenom jako malou část své aktivity směřující k poznání pravidla, které by měl aplikovat.

Pochopit (odkrýt, případně dotvořit) musí interpretující nejenom smysl použitých slov (výrazů), jejich mluvnickou skladbu do vět a souvětí, ale také zařazení v právním předpisu a v právním řádu (systematický výklad), dobu formulace pravidla a její souvislost s okamžikem provádění interpretace a aplikace (pojetí se mnohdy vyvine jinak, než si zákonodárce představoval).

Stane-li se např., že určité vazby či slova je možno pochopit dvojnásobným způsobem, použijeme jako vodítko kontext a smysl právní úpravy nebo soulad či rozpor s právními principy. Na tom nic nemění, že právní principy se někdy navzájem střetávají a jeden musí ustoupit jinému. Který z nich to bude, záleží na kontextu, na komplexním posouzení situace. Nelze to předem exaktně vypočítat.

Potřebu takové funkční interpretace je možno ilustrovat na příkladu, jež poskytuje česká realita:

V roce 1950 přijatý občanský zákoník zrušil všeobecný obchodní zákoník (1811). V roce 1964 byl přijat nový občanský zákoník, který zrušil zákoník z roku 1950. Příslušná část zrušovacího ustanovení²⁷ v prvním z nich zněla: „Zrušují se zejména:

obecný zákoník občanský, vyhlášený dne 1. června 1811, vyjma ustanovení §§ 1151 až 1164, a cis. nař. č. 276/1914 ř. z., č. 208/1915 ř. z. a č. 69/1916 ř. z., jakož i všechny patenty, dekrety, nařízení a zákony dané k obecnému zákoníku občanskému;“

Zcela obdobně v zákoníku z roku 1964 bylo v § 509 stanoveno: „Zrušují se: občanský zákoník č. 141/1950 Sb. s výjimkou ustanovení § 12 odst. 2, pokud upravuje uzavírání pracovních smluv, a § 22 a 352;“

V systému ASPI však nalezneme občanský zákoník z roku 1950, jako by byl zrušen až obchodním zákoníkem č. 513/1991 Sb., přestože ten zrušil jenom jeho § 352 (nekalá soutěž).²⁸ Tento nesoulad vznikl proto, že tvůrcům systému ASPI se zřejmě zdálo nepřijatelným a možná technicky obtížně zapracovatelným, že by mohl být zákoník zrušen, přestože některá jeho ustanovení nadále platí. Nezarazil je ani důsledek, že v jedné době bychom měli paralelně účinných několik občanských zákoníků.

Praktická legislativa však tradičně a zcela racionálně rozlišovala zrušení zákoníku jako celku a zachování nebo zrušení několika ojedinelých ustanovení kodifikace. Účelu spočívajícího v zachycení reálné situace – kdy kodex byl zrušen a zachovaná ustanovení mají okrajový význam, jenž se této zásadní změny nedotýká – bylo dosaženo racionálním výkladem zřetelně odporujícím zákonům formální logiky (zákoník je účinný a současně byl zrušen – takový výrok naráží na zákon sporu), aniž by to komukoli v právnické obci činilo obtíže. Důsledně exaktní postup autorů informačního systému vedl k tomu, že v ASPI otevřeme jako poslední znění zcela

vyprázdňený text a chceme-li se dobrat skutečného napolevy účinného textu, musíme hledat „starší“ znění. **Praktická nešikovnost přístupu jenom názorně ilustruje výhodnost pragmatické interpretační nedůslednosti, jaká je pro právo typická.**

Velmi podobná situace nastane, když máme zákon, jenž mj. novelizuje zákon jiný, a poté se ukáže potřeba tento novelizující zákon zrušit. S problémem je možno se vypořádávat pomocí pravidla, že novelu zákona zrušit nelze, protože pravidlo se stává součástí novelizovaného zákona, čímž se odpoutává od zákona, jehož bylo původně součástí, a bylo by tudíž nutno zrušit příslušnou část novelizovaného zákona.

Uvedené příklady ukazují zvláštní povahu práva jako normativního souboru, který vedle formálně logické koherence absorbuje i vlivy ve společnosti uznávaných hodnot promítajících se do právních principů a způsobu chápání práva, vlivy účelů, k nimž jednotlivé normy, jejich soubor a změny směřují. Bylo by možno se obávat, že připuštění této flexibility práva může mít za následek arbitrárnost, ztrátu právní jistoty, nebezpečí zneužívajícího výkladu. Některá z těchto rizik skutečně nelze vyloučit. Dodejme však, že v případě rigidního doslovného výkladu hrozí pravděpodobně totéž v ještě větší míře, protože vzniká možnost obhajitelnosti i absurdních závěrů, které rozumný a osvěcený výklad nikdy neumožňuje. Pravda je tedy opačná – **jenom rozumný výklad přihlížející ke všem relevantním činitelům a současně nepřekračující hranici pouhého výkladu dává jistotu, že bude nalezena a pochopena norma, která má skutečně daný vztah regulovat a která je opravdu ve svém vyjádření skryta.**

Výklad je tedy sevřen určitými hranicemi, které vykládající nesmí překročit. Vykládající a zejména soudce si musí být zřetelně vědom mezí své vykládací svobody. **Výklad nesmí jít tak daleko, aby bylo pravidlo nahrazeno pravidlem jiným.** Vykládající soudce by se neměl změnit v zákonodárce a formulovat obecnou normu nahrazující normu vykládanou. To neznamená, že soudce právo netvoří a že neartikuluje normy. Měly by však být pravidly jenom *zpřesňujícími* vykládané pravidlo, tedy měly by zapadat do prostorů regulací nepokrytých a neměly by přesahovat rámce souzeného případu. Neznamená to ovšem, že je vždy snadné takové směrnice se držet. Tak zejména v případech, kdy mezera v zákoně by vedla k odmítnutí spravedlnosti a tedy i k porušení jednoho ze základních právních principů, principu práva na poskytnutí právní ochrany. Bude-li jej však soudce respektovat a poskytne právní ochranu, nevyhne se artikulaci nového pravidla, nové právní normy, přestože takovou kompetenci nemá.

26 Bude-li např. někdo formulovat pravidlo, že při odbočování doleva se nesmí vjet do křižovatky, pravidlo nebude fakticky respektováno, protože by odbočení mimořádně ztížilo; vedle toho síla tradičně platícího předchozího pravidla, které se uplatňuje i v dalších státech, by měla za následek havárie a nedorozumění; interpretací je třeba takovou chybu překlenout a poučit se o tom, že ani zákonodárce není všemocný.

27 Ustanovení § 568 OZ 1950.

28 Jiná interpretace by znamenala, že byly paralelně účinné dva občanské zákoníky.

Ilustrační foto

Ukázkou takové kontradiktorní situace je komunitární judikatura v otázce bezdůvodného obohacení. Snaha o řešení zmíněné otázky vyústila v rozhodnutí *Masdar*.²⁹ V tomto rozhodnutí ESD potvrdil rozhodnutí SPS o právu na vydání bezdůvodného obohacení, přestože Smlouva o založení Evropského společenství (SES) takové právo explicitně neupravuje. ESD otevřeně přiznává, že podmínky vydání bezdůvodného obohacení jsou *jiné* než předpoklady vzniku mimosmluvní odpovědnosti podle čl. 235 a 288 SES, které jediné jsou explicitně upraveny: „*Nicméně i přes tuto charakteristiku nemůže být možnost podat žalobu založenou na bezdůvodném obohacení vůči Společenství jednotlivci upřena pouze z toho důvodu, že Smlouva výslovně neupravuje procesní prostředky pro podání tohoto typu žaloby. Výklad článku 235 ES a čl. 288 druhého pododstavce ES, který by tuto možnost vyloučil, by dospěl k výsledku odporujícímu zásadě účinné soudní ochrany...*“

Přitom problém nespočívá jenom v absenci hmotněprávní úpravy, ale také v absenci ustanovení o kompetenci soudu k rozhodování o těchto otázkách. Soudce v uvedeném případě zvážil všechny argumenty, které by mohl uvést pro i proti popsanému řešení a vyhodnotil zásadu právní ochrany jako *vyšší hodnotu*, které je třeba dát přednost, a to

jak proti možnosti rozšířeného výkladu předpokladu odpovědnosti, tak proti možnosti odmítnout rozhodnutí pro nedostatek kompetence ESD.

Bylo zmíněno, že **výklad slouží někdy i jako oprava zákonodárcových chyb**. Ukázkou problematické zákonodárcové formulace vyvolávající interpretační problém může být **zákon o advokacii** (zák. č. 85/1996 Sb. ve znění změn). Omezení pro prokuristu (jímž může být jenom advokát) je obsaženo v § 15 odst. 5 ve větě za středníkem, přičemž první věta před středníkem se týká jenom společnosti s ručením omezeným (to lze vyvodit z toho, že upravuje omezení pro jednatele). Oddělení středníkem by vedlo k interpretaci, že i omezení pro jmenování prokuristy se má týkat jenom této formy společnosti. Pro takové řešení však není rozumný důvod, protože i ostatní formy společností, jež jsou zákonem pro výkon advokacie dovoleny (veřejná obchodní a komanditní společnost), mohou mít prokuristu a může ho mít i fyzická osoba. Doslovný výklad by odporoval principu rovného zacházení a diskriminoval by společnosti s ručením omezeným.

V tomtéž zákoně chybou zákonodárce vznikl i další interpretační problém, protože zákon v § 15 odst. 7 mluví o „*dědění obchodního podílu*“. Obchodním podílem se však ve smyslu obchodního zákoníku rozumí jenom podíl ve společnosti s ručením omezeným (srov. § 61 a § 114 ObchZ). Dědění podílu je však přípustné i ve veřejné obchodní a komanditní společnosti. Uvedené podmínky (dědit může jenom advokát) musí být nevyhnutelně vztaženy i na ostatní podíly, nemá-li dojít k porušení zákazu diskriminace.

Zákon o advokacii nám poskytne příklad i pro výklad zpřesňující a vyjasňující nedokonalou formulaci. V tomto případě tedy nejde o jasnou chybu zákonodárce, ale o formulační nedokonalost. Podle § 15a odst. 3 zákona: „*Advokát může být zaměstnancem pouze jednoho advokáta nebo jedné společnosti; zaměstnaný advokát není oprávněn vykonávat současně advokacii samostatně ani společně s jinými advokáty.*“ Výkladem doplníme, že advokát může být v *jednu dobu* zaměstnancem jenom jednoho advokáta nebo společnosti; nic nebrání konsektivnímu zaměstnání u více advokátů nebo společností.

III. Interpretační činnost soudce a její komunitární aspekt

Jedná-li se o interpretaci práva majícího komunitární vazby, bude nutno ke všem běžným hlediskům přičlenit porovnání s komunitárními prameny a zjištění komunitární judikatury, protože s ohledem na princip přednosti komunitárního práva je národní soudce povinen dát přednost

²⁹ Rozhodnutí ESD ze 16. prosince 2008 ve věci C-47/07 P, *Masdar* (UK) Ltd proti Komisi, bylo uveřejněno v Úředním věstníku C, č. 44/2009, str. 5.

komunitárnímu právu a zejména vyložit domácí právo v souladu s právem komunitárním. Nedokonalosti harmonizace projevující se v zákonodárných chybách je možno a dokonce nutno napravit právě interpretací a následující aplikační praxí. Komunitární judikatura národnímu soudci přiznává právo a někdy ukládá povinnost uplatnit z úřední povinnosti rozpor s komunitárním právem.³⁰ Znamená to, že i v případě, že se účastníci řízení před národním soudem porušení komunitárního práva nedovolají, musí soudce soulad českého práva s právem komunitárním posoudit a není-li si jist, může nebo dokonce musí položit *předběžnou otázku* ESD. Rozhodnutí ESD se v takovém případě stane dalším limitujícím faktorem v jeho interpretační svobodě.

V českém procesním právu neshledávám překážky ke zkoumání rozporu s komunitárním právem soudcem z úřední povinnosti. Naše pojetí zásady projednací je soustředěno na otázky zjišťování relevantních *skutečností*, nikoli na vázanost soudu *právní* argumentací stran. Tradičně se naopak soudu přiznává plná volnost provádět právní kvalifikaci a subsumpci (*iura novit curia*).³¹

V komunitárním procesním právu se setkáváme s přístupem rozdílným, protože komunitární soudce je vázán nejenom předloženými důkazy, ale zpravidla se cítí vázán i uplatněnými žalobními argumenty (*moyens*) obsahujícími i právní kvalifikaci. Jeho skutková zjištění se omezují na hodnocení předložených důkazních prostředků navíc jenom v tom rozsahu, v jakém se jich strany dovolávají ve svých písemných vyjádřeních (*spisech*). Otázka, nakolik může určitý právní argument, jenž nebyl stranami uplatněn, vznést sám soudce,³² je složitě řešena judikaturou a toto oprávnění soudce je omezeno na otázky, jež je možno zahrnout pod pojem *veřejného pořádku* (*ordre public*). Tak např. otázka kompetence orgánu nebo otázka absence odůvodnění rozhodnutí patří k těm, jež soud může a dokonce je povinen zkoumat i v případě, že se strany takového argumentu nedovolaly.³³

V komunitárním právu se setkává vliv dvou rozdílných právních systémů – kontinentálního, který soudci na základě zásady *iura novit curia* přiznává volnost v právním hodnocení, a na druhé straně systému anglického, irského a skotského, které mu přiznávají pasivní úlohu. Avšak i francouzská konstrukce žalobních argumentů, které v sobě zahrnují právní kvalifikaci a způsobují tak nebezpečí, že soudce překročí rámec předmětu sporu, bude-li rozhodovat o jiném právním důvodu, je v komunitárním právu významná. Některé národní právní řády ukládají národnímu soudci povinnost uplatnit z úřední povinnosti rozpor s komunitárním právem a ESD takovou povinnost deklaroval i v případě, kdy národní zákonodárství dává svému soudci i jenom pouhou *možnost* tak učinit.³⁴ Základní význam v této otázce má rozhodnutí ve věci Peterbroeck, které vyslovuje jasně, že *komunitární právo odporuje možnosti aplikovat národní procesní pravidlo, které za podmínek dané věci zakazuje národnímu soudci rozhodujícímu v rámci jeho kompetence, aby z úřední povinnosti hodnotil slučitelnost vnitřního aktu s komunitárním ustanovením, jestliže se jí strana nedovolala*.³⁵

Pro národního soudce se tak v důsledku členství jeho státu v EU zásadně mění povaha interpretační činnosti, protože přihlídnutí ke komunitárnímu aspektu je nejenom náročné, ale protože také předpokládá nezbytnost akceptovat rozdílný způsob právního myšlení, jenž se v komunitárním právu projevuje, a pokusit se ho smířit s českým způsobem právního myšlení. Striktní oddělení, jak o něm mluví D. Sehnálek v citované stati, se mi jeví prakticky neproveditelným, ale také nežádoucím. Stačí uvědomit si, že např. právo na ochranu spotřebitele je dnes součástí našeho občanského zákoníku, avšak současně bylo předmětem mnohočetné interpretace ESD v rozhodnutích o předběžných otázkách. Český soudce nemůže nepoužít výklad komunitárního práva tak, jak se uskutečňuje před ESD, nechce-li se dopustit porušení komunitárního práva. Tím by ovšem nezbytně porušoval i právo české, protože to musí být vykládáno souladně.

IV. Závěr

Výklad práva je podstatnou složkou činnosti každého praktického právníka a zejména soudce. Soudcovský výklad je jedním z činitelů, které určují úroveň právní kultury a v té souvislosti i prestiž práva a právní vědomí společnosti. Stěží si lze představit, že bude tuto náročnou intelektuální činnost dobře uskutečňovat ten, kdo si neuvědomuje její všechny aspekty, její náročnost a mnohostrannost. Uvědomělé uskutečňování právní interpretace má i pozitivní zpětný efekt, protože přináší hlubší pochopení fungování celého právního systému a vyrovnává formální nedostatky vzniklé při zákonodárné činnosti. Nejde tedy jenom o vděčné téma pro filozofy a právní teoretiky, ale o praktické umění, s nímž právník po celou svou profesní kariéru žije. Stojí za to se nad ním zamyslet.

✿ Autorka je soudkyně lucemburského Tribunálu.

Článek byl otištěn ve Zpravodaji Jednoty českých právníků č. 3/2009 a volně navazuje na článek stejné autorky „Morální aspekty práva a právní interpretace“ publikovaný v č. 10/2010 Bulletinu advokacie.

30 Srov. podrobněji článek Cazet, S.: Retour sur le relevé d'office des moyens tirés du droit communautaire: bilan au lendemain de l'arrêt Heemskerk, Europe, 2009, 7, s. 4-8.

31 Winterová, A. a kol.: Civilní právo procesní, Linde, 4. vydání, Praha 2006, s. 78, 84.

32 Srov. Castillo de la Torre, F.: Le relevé d'office par la juridiction communautaire, Cahiers de droit européen, svazek 45, č. 1-2, 2009, s. 396-463.

33 Jestliže uvažujeme dále, uvidíme, že se např. v případě odůvodnění jedná o logicky nutné řešení; jestliže totiž správním rozhodnutí neobsahuje odůvodnění, soud nemůže v rámci opravného prostředku kontrolovat jeho zákonnost a rovněž strana nemůže argumentovat proti důvodům, jež v rozhodnutí nejsou uvedeny.

34 Tamtéž s. 401; rozhodnutí ESD ze 14. září 1995, Van Schijndel a Van Veen, C-430/93 a C-431/93, Rec., s. I-4705, bod 13-14.

35 Rozhodnutí ESD z 14. prosince 1995, C-312/93, Petrebroeck, Rec. 1995, s. I-4599, bod 21.: „Des lors, il y a lieu de répondre à la question posée par la cour d'appel de Bruxelles que le droit communautaire s'oppose à l'application d'une règle de procédure nationale qui, dans des conditions telles que celles de la procédure en cause en l'espèce au principal, interdit au juge national, saisi dans le cadre de sa compétence, d'apprécier d'office la compatibilité d'un acte de droit interne avec une disposition communautaire, lorsque cette dernière n'a pas été invoquée dans un certain délai par le justiciable.“

Prohlídka jiných prostor a pozemků ve světle nálezu pléna ÚS

JUDr. JAN KOCINA, Ph.D.

Dne 8. 6. 2010 rozhodlo plénum Ústavního soudu České republiky (dále jen „ÚS“), a to pod sp. zn. Pl. ÚS 3/09 (dále jen „Nález pléna“), že dnem vyhlášení tohoto

nálezu ve Sbírce zákonů se ruší ustanovení § 83a odst. 1 části věty první a věty druhé zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení (dále jen „TrŘ“), ve znění pozdějších předpisů, které znějí: „v přípravném řízení státní zástupce nebo policejní orgán. Policejní orgán k tomu potřebuje předchozí souhlas státního zástupce“.

Tento Nález pléna byl vyhlášen ve Sbírce zákonů pod č. 219/2010 Sb. dne 8. 7. 2010, a je nepochybné, že tímto dnem došlo ke zrušení shora uvedené části § 83a odst. 1 TrŘ. Není také žádný spor o tom, že počínaje tímto dnem je nezbytné, aby příkaz k vydání prohlídky jiných prostor a pozemků vydával, stejně tak jako příkaz k domovní prohlídce, předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce.

Článek se zabývá některými spornými aktuálními otázkami, jež se vztahují k uvedenému Nálezu pléna. V současné době vznikají problémy, zda lze používat v neskončených trestních řízeních důkazy, které byly opatřeny zákonem předpokládaným způsobem v § 83a odst. 1 TrŘ do doby vyhlášení Nálezu pléna ve Sbírce zákonů, tj. do 8. 7. 2010.

Podle § 83 odst. 1 TrŘ je oprávněn nařídít domovní prohlídku předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce.

Podle § 83a odst. 1 TrŘ před jeho zrušením Nálezem pléna byl oprávněn nařídít prohlídku jiných prostor nebo pozemků předseda senátu, v přípravném řízení státní zástupce nebo policejní orgán. Policejní orgán k tomu potřeboval předchozí souhlas státního zástupce.

V řízení o ústavní stížnosti, které bylo vedeno pod sp. zn. II. ÚS 1414/07, dospěl druhý senát ÚS k závěru,

že ustanovení týkající se výkonu prohlídky jiných prostor a pozemků podle § 83a TrŘ není ústavně konformní z toho důvodu, že trestní řád jako zákonný předpis upravující v trestních věcech stanovený postup podle § 82 a násl. TrŘ určoval podmínky, za nichž je přípustné narušit právo každého jednotlivce na soukromí výkonem domovní prohlídky podle § 83 TrŘ odlišně (přísněji), než v případě výkonu prohlídky jiných prostor a pozemků podle § 83a TrŘ, ačkoliv prohlídka jiných prostor nepochybně rovněž představuje zásah do práva každého jednotlivce na soukromí, a to v obdobném rozsahu jako v případě domovní prohlídky. Vzhledem k tomu, že senát ÚS dospěl k závěru, že ustanovení § 83a odst. 1 TrŘ je v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, přerušil řízení podle § 78 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu (dále jen „ZÚS“), a podal návrh plénu na zrušení části tohoto zákonného ustanovení.¹

Plénum ÚS tímto svým Nálezem tomuto návrhu druhého senátu vyhovělo a podle článku 87 odst. 1 písm. a) Ústavy České republiky² zrušilo část § 83a TrŘ, když důvodem tohoto rozhodnutí byl konstatovaný rozpor s ústavním pořádkem České republiky a mezinárodními smlouvami. V Nálezu pléna jsou podrobně zdůvodňovány skutečnosti svědčící o tom, že část ustanovení § 83a TrŘ není ústavně konformní. Ve stručnosti lze konstatovat, že ÚS dospěl v posuzovaném případě k tomu, že trestněprocesní předpisy musí respektovat ústavně garantovaná práva a svobody, mezi které patří nepochybně právo na soukromý život. TrŘ přitom stanoví rozdílné podmínky pro vydání příkazu k domovní prohlídce a k prohlídce jiných prostor a pozemků, když, podle názoru ÚS „nelze činit ostré prostorové oddělení soukromí v místech užívaných k bydlení od soukromí vytvářeného v místech a prostředí sloužících k pracovní či podnikatelské činnosti anebo k uspokojování vlastních potřeb či zájmových aktivit“. I při prohlídkách jiných prostor a pozemků dochází k zásahu do soukromé sféry, tj. do ústavního práva garantovaného čl. 12 Listiny základních práv a svobod³ (dále jen „LPS“) a z tohoto důvodu musí mít provedení této prohlídky stejný právní režim jako domovní prohlídka.⁴

ÚS závěrem dovozuje, že napadené části § 83a odst. 1 TrŘ nelze považovat za ústavně konformní z toho důvodu, že zřetelně porušují ústavněprávní limity (čl. 12 odst. 1 LPS), které je zcela nezbytné respektovat při zákonné konstrukci (stejně jako při aplikaci) nástrojů trestního proce-

1 Část I. a) body 3 a 4 Nálezu pléna.

2 Uveřejněné ve Sbírce zákonů pod č. 1/1993 Sb.

3 Uveřejněná ve Sbírce zákonů pod č. 2/1993 Sb.

4 Část VI., bod 29 až 32 Nálezu pléna.

su, které omezují základní práva a svobody jednotlivců.⁵

Rozhodnutí ÚS, které se týká posuzování ústavnosti zákonů, jež má za následek zrušení zákona, v tomto případě zrušení části § 83a TrŘ, vykonává funkci tzv. negativního (deregulujícího) zákonodárce.⁶

ÚS v posuzovaném případě dospěl k závěru, že část § 83a odst. 1 TrŘ je v rozporu s ústavním zákonem a mezinárodní smlouvou, a vzhledem k této skutečnosti, za použití ustanovení § 70 odst. 1 ZÚS, rozhodl Nálezem pléna o tom, že se takováto část zákona ruší, a to dnem, který byl určen jako den vyhlášení Nálezu pléna ve Sbírce zákonů.

Ústava České republiky a LPS obsahují velmi mnoho ustanovení, která se bezprostředně dotýkají trestního práva procesního a vzhledem k této skutečnosti jsou považována za prameny trestního práva procesního. Stejně tak jsou považovány za **prameny trestního práva procesního**, byť specifické, i **nálezy pléna ÚS** [§ 57 odst. 1 písm. a) ZÚS, článek 87 odst. 1 písm. a) Ústavy České republiky] **publikované ve Sbírce zákonů**.⁷

V České republice probíhá celá řada trestních řízení, ve kterých **byly provedeny prohlídky jiných prostor a pozemků přede dnem 8. 7. 2010**, a to v **právním režimu, který vycházel z tehdy platného ustanovení § 83a odst. 1 TrŘ**, tzn., že byly nařízeny prohlídky těchto prostor v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem s předchozím souhlasem státního zástupce. S ohledem na obsah Nálezu pléna **vzniká otázka, zda jsou tyto důkazy pořízeny zákonným způsobem**. Jedním z kritérií zákonnosti provedeného důkazu je mj. to, zda byl důkaz opatřen a proveden způsobem, který stanoví, popř. připouští zákon.⁸ Není pochyb o tom, že pokud byla nařízena prohlídka jiných prostor a pozemků podle § 83a odst. 1 TrŘ v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem do 8. 7. 2010, byla tato prohlídka nařízena v souladu s příslušným ustanovením TrŘ.

Právní řád České republiky je však nutné posuzovat jako celek a ne pouze izolovaně s přihlédnutím k obsahu platných trestněprocesních předpisů. Každé trestněprocesní ustanovení musí být posuzováno i z pohledu ústavněprávních limitů, a jestliže z pohledu těchto limitů příslušné ustanovení TrŘ neobstojí, nemůže ani obstat kritérium zákonnosti provedeného důkazu posuzovaného pouze podle TrŘ. Stanoví-li Ústava České republiky a na ni navazující ZÚS, že se nesouladné předpisy ruší, znamená to, že dnem vysloveným v publikovaném nálezu **končí jak jeho účinnost, tak zaniká jeho platnost**. Právní předpis „mizí“ z právního řádu.⁹

Jestliže tedy byly provedeny důkazy procesním postupem opřeným o ustanovení TrŘ, které bylo shledáno protiústavním, je nutné dovést, že takovýto důkaz je opatřen protizákonně. Každý důkaz opatřený v souladu s příslušným ustanovením TrŘ způsobem, který byl shledán za protiústavní Nálezem pléna, je totiž nutné považovat za důkaz získaný protizákonně. **Je nutné dospět k závěru, že důkaz, který byl opatřen způsobem, který formálně dodržoval příslušná trestněprocesní ustanovení, ale způsobem, jež je v rozporu s ústavním pořá-**

kem, je procesně nepoužitelný pro svoji protiústavnost, která v sobě jako obsahově významnější pojem zahrnuje i protizákonnost.

Takovýto závěr musí mít potom za následek, že orgány činné v trestním řízení nemohou k takovémuto důkazu žádným způsobem přihlížet a nemohou na základě nich rozhodovat. Jestliže je důkaz procesně nepoužitelný, je povinností orgánu činného v trestním řízení takovýto nezákonný důkaz z trestního spisu odstranit.

V některých konkrétních trestních věcech požadovali již obhájci obviněných odstranění takto provedených důkazů za použití zrušeného ustanovení § 83a odst. 1 TrŘ z trestního spisu a jejich žádostem nebylo vyhověno s argumentací, že Nález pléna působí na postup orgánů činných v trestním řízení až po 8. 7. 2010 a zrušení právního předpisu automaticky neznamená, že důkazy provedené podle dříve platného zákona jsou právně neúčinné, neboť zrušení se nedotýká ani individuálních právních aktů vydaných na základě zrušeného předpisu, ani práv a povinností vzniklých na základě jiných právních skutečností. Jestliže tedy prohlídky jiných prostor a pozemků byly provedeny v souladu s tehdy platným TrŘ, není důvod tehdejší postup měnit a uvádět do souladu s nynější právní úpravou, když pro takovýto postup není dán zákonný rámec.¹⁰

S těmito závěry nelze souhlasit, i když mohou mít svoji oporu v usnesení ÚS ze dne 13. 12. 2007, č. j. III. ÚS 1033/07, které vydal senát ve složení tří soudců, z nichž dva vyslovili, ve smyslu § 14 ZÚS, odlišné stanovisko k Nálezu pléna a názory tohoto senátu prezentované v uvedeném usnesení jsou v rozporu s většinovým právním názorem ÚS, jež byl výrazem obsahu Nálezu pléna. S ohledem na tento Nález pléna jsou názory vyjádřené v usnesení ÚS pod č. j. III. ÚS 1033/07, týkající se zákonnosti prohlídek jiných prostor a pozemků v současné době obsolentní a orgány činné v trestním řízení jsou povinny řídit se právními názory obsaženými v Nálezu pléna.

S přihlédnutím k vyhodnocení obsahu Nálezu pléna na možnost použití důkazů opatřených podle § 83a odst. 1 TrŘ před 8. 7. 2010 je nutné dospět k závěru, že **jsou v neskončených trestních řízeních procesně nepoužitelné s ohledem na jejich protiústavnost.**

Nález pléna má v daném případě retroaktivní účinek. Ochrana základních práv a svobod je zaručovaná ústavním pořádkem. V případě zjištění porušení ústavněprávních limitů Nálezem pléna je **nutné dovést nemožnost aplikace protiústavního zákona na konkrétní posuzované**

5 Část VI., bod 33 Nálezu pléna.

6 Knapp, V.: Teorie práva: 1. vydání, C. H. Beck, Praha 1995, s. 134.

7 Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal, P. a kol.: Kurs trestního práva. Trestní právo procesní, 2. přepracované vydání, C. H. Beck, Praha 2003, s. 16 a násled.

8 Repík, B.: Procesní důsledky porušení předpisů o dokazování v trestním řízení, Bulletin advokacie, 1982, červenec-září, s. 138.

9 Klíma, K. a kol.: Komentář k Ústavě a Listině, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Pízeň 2005, s. 422.

10 Stanovisko VSZ v Praze, odbor trestního řízení ze dne 21. 9. 2010 pod č. j. VZT 498/2007-782.

trestní případy. Retroaktivita ústavního nálezu je přitom přípustná v posuzované záležitosti, neboť se nedotýká porušení principu ochrany důvěry občanů v právo, zásahu do právních jistot nebo práv nabytých v dobré víře.¹¹ ÚS se v jedné konkrétní ústavní stížnosti zabýval již aplikací Nálezu pléna ve vztahu k nařízení prohlídky jiných prostor a pozemků, která byla provedena před vydáním tohoto Nálezu pléna, a dospěl k závěru, že takový příkaz, který byl vydán, je ve světle právního názoru vydán v rozporu s ústavním pořádkem a vzhledem k této skutečnosti ÚS takovýto příkaz jako protiústavní zrušil.¹²

Je třeba také poukázat na skutečnost, že obsah Nálezu pléna nepochybně rozšíří okruh úkonů, které konkrétního soudce vyloučí z trestního řízení po podání obžaloby.

11 Nález NS ČR sp. zn. Pl. ÚS 38/06. Herc, T.: Přezkum ústavnosti zrušených, ale stále aplikovatelných zákonů, ASPI: LIT30247CZ.

12 Nález ÚS sp. zn. II. ÚS 860/10 ze dne 2. 9. 2010.

13 Na tuto skutečnost upozornili v odlišném stanovisku k Nálezu pléna soudci V. Kurka, J. Musil a M. Židlická.

14 K tomuto závěru dospěla také GP trestních soudců KS v Plzni, která se konala dne 5. 10. 2010.

Účast soudce na úkonech přípravného řízení vede k jeho vyloučení z pozdějších řízení.¹³ Vzhledem k tomu, že Nález pléna je přímo aplikovatelný jako pramen trestního práva procesního v trestním řízení, lze dospět k závěru, a to za použití ustanovení § 30 odst. 2 TrŘ, že je vyloučen po podání obžaloby z vykonávání úkonů trestního řízení ten soudce, který v projednávané věci mj. nařídil prohlídku jiných prostor a pozemků.¹⁴

Na základě shora uvedených argumentů lze tedy dospět k tomu, že **provedený důkaz nařízením prohlídky jiných prostor a pozemků** státním zástupcem nebo policejním orgánem s jeho předchozím souhlasem, který **byl proveden v pravomocně neskončeném trestním řízení, nelze použít k důkazu**, a dále, že **soudce, jenž nařídil prohlídku jiných prostor a pozemků v přípravném řízení, je po podání obžaloby vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení.**

✿ Autor je advokátem v Plzni a učitelem
Fakulty právnické ZČU v Plzni.

Kdo může uzavírat rozhodčí smlouvu?

JUDr. PETR POSPÍŠIL

JE V SOUČASNOSTI ZNAČNÁ ČÁST ROZHODČÍCH DOLOŽEK VE SMLOUVÁCH UZAVÍRANÝCH ZMOCNĚNCI NEPLATNÁ? A JAK JE MOŽNÉ, ŽE ROZHODČÍ DOLOŽKA OBSAŽENÁ VE SMLOUVĚ, KTERÁ JE NEPLATNÁ PRO ABSENCI PODPISU DRUHÉHO ČLENA PŘEDSTAVENSTVA a. s., POKUD JE TAKOVÝ PODPIS PODLE VÝPISU Z OBCHODNÍHO REJSTŘÍKU NEZBYTNÝ, BUDE NAOPAK PLATNÁ? NA TYTO A PODOBNÉ OTÁZKY NÁM DÁVAJÍ MOŽNÁ PŘEKVAPIVĚ ODPOVĚDI NEJNOVĚJŠÍ SOUDNÍ ROZHODNUTÍ, A TO V NÁVAZNOSTI NA JEJICH DŮSLEDNÝ PŘÍKLON K PROCESNÍ POVAZE ROZHODČÍ SMLOUVY.

Procesněprávní či hmotněprávní povaha rozhodčí smlouvy

Otázky procesněprávního, smíšeného či hmotněprávního charakteru rozhodčí smlouvy ponechávaly donedávna většinu právních praktiků zcela lhostejnými. Byly považovány za jeden z umělých problémů právní teorie, který nemá pro praxi žádný význam. Nyní se ukazuje, že je tomu zcela jinak.

Jestliže zkoumáme, zda má rozhodčí smlouva povahu hmotněprávní či procesněprávní, můžeme tak činit pomocí několika hledisek. Jednak je nutné zkoumat, zda se rozhodčí smlouva projevuje v procesněprávní nebo hmotněprávní sféře, dále v jakém prameni práva je upravena a jaké má účinky. Při zkoumání prvního kritéria dojdeme k závěru, že **rozhodčí smlouva je právním úkonem procesněprávní povahy**, neboť nezakládá, nemění, ani neruší práva účastníků v hmotněprávní rovině a její následky se tudíž neprojeví v hmotněprávní sféře stran smlouvy, ale pouze v jejich procesněprávní sféře. Tyto následky spočívají totiž pouze v tom, že již vzniklé spory nebo případně budoucí spory stran rozhodčí smlouvy bude namísto soudu rozhodovat rozhodce. Rozhodčí smlouva je upravena zákonem o rozhodčím řízení¹ a částečně i v občanském

soudním řádu,² přičemž v obou případech jde o procesní předpisy. To rovněž svědčí o její procesněprávní povaze. A konečně je třeba vzít v úvahu, že důsledky hmotněprávního úkonu se projeví přímo, kdežto důsledky procesního úkonu se projeví pouze zprostředkovaně. Vyjdeme-li z toho, že účinky rozhodčí smlouvy se neprojevují přímo, ale projeví se až jako důsledek případného rozhodčího nálezu, musíme i z tohoto hlediska dojít k závěru o procesněprávní povaze rozhodčí smlouvy.

Samostatný režim rozhodčí doložky

Možnost odlišného režimu smlouvy hlavní a rozhodčí doložky vyplývá z doktríny autonomie (také se používá pojem doktrína separace), jejímž následkem je závěr o samostatné existenci obou smluv, tedy jak smlouvy hlavní (např. kupní smlouvy, nájemní smlouvy, smlouvy o dílo), tak rozhodčí smlouvy ve formě rozhodčí doložky, vtělené do jednoho z článků hlavní smlouvy.

Každá z těchto smluv pak má samostatný právní režim. **V dosahu českého práva neexistují pochybnosti o autonomní povaze rozhodčí doložky oproti smlouvě hlavní.**³ Doktrína autonomie se promítá např. do ustanovení § 267 odst. 3 obchodního zákoníku,⁴ který stanoví, že je-li součástí jinak neplatné smlouvy (rozumí se smlouvy hlavní) dohoda o řešení sporu mezi smluvními stranami (tedy rozhodčí doložka), je tato dohoda neplatná pouze v případě, že se na ni vztahuje důvod neplatnosti. Neplatnost této dohody (rozhodčí doložky) se naopak netýká neplatnosti smlouvy (smlouvy hlavní), jejíž je součástí.

Uvedený přístup pak umožňuje dojít k závěru, že rozhodčí doložka může mít zcela jiný právní režim než smlouva hlavní, byť se z hlediska formy jeví pouze jako jeden z článků textu hlavní smlouvy a není ani samostatně podepsána.

Nová soudní rozhodnutí

Procesněprávní charakter rozhodčí smlouvy následně určuje, jakými pravidly se řídí vznik takového právního úkonu, a tedy i to, kdo je rozhodčí smlouvu, tedy rozhodčí doložku či smlouvu o rozhodci, oprávněn podepsat. Krajský soud v Brně ve svém rozhodnutí,⁵ následně potvrzeném i Vrchním soudem v Olomouci, dospěl k závěru, že je-li rozhodčí smlouva právním úkonem procesní povahy, je nutno posuzovat podpis takového úkonu právníkem osobou v souladu s § 21 odst. 1 o. s. ř. Toto ustanovení stanoví, že: „za právníkem osobu jedná její statutární orgán; tvoří-li statutární orgán více fyzických osob, jedná za právníkem osobu jeho předseda...“ V daném případě šlo o to, zda je platně uzavřena rozhodčí doložka obsažená v listině, kterou podepsal za akciovou společnost pouze její předseda představenstva, ačkoli podle výpisu z obchodního rejstříku této společnosti písemné právní úkony podepisuje předseda představenstva společně s dalším členem představenstva. Dokument, který rozhodčí doložku obsahoval, měl přitom v dané části charakter dodatku k již dříve uzavřené smlouvě o dílo. Okolnosti případu byly ovšem o něco složitější: Písemný právní úkon, jehož součástí byla rozhodčí doložka, byl sice podepsán pouze předsedou představenstva, k jehož podpisu bylo připojeno razítko společnosti, nicméně dále byl připojen i podpis třetí osoby, o němž se však následně zjistilo, že nejde o podpis jiného člena představenstva. Daná akciová společnost namítala neplatnost uzavření rozhodčí doložky právě z popsaného důvodu. Když soud odhlédl od důkazně obtížně řeši-

Ilustrační foto

1 Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších změn.

2 Občanský soudní řád, zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších změn.

3 Rozehnalová, Naděžda: Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku, 1. vyd., ASPI Publishing, Praha 2002, str. 68.

4 Obchodní zákoník, zákon č. 513/1991 Sb., ve znění pozdějších změn.

5 Rozsudek Krajského soudu v Brně, č. j. 4 Cmo 328/2009-62, ze dne 17. 12. 2009.

telné otázky, kdo tento další podpis k razítku akciové společnosti připojil, a zda se tedy příslušná společnost nedomáhá určení neplatnosti rozhodčí doložky pro vady vlastního podpisu, které sama způsobila, stál před otázkou, jak posoudit takový podpis listiny obsahující rozhodčí doložku.

Soud dospěl k závěru, že **rozhodčí doložka je procesněprávní úkon a je tedy zcela postačující, když listinu obsahující rozhodčí doložku podepsal v souladu s ustanovením § 21 odst. 1 o. s. ř. za danou akciovou společnost pouze předseda představenstva.** Tato rozhodčí doložka tedy byla platně uzavřena.

Soud se rovněž zabýval argumentací, zda lze za procesněprávní úkony považovat pouze úkony, k nimž dojde v průběhu určitého řízení, nikoliv úkony, k nimž dojde před jeho zahájením. Tuto argumentaci označil za nepřipustně zužující s tím, že: „*nikdo nepochybuje, že např. plná moc udělená klientem advokátovi k zastupování v řízení je procesněprávním úkonem, přestože řízení je zahájeno teprve doručením žaloby, sepsané na základě takové plné moci advokátem soudu.*“ Obdobným příkladem je i podpis žaloby žalobcem, který se taktéž děje před zahájením řízení, ale nepochybně se řídí ustanoveními občanského soudního řádu o procesněprávních úkonech.

Způsob jednání za společnost zapsaný v rejstříku

Úprava jednání obchodní společnosti navenek, včetně podepisování jménem společnosti, která je zjištělá ze zápisu v obchodním rejstříku, je řešena v obecné rovině ustanoveními § 13 a § 25 písm. f) ve spojení s § 66 obchodního zákoníku, a např. pro akciovou společnost dále v ustanovení § 191 obchodního zákoníku. Ustanovení § 21 odst. 1 o. s. ř. však upravuje jednání za právnickou osobu způsobem na hmotném právu zcela nezávislým, i když z hmotněprávní úpravy samozřejmě vychází. Pokud se tedy ve výpisu z obchodního rejstříku určité akciové společnosti dočteme například, že „*Jménem společnosti jednají a podepisují vždy alespoň dva členové představenstva společně*“, či „*Jménem společnosti jedná představenstvo, za představenstvo jedná navenek jménem společnosti předseda představenstva a člen představenstva společně; podepisování za společnost se uskutečňuje tak, že k vytištěné, otištěné nebo nadepsané firmě společnosti připojí osoby oprávněné za společnost podepisovat svůj podpis.*“, abychom uvedli alespoň dva konkrétní případy, nic to nemění na tom, že procesní úkon jménem společnosti, včetně podpisu rozhodčí smlouvy, je oprávněn v režimu ustanovení § 21 odst. 1 o. s. ř. učinit samostatně předseda představenstva.

Uvedené závěry ohledně platnosti takto podepsaných rozhodčích smluv nebyly v minulosti, alespoň pokud je autorovi tohoto článku známo, publiková-

ny. Jednak část odborné literatury stála na stanovisku opačném, totiž že rozhodčí smlouva má povahu hmotněprávní⁶ či povahu smíšenou, jednak i autoři, jež přiznávali rozhodčí smlouvě procesněprávní charakter, nevyvozovali z toho výslovně důsledky vzhledem k osobám oprávněným rozhodčí smlouvu za právnickou osobu uzavřít.

Zastoupení při uzavírání rozhodčích smluv

Použití stejné argumentace ve výše uvedeném případě vede k závěru o platnosti určitých rozhodčích doložek, obsažených v jinak neplatných písemných hmotněprávních úkonech, ale v jiných případech vede k závěru o neplatnosti značného množství rozhodčích doložek obsažených naopak v platných smlouvách. Jedná se o rozhodčí doložky obsažené ve smlouvách uzavíraných alespoň na jedné ze stran zmocněncem, vybaveným běžnou (hmotněprávní) plnou mocí. Vycházíme-li z výše uvedených předpokladů, musíme dospět k závěru, že rozhodčí smlouva bude platně uzavřena jen tehdy, nebude-li příslušná plná moc výlučně běžným zmocněním k hmotněprávním úkonům. Pokud tomu tak bude, nebude rozhodčí smlouva platně uzavřena, ačkoli smlouva, do níž byla rozhodčí doložka vtělena, platně uzavřena je.

Pokud má být rozhodčí smlouva uzavřena za jednu ze smluvních stran zmocněncem, pak musí být zmocněn výslovně i k uzavření rozhodčí smlouvy. To platí, i když má rozhodčí smlouva podobu rozhodčí doložky.

Jak již bylo řečeno, neplatnost rozhodčí doložky nemá za následek automaticky neplatnost smlouvy hlavní, jejíž je součástí, stejně jako nemusí mít neplatnost smlouvy hlavní za následek neplatnost rozhodčí doložky. Tyto závěry vyplývají z tzv. doktríny autonomie rozhodčí smlouvy. A právě doktrína autonomie nám objasňuje, jak se může stát, že plná moc, která stačí k platnému uzavření hlavní smlouvy jako takové, nepostačuje k platnému uzavření jednoho ujednání – rozhodčí doložky – obsaženého v jednom z článků takové hlavní smlouvy. **Pokud tedy uzavírá smlouvu hlavní (např. leasingovou smlouvu, kupní smlouvu, smlouvu o dílo), obsahující rozhodčí doložku za jednu ze smluvních stran zmocněnec, který není výslovně zmocněn k uzavírání rozhodčí smlouvy, ale pouze k hmotněprávním úkonům, nebude rozhodčí doložka sjednána platně, ačkoliv hlavní smlouva platně uzavřena bude.**

Na druhou stranu s použitím stejné argumentace dojdeme k závěru, že v režimu ustanovení § 21 o. s. ř. stačí k uzavření rozhodčí smlouvy zástupcem vystavení plné moci předsedou vícečlenného statutárního orgánu, a to i tehdy, pokud by podle zápisu v obchodním rejstříku byli za tuto právnickou osobu oprávněni jednat a podepisovat vždy alespoň dva její členové společně.

6 Steiner, V., Štajgr, F.: Československé mezinárodní civilní právo procesní, 1. vydání, Academia, Praha 1967, str. 168.

✿ Autor je advokátem v Brně.

Podání obžaloby při nepravomocně zahájeném trestním stíhání a možnosti řešení této situace v řízení před soudem

Mgr. KAMILA KLVAČOVÁ

Při obhajobě klienta v trestní věci, a to v rámci řízení proti uprchlému, se setkala autorka článku s procesním postupem ze strany orgánů činných v trestním řízení, resp. policejního orgánu a státního zastupitelství, který považuje za nezákonný až neústavní, a tato situace ji vedla k teoretickému rozboru vadného postupu těchto orgánů a možnosti jeho řešení. Dalším cílem článku je případně vyvolat odbornou diskusi na téma použití analogie legis v trestním právu procesním za níže popsaného skutkového stavu či alespoň upozornit na nežádoucí stav současné právní úpravy.

V řízení proti uprchlému dle § 303 tr. řádu bylo zahájeno trestní stíhání doručením usnesení o zahájení trestního stíhání pro přečin zanedbání povinné péče podle § 196 odst. 1, odst. 3 písm. a) trestního zákoníku obhájci. Bezprostředně po zahájení trestního stíhání proběhlo závěrečné prostudování spisu, když lhůta tří dnů pro upozornění na závěrečné prostudování spisu dle § 166 odst. 1 tr. řádu byla se souhlasem obhájce zkrácena. Obhájce podal řádně a včas již následujícího dne stížnost proti celému usnesení o zahájení trestního stíhání, nicméně namísto rozhodnutí o vyřízení stížnosti některým z postupů dle § 148 nebo § 149 tr. řádu mu bylo ze strany státního zastupitelství sděleno, že **o stížnosti obhájce nemohlo být ze strany státního zastupitelství rozhodnuto, neboť sice obhájce podal ve lhůtě stížnost, ale tři dny po podání stížnosti byla již na příslušný soud podána obžaloba.**

Má-li autorka článku analyzovat postup orgánů činných v trestním řízení, potom shledává, že se souhlasem obhájce mohlo být v řízení po zahájení trestního stíhání prováděno vyšetřování, tzn. mohlo zákonně proběhnout i závěrečné prostudování spisu. Tato dedukce, která v praxi jistě nebude činit žádný výkladový problém, se opírá o ustanovení § 160 odst. 7 tr. řádu v kombinaci s ustanovením § 141 odst. 4 tř. řádu a ustanovením § 140 odst. 1, 2 tr. řádu a potvrzuje ji i judikatura Nejvyššího soudu ČR.¹ Stížnost proti usnesení o zahájení trestního řízení nemá odkladný účinek, neboť jí jej zákon výslovně nepřiznává, a v takovém případě je usnesení vykonatelné i bez ohledu na právní moc. Je jednoznačně logické, že ve shora uvedených případech není stížnosti přiznán odkladný účinek, neboť je nutné, aby mohly být prováděny úkony vyšetřování, které mohou proběhnout

pouze v této fázi přípravného řízení, a byla tak splněna též zásada rychlosti řízení. Tím ale zákonný postup orgánů činných v trestním řízení bohužel skončil.

Podá-li obhájce stížnost proti usnesení o sdělení obvinění, nabývá v souladu s § 140 odst. 1 tr. řádu toto usnesení právní moci (v případě negativního rozhodnutí) až zamítnutím stížnosti. Dle Šámala² „nabývá usnesení právní moci okamžikem vyhlášení rozhodnutí o zamítnutí stížnosti jako nedůvodné [srov. § 148 odst. 1 písm. c)]“.³ Pokud tedy nedošlo k rozhodnutí o stížnosti některým ze způsobů předvidaných ustanovením § 148 či 149 tr. řádu, není usnesení o sdělení obvinění v právní moci. Pokud tedy **státní zastupitelství podalo obžalobu v mezidobí mezi doručením usnesení o sdělení obvinění a jeho právní mocí, resp. sdělilo, že o stížnosti nebude rozhodovat, došlo k porušení procesních předpisů upravujících v trestním řádu problematiku zahájení trestního stíhání, tzn. § 160 tr. řádu, obžalobu, tzn. § 176 tr. řádu a ustanovení týkajících se stížnosti proti usnesení, tzn. § 141 a násl. tr. řádu. Zároveň takovým postupem státního zastupitelství došlo k významnému zásahu do práva na spravedlivý proces obviněného, neboť byl tímto postupem fakticky vyloučen z možnosti procesní obrany proti usnesení policejního orgánu a byla mu odňata možnost obhajovat se, kterou mu přiznává Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod,³ došlo k porušení též čl. 36 (možnost přezkumu rozhodnutí) a čl. 40 Listiny základních práv a svobod, neboť obviněnému nebyl poskytnut řádně a dle zákona čas a možnost k přípravě obhajoby.**

Zjistí-li obhájce shora uvedené zásadní procesní pochybení orgánů činných v trestním řízení, měl by neprodleně soudu zaslat návrh na **předběžné projednání obžaloby** dle ustanovení § 185 a násl. tr. řádu, a to z důvodů uvedených v ustanovení § 186 odst. 1 písm. e) tr. řádu, neboť v přípravném řízení **byly závažným způsobem porušeny procesní předpisy a toto porušení nelze v řízení před soudem napravit.** V takové situaci v rámci ochrany zájmů obžalovaného totiž nelze vždy spoléhat na to, že procesní vadu v rámci přezkumu obžaloby odhalí předseda senátu či samosoudce, a neodhalí-li ji, může to mít fatální procesní následky v dalším pokračování trestního řízení. V případě, jehož se autorka článku jako obhájce obviněného účastnila, totiž řádnou stížnost obhájce proti sdělení obvinění z nevysvětlitelných důvodů neobsahoval spisový materiál obžaloby

1 K tomu blíže rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 4 Tz 204/2003.

2 Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. I. díl, 5. vydání, C. H. Beck, Praha 2005, str. 1011.

3 Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.

a tedy, absentoval-li by úkon obhájce směřující k předběžnému projednání obžaloby a spoléhal-li by obhájce na ustanovení § 185 tr. řádu, došlo by k nařízení hlavního líčení.

V popisovaném případě na základě podnětu obhájce **samosoudce Městského soudu v Brně** (dle § 314c tr. řádu) **předběžně přezkoumal obžalobu a věc vrátil Městskému státnímu zastupitelství v Brně k došetření** dle ustanovení § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu.

Z usnesení Městského soudu v Brně ze dne 24. srpna 2010, sp. zn. 3 T 134/2010, lze citovat část odůvodnění výroku o vrácení k došetření, z něhož podstata zní: „*V dané věci pak byla podána obžaloba ještě před nabytím právní moci uvedeného rozhodnutí dle § 160 odstavec 1 trestního řádu, tudíž nebyly splněny podmínky pro podání obžaloby ve smyslu § 176 odst. 2 trestního řádu. Tato skutečnost je zesilována právě názorem státního zastupitelství, že o takové stížnosti již nemůže nebo nechce rozhodnout, neboť podalo obžalobu, tudíž se nechce nebo nemůže vracet ke svým oprávněním z přípravného řízení... Tento postup soud považuje za nezákonný a odporující i článku 80 odstavec 1 Ústavy ČR. Opak by znamenal, že ustanovení § 160 trestního řádu, zejména s ohledem na jeho odstavec sedmý, je pouze formální a o stížnosti proti postupu při zahájení trestního stíhání se rozhoduje jen z důvodů na vůli obviněného nezávislých, například jen tehdy, pokud dostatečný časový prostor umožňuje státnímu zastupitelství stížnost proti rozhodnutí o zahájení trestního stíhání přezkoumávat. Pokud by tak nejen nebylo učiněno do podání obžaloby, ale zejména dokonce byl vůbec odmítnut takový postup, byl by obviněný krácen na svých právech a vyloučeno jedno z jeho práv k přezkoumání rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení.*“

Pokud by nedošlo v řízení k odhalení procesní vady v rámci předběžného projednání obžaloby, nutně by bylo **nařízeno hlavní líčení**. Vyšlo-li by najevo nezhojitelné porušení procesních předpisů, je možný ve fázi hlavního líčení jediný jednoznačně legální postup, který upravuje § 182 tr. řádu, a tím je **zpětvzetí obžaloby**. Zpětvzetí obžaloby je projevem obžalovací zásady⁴ a oproti právní úpravě do novely provedené zákonem č. 292/1993 Sb. je možné za současné právní úpravy disponovat s obžalobou až do okamžiku, než se soud I. instance odebere k poradě.⁵ Zde je na místě ovšem poukázat i na právo obžalovaného ve stadiu po zahájení hlavního líčení, dle ustanovení § 182 tr. řádu, trvat na projednání věci, absence jeho souhlasu činí tento procesní úkon zpětvzetí neúčinným, a soud by musel přesto pokračovat v hlavním líčení. Lze předpokládat, že zpětvzetí obžaloby ze strany státního zástupce by bylo určité pravidlem více než ojedinělou výjimkou.

Přesto je však možné, že **ke zpětvzetí obžaloby nedojde**

vůbec nebo teoreticky obžalovaný neposkytne souhlas se zpětvzetím obžaloby a v tento okamžik se celé trestní řízení dostane do daleko složitější situace. Jak uvádí Ježek,⁶ vrácení věci státnímu zástupci z důvodu existence vady již při podání obžaloby není možné a jde tedy o tzv. mezery v zákoně. Soud I. instance může v hlavním líčení **vrátit věc státnímu zástupci pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 221 odst. 1 a 2 tr. řádu**, tedy v prvním odstavci z důvodu podstatné změny okolností případu, je-li k objasnění věci třeba dalšího šetření, a v druhém odstavci tehdy, napovídají-li výsledky hlavního líčení tomu, že se obžalovaný dopustil dalšího skutku, který je trestným činem.⁷ Tyto **vyjmenované důvody nejsou** v popisovaném případě **splněny**. Obecně v teorii lze nepravou mezeru v zákoně, tzn., že na daný případ nemůže dopadnout norma trestního řádu, řešit analogií.⁸ Výklad trestního řádu per analogiam legis⁹ znamená, že se na tímto řádem neřešenou skutkovou podstatu vztáhne analogicky jiné ustanovení trestního řádu, upravující skutkovou podstatu podobnou. V trestním právu procesním (na rozdíl od trestního práva hmotného) je použití analogie přípustné,¹⁰ pouze je vyloučena v situacích, kde z povahy normy vyplývá, že se od ní odchýlit nelze. Nemožný výklad per analogiam by byl zejm. v situaci, kdy by takový výklad byl v rozporu se zákonnými právy obžalovaného, jeho ústavně a Listinou základních práv a svobod a mezinárodními dohodami zakotvenými právy.

Autorka článku zastává podobný názor jako Ježek,¹¹ že je **v tomto případě nutno analogii k ustanovení § 221 tr. řádu umožnit a vrátit věc státnímu zástupci k došetření**. Pokud by soud v hlavním líčení nepřipustil možnost analogie legis, nemohl by vydat jiné rozhodnutí než rozsudek,¹² a protože procesní vada není zprošťujícím důvodem dle ustanovení § 226 tr. řádu, musel by absurdně, i přes skutečnost zásadní procesní vady, ale zjištění viny, obžalovaného odsoudit. Obžalovaný, pokud by se chtěl dovolat spravedlivého procesu, musel by proti takovému rozsudku podat včasné odvolání a argumentovat podstatnými vadami řízení předcházejícími rozsudku [dle § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu]. Odvolacímu soudu je totiž umožněno v ustanovení § 260 tr. řádu z důvodu neodstranitelných procesních vad za předpokladu neexistence důvodu pro jiné rozhodnutí vrátit věc státnímu zástupci k došetření. Dle názoru autorky článku není možné přenášet na obžalovaného břemeno nutnosti zajistit si spravedlivý proces svým vlastním jednáním, má na něj zákonně i nadzákonně zakotvené právo. Navíc by takový postup byl v rozporu se zásadou obžalovací, a také z hlediska procesní ekonomie jej nelze preferovat.

Závěrem lze de lege ferenda doporučit, aby byla raději provedena v tomto smyslu změna trestního řádu, nicméně dokud nebude provedena, lze uzavřít, že je zapotřebí, aby orgány činné v trestním řízení věnovaly zvýšenou pozornost dodržování procesních pravidel. **V případě, že takové procesní pochybení vyjde najevo až v řízení před soudem a zejména v hlavním líčení, lze apelovat na soudy, aby se vrátily k teorii práva a pomocí přípustné analogie, je-li to možné, některé problémy překonávaly.**

✿ Autorka je advokátkou v Brně a doktorandkou na katedře trestního práva na PF UP v Olomouci.

4 Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář, II. díl, 5. vydání, C. H. Beck, Praha 2005, str. 1445.

5 Do účinnosti zákona č. 292/1993 Sb. bylo možné zpětvzetí obžaloby do zahájení hlavního líčení.

6 Ježek, V.: K problematice usnesení o zahájení trestního stíhání, BA č. 4/2008, s. 29.

7 Ani jedno ustanovení tohoto § 221 nelze na procesní vady přípravného řízení použít.

8 Holländer, P.: Ústavněprávní argumentace: Ohlédnutí po deseti letech Ústavního soudu, Linde Praha, a. s., Praha 2003, str. 17-20.

9 Knapp, V.: Teorie práva, C. H. Beck, Praha 1995, str. 172.

10 Např. Čisářová, D. a kol.: Trestní právo procesní, Linde Praha, a. s., Praha 1999, s. 26.

11 Ježek, V.: K problematice usnesení o zahájení trestního stíhání, BA č. 4/2008, str. 29.

12 § 225 odst. 1 tr. řádu.

Odměna obhájce ex offo

Tím, že obhájci nebylo umožněno, aby se vyjádřil ke stížnosti obviněného proti usnesení o přiznání odměny obhájce, bylo porušeno právo na spravedlivý proces.

Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 14. 10. 2010, č. j. I. ÚS 2025/10

Odůvodnění:

I.

1. Ústavní stížností podanou dne 12. 7. 2010 se stěžovatel domáhal zrušení výše uvedeného rozhodnutí, neboť měl za to, že jím bylo porušeno jeho ústavně zaručené právo na spravedlivé projednání věci garantované čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a rovněž jím měly být porušeny čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 3 a odst. 4 Listiny.

2. Ústavní stížnost je přípustná [§ 75 odst. 1 a contrario zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“)], byla podána včas a po odstranění vad splňuje i ostatní náležitosti vyžadované zákonem [§ 30 odst. 1, § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

3. K porušení ústavně zaručených práv stěžovatele mělo dojít ve dvou směrech. Stěžovateli nebyla jednak (1) doručena stížnost odsouzeného ml. O. K. proti přiznání odměny ve výši stanovené usnesením Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 18. 3. 2010, sp. zn. 26 Tm 9/2008. Stěžovatel se o námitkách odsouzeného dozvěděl až z doručeného usnesení. Tímto postupem bylo podle jeho názoru porušeno právo na spravedlivé projednání věci. Byla mu totiž odepřena možnost se proti důvodům uváděným v předmětné stížnosti formou písemné reakce bránit.

4. Stěžovatel dále spatřoval porušení svých ústavně zaručených práv v tom (2), že napadené usnesení Městského soudu v Praze vykazuje prvky libovůle státní moci, která překročila meze svého oprávnění. K tomu mělo dojít tím, že obecný soud přezkoumával správnost účtování právních úkonů právní pomoci poskytnutých stěžovatelem z hlediska jejich kvality a účelnosti, a nikoliv pouze z hlediska správnosti účtování těchto úkonů, jak je k tomu jediné oprávněn dle ust. § 151 odst. 3 tr. ř. Důvod pro snížení odměny stěžovatele ze strany městského soudu spočíval v tom, že se stěžovatel účastnil množství úkonů (výslechů svědků a rekognic), které neměly s trestnou činností ml. O. K. nejmenší souvislost. Jeho účast byla podle názoru soudu toliko formální a nemohla přispět k řádnému a účinnému vedení obhajoby. Proti tomu stěžovatel v ústavní stížnosti namítal, že skutečnost, že se jakožto obhájce účastnil i úkonů, které byly shledány ve výsledku za úkony s trestnou činností odsouzeného nesouvisející, nemohl před jejich provedením tušit, neboť obviněný byl stíhán za trestnou činnost spáchanou ve spolupachatelství, kdy přesné rozdělení rolí spo-

lupachatelů a obsah jejich trestné činnosti šlo s určitostí poznat až po skončení přípravného řízení.

Označování práce obhájce za zbytečnou a formální považuje stěžovatel za nedůvodné, ba nemístné. Stěžovatel dále namítal, že se jako ustanovený obhájce nemůže a nesmí spoléhat na tvrzení vyšetřujícího orgánu, že plánovaný úkon trestního řízení nebude mít souvislost s jeho klientem. Tímto přístupem obhájce by mohl být obviněný nevratně poškozen a obhájce by mohl být dokonce kárně stíhán za své pochybení při poskytování obhajoby. Stěžovatel dále připomenul, že se účastnil všech úkonů trestního řízení právě proto, že nebyl obviněným informován o jeho přání, aby se úkonů v přípravném řízení v celém rozsahu nebo v nějaké části nezúčastnil. Proto bylo jeho povinností se všech úkonů účastnit. Posuzováním obsahu stěžovatelem uskutečněných úkonů v rámci obhajoby, hodnocením jejich kvality a důvodnosti městský soud překročil rozsah svých zákonných oprávnění a jeho rozhodnutí vykazuje porušení ústavního práva stěžovatele na ochranu před libovůlí státní moci.

5. K výzvě Ústavního soudu se k ústavní stížnosti vyjádřil městský a obvodní soud. Městský soud v Praze ve svém vyjádření odkázal na obsah trestního spisu a na odůvodnění napadeného usnesení. Také obvodní soud ve svém vyjádření uvedl, že se s argumenty stěžovatele neztotožňuje. Vedlejší účastník, odsouzený ml. O. K., se k ústavní stížnosti nevyjádřil, a tak dal najevo, že se vzdává postavení vedlejšího účastníka.

II.

6. Ústavní soud si k posouzení námitek a tvrzení stěžovatele vyžádal spis Obvodního soudu pro Prahu 3, sp. zn. 26 Tm 9/2008, z něhož zjistil následující skutečnosti:

7. Usnesením Policie ČR Obvodního ředitelství Praha III ze dne 28. 3. 2006 ČTS: ORIII- 7904/OHK1-2005 bylo zahájeno trestní stíhání proti R. P., T. M. a T. S. pro trestný čin úvěrového podvodu ve formě spolupachatelství a proti ml. D. Š. a ml. O. K. pro provinění úvěrového podvodu ve formě spolupachatelství (č. 1. 2). Všichni obviněni v období od 1. 2. 2005 do 25. 3. 2005 opakovaně „naváděli různé osoby k získání úvěrů od společnosti Home Credit Finance, a. s., přičemž za tyto osoby, které při vlastním sjednávání úvěru předložily dva vlastní doklady totožnosti, vyplnili na různých místech obvodu Prahy 3 „Návrhy na uzavření smlouvy revolvingového úvěru“, ve kterých uváděli za žadatele těchto úvěrů nepravdivé údaje o zaměstnavateli a výši příjmu, které získávali náhodným způsobem.“ Žadatele pak instruovali, aby takto vyplněné „Návrhy“ předložili na pobočce České pošty. Za zorganizování poskytnutí úvěru poté od těchto osob inkasovali různé částky (viz č. 1. 3-12).

Ml. O. K. figuroval ve skutcích č. 31-36 (společně s obviněným R. P.), č. 44-47 (sám) a č. 48 (s D. Š.). Usnesení policie bylo v bodech 31-36 usnesením státní zástupkyně zrušeno jako nezákonné (č. 1. 21-26), avšak usnesením policie ze dne 7. 3. 2007 bylo trestní stíhání zahájeno znovu (č. 1. 27-33).

8. Opatřením soudce Obvodního soudu byl obviněnému ml. O. K. ustanoven obhájcem stěžovatel. U ml. obviněného byl totiž dán důvod nutné obhajoby a ml. obviněný ani jeho zákonný zástupce nevyužili práva zvolit si obhájce (č. l. 85). Dopisem ze dne 29. 3. 2007 adresovaným Obvodnímu ředitelství Praha oznámil stěžovatel, jakožto právní zástupce obviněného, že se chce v souladu s ust. § 165 odst. 2 a odst. 3 tr. ř. účastnit všech vyšetřovacích úkonů v této věci a žádá, aby byl o době a místě jejich konání včas informován (č. l. 86). Stěžovatel byl o výsledku svědků a (spolu)obviněného T. M. v trestní věci obviněného ml. O. K. vyrozuměn dne 23. 1. 2007 Policií ČR (č. l. 92). Ve vyrozumění byl uveden seznam jmen svědků (a obv. T. M.), kteří budou vyslechnuti dne 3. 12. 2007, 4. 12. 2007, 5. 12. 2007 a 6. 12. 2007 (č. l. 92-93). Dne 23. 1. 2008 byl stěžovatel vyrozuměn, že se 30. a 31. 1. 2008 budou konat výsledky svědků a fotorekognice (č. l. 97), dne 31. 1. 2008 pak o tom, že dne 6. 2. 2008 bude probíhat výslech obv. T. M. (výslech byl však nakonec odsunut až na 14. 2. 2008) a že ve dnech 11. a 12. 2. 2008 dojde k výsledku svědků a fotorekognicím (č. l. 98). Posléze byl též vyrozuměn o dalších výsleších a fotorekognicích ve dnech 3. 3. 2008 (č. l. 102) a 31. 3. 2008 (č. l. 104). Ve spise je též obsažen protokol o výsledku obviněného R. P. (č. l. 130n.), D. Š. (č. l. 142n.), O. K. (č. l. 145n.) a T. M. (č. l. 153n.). Ze záznamu o prostudování spisu vyplývá, že dne 23. 4. 2008 obhájkyň (substitut stěžovatele) prostudovala vyšetřovací spis v délce cca 1 hodiny (č. l. 578). Dne 4. 6. 2008 byla podána v projednávané věci obžaloba (č. l. 609), přičemž na hlavním líčení dne 16. a 18. 9. 2008, 13. 11. 2008, 15. 1. 2009 a 10. 3. 2009 došlo k výsledku obžalovaných a svědků (č. l. 700n.). Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 10. 3. 2009, sp. zn. 26 Tm 9/2008, byli obžalovaní uznáni vinnými ze spáchání předmětných trestných činů, konkrétně byl ml. O. K. uznán vinným z 8 provinění podvodu ve formě účastenství, dílem samostatně a dílem ve spolupachatelství (č. l. 916).

9. Dne 25. 10. 2009 podal stěžovatel návrh na příznání odměny za obhajobu a náhradu hotových výdajů ve výši 112 782,25 Kč (č. l. 979-982). Usnesením obvodního soudu byla stěžovateli podle ust. § 151 odst. 3 tr. ř. příznána odměna ve výši 73 025 Kč, společně s paušální náhradou výdajů a daní z přidané hodnoty celkem ve výši 111 750 Kč. Oproti návrhu stěžovatele obvodní soud snížil částku u úkonu ze dne 3. 12. 2007 (účast na výsledku a rekognici svědků K. K., Š. K. a J. L.), neboť tento se konal od 9.00 do 10.35 hodin, nikoli od 8.30 do 10.35 hodin, jak uváděl stěžovatel ve svém návrhu, tudíž obhájci náleží odměna pouze za jeden úkon, neboť tento úkon nepřesáhl dvě hodiny (č. l. 996). Dne 18. 3. 2010 se domáhal odsouzený ml. O. K. svým návrhem vydání rozhodnutí příslušného soudu, jímž mu bude přiznán nárok na bezplatnou obhajobu podle ust. § 33 odst. 2 tr. ř. (č. l. 1006-1008). V návrhu uvedl, že jeho majetkové poměry mu neumožňují zaplacení odměny a náhrady hotových výdajů ustanoveného obhájce.

Stěžovatel se podle jeho názoru účastnil mnoha výsleších, ačkoliv s ním neměly bezprostřední souvislost. K obhájení těchto nadbytečných aktivit je argument potřebnosti seznámit se komplexně s příslušnou záležitostí nepoužitelný. Vezmeme-li v potaz procesní úkony stěžovatele, je evidentní, že se tento přes svoji účast na výsleších se záležitostí neseznámil nebo získané informace ve prospěch odsouzeného nepoužil. Obhájce se účastnil výsleších a prováděl řadu dalších úkonů formálně, zejména za účelem navýšení počtu procesních úkonů jím v této věci provedených. Dokladem je i to, že si obhájce s odsouzeným nesjednal ani jediné osobní setkání k projednání této záležitosti mimo prováděné procesní úkony, čímž by projevil zájem v této věci zjistit skutečnosti relevantní pro obhajobu. Podstatná část úkonů provedených obhájcem v této trestní věci nijak nepřispěla k řádnému provádění obhajoby, šlo vesměs o úkony obhájcem uměle prováděné se zjevným úmyslem navýšit počet hodin strávených na této věci.

10. Usnesením městského soudu bylo stížností odsouzeného ml. O. K. napadené rozhodnutí obvodního soudu v celém rozsahu zrušeno a stěžovateli byla přiznána odměna za 21 úkonů právní služby ve výši 28 350 Kč, společně pak s náhradou za promeškaný čas, náhradou hotových výdajů a daní z přidané hodnoty celkově ve výši 55 410 Kč. Jak v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl městský soud (č. l. 1025n.), stěžovatel se v přípravném řízení účastnil množství úkonů (výslechy svědků a rekognic s nimi), které neměly s trestnou činností ml. O. K. nejmenší souvislost. Účast obhájce na těchto úkonech byla podle hodnocení stížnostního soudu ryze formální a nemohla přispět k řádnému a účinnému vedení obhajoby. To ve svém důsledku vedlo k více než dvojnásobnému navýšení odměny a náhrady hotových výdajů, než bylo pro řádné vedení obhajoby potřebné. V trestním spise přitom není založen výslovný pokyn mladistvého, aby se obhájce zúčastnil i úkonů, které s jeho trestní věcí nemají souvislost. Mnoho úkonů bylo stěžovatelem provedeno zcela zbytečně a nikoli v zájmu tehdy mladistvého obviněného. Městský soud vycházel z obsahu usnesení o zahájení trestního stíhání, kterými bylo zahájeno trestní stíhání celkem pěti obviněných, kteří byli viněni ze 48 samostatných útoků, z toho ml. O. K. byl obviněn pouze z 11 útoků, které měl v bodech 31-36 spáchat se spoluobviněným R. P. a s odděleně řešenými osobami. Další rozsáhlá trestná činnost ostatních spoluobviněných s trestním jednáním, pro které bylo ml. O. K. sděleno obvinění, nesouvisela, neboť se jednalo o samostatné útoky jiných pachatelů. Obhájci tedy již z usnesení o zahájení trestního stíhání muselo být zřejmé, u kterých výsleších a rekognicích jakých svědků je jeho účast důvodná a účelná pro řádné vedení obhajoby mladistvého. Pokud se stěžovatel dostavoval k úkonům přípravného řízení, které se netýkaly jeho klienta, přičemž způsob a zejména rozsah vedení obhajoby se svým klientem ml. O. K. a jeho rodiči nekonzultoval, pak mu podle názoru městského soudu odměna a náhra-

da hotových výdajů za zcela zbytečné a formálně provedené úkony právní služby nemůže náležet. Jinak tomu bylo u úkonů naplánovaných policií na v odůvodnění blíže specifikované dny v lednu až březnu 2008, neboť ve vyzroměních nebylo specifikováno, kdo konkrétně a kdy bude vyslyšán.

Městský soud mu proto přiznal odměnu či náhradu za promeškaný čas za jeho účast jen v těch případech, kdy výslechy svědků nesouvisejících s trestnou činností ml. O. K. byly naplánovány jako první na ranní hodiny, kdy teprve mohl obhájce zjistit plán vyšetřovacích úkonů na celý den.

11. Ze spisu je zřejmé, že o stížnosti odsouzeného ml. O. K. bylo rozhodnuto na neveřejném zasedání a obhájce nebyl o této skutečnosti nijak vyzroměován (č. l. 1020). Též ze spisu vyplývá, že obecný soud vyčká s rozhodnutím o návrhu odsouzeného ml. O. K. na přiznání nároku na bezplatnou obhajobu až v závislosti na výsledku řízení o ústavní stížnosti (č. l. 1039).

12. Podle ust. § 44 odst. 2 zákona o Ústavním soudu může Ústavní soud se souhlasem účastníků upustit od ústního jednání, nelze-li od tohoto jednání očekávat další objasnění věci. Souhlas s upuštěním od jednání byl účastníky poskytnut a od ústního jednání bylo upuštěno.

III.

13. Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

14. Úkolem Ústavního soudu je jen ochrana ústavnosti, a nikoliv kontrola „běžné“ zákonnosti (čl. 83 Ústavy). Ústavní soud není povolán k přezkumu správnosti aplikace „jednoduchého“ práva. Do rozhodovací činnosti obecných soudů je oprávněn zasáhnout pouze tehdy, byla-li pravomocným rozhodnutím těchto orgánů veřejné moci porušena stěžovatelova základní práva či svobody chráněné ústavním pořádkem České republiky, protože základní práva a svobody vymezují nejen rámec normativního obsahu aplikovaných právních norem, nýbrž také rámec jejich ústavně konformní interpretace a aplikace.

15. Ústavní soud již v minulosti judikoval, že účast potenciálně dotčené osoby na řízení patří mezi důležité záruky ochrany základních práv, protože „(...) vytvoření prostoru pro účinné vznesení námitek (v kontradiktorním schématu řízení) nejlépe zajistí ochranu základních práv, jež je z hlediska fair procesu prvotním účelem soudního řízení. Institucionálně garantovaná možnost dotčených osob návrhy a námítkami účinně participovat na soudním procesu patří mezi elementární pravidla soudního řešení sporů (srov. Freeman, M. D. A.: Lloyd's Introduction to Jurisprudence, 7th ed., London, Sweet & Maxwell, 2001, str. 1378-1379 nebo Hart, H. L. A.: Pojem práva, Prostor, Praha 2004, str. 162)“ (srov. např. náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 269/05, SbNU 37/129, str. 629). Jinými slovy, soud nemůže dospět k relevantnímu zjištění bez dodržení základních procesních náležitostí, k nimž je třeba řadit zejména bezprostřednost a úst-

nost. Tato kritéria vyplývající z postulátu fair procesu je třeba vztáhnout na jakékoliv rozhodování, jímž jsou dotčena subjektivní práva a povinnosti účastníků řízení (srov. náleží sp. zn. II. ÚS 828/06, N 26/44 SbNU 309). Není důvodu, proč by tato kritéria neměla být uplatněna i v případě rozhodování o přiznání odměny a náhrady hotových výdajů ustanoveného obhájce, které se může významným způsobem dotknout subjektivních práv účastníků řízení.

16. Kontradiktornost řízení jako podmínku spravedlivého procesu ostatně formuloval ve své judikatuře i Evropský soud pro lidská práva, a to několikrát přímo vůči postupu Ústavního soudu (srov. např. rozsudek Milatová a ostatní proti České republice). „*Koncept spravedlivého procesu zahrnuje také právo na kontradiktorní řízení, podle kterého musí mít účastníci příležitost nejen předložit každý důkaz nutný k tomu, aby obhájili své nároky, ale také musí být seznámeni s každým důkazem nebo stanoviskem, jejichž účelem je ovlivnit rozhodování soudu, a musí mít možnost se k nim vyjádřit ...*“. Platí-li uvedené nároky ve vztahu k řízení před ústavními soudy, tím spíše je třeba trvat na jejich respektování v řízení před obecnými soudy (srov. náleží Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 323/07, N 210/51 SbNU 627).

17. Ustanovení čl. 36 odst. 1 Listiny garantuje každému možnost domáhat se stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu. Právo na právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny je považováno za obecné ustanovení, z něhož vychází i právo na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny. Právo na obhajobu (čl. 37 odst. 2 a čl. 40 odst. 3 Listiny), jehož součástí je i právo na obhajobu bezplatnou či za sníženou odměnu, je nejen ve prospěch a v zájmu trestně stíhané osoby, ale nepochybně také v zájmu demokratického právního státu, „založeného na účtě k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 odst. 1 Ústavy). Stát, má-li zajistit uvedená ústavně garantovaná práva, musí proto v zákoně upravujícím trestní řízení vytvořit podmínky procesních záruk postavení obhájce i obviněného. Obsah práva na obhajobu má svou pozitivní a negativní složku (srov. náleží Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 22/10 ze dne 7. 4. 2010). Pozitivní je právo obviněného (též obžalovaného, odsouzeného, podezřelého a dalších osob) hájit se sám či prostřednictvím zvoleného obhájce, popř. právo žádat o jeho ustanovení. Negativní složkou je pak povinnost obviněného v případech tzv. nutné obhajoby „strpět“ obhájce (i když si jej nepřeje) a povinnost všech orgánů činných v trestním řízení dbát těchto práv v rámci celého trestního řízení. Právem bezprostředně souvisejícím s právem na obhajobu, včetně práva na bezplatnou právní pomoc, je právo legitimního očekávání obhájce ve smyslu čl. 1 Protokolu č. 1 Úmluvy na odměnu náhradu hotových výdajů, a to i v případě, že činnost obhájce je realizací práva na obhajobu osoby nemajetné [srov. např. náleží sp. zn. IV. ÚS 167/05 ze dne 26. 4. 2005 (N 94/37 SbNU 277) či náleží sp. zn. II. ÚS 3201/08 ze dne 6. 2. 2009].

18. Ústavní soud, jsa vázán petitem ústavní stížnosti, nikoli jejím odůvodněním (viz nálezn sp. zn. I. ÚS 89/94, N 58/2 SbNU 151), též zkoumal, zda napadená rozhodnutí nezasahují do základního práva stěžovatele garantovaného čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), tj. do základního práva na legitimní očekávání ochrany majetku (viz výše bod 17 *in fine*). Legitimní očekávání stěžovatele je nutno chápat jako očekávání určitého postupu orgánů veřejné moci, které bude odpovídat jednoznačnému obsahu právního řádu. Přihlížení k legitimním očekáváním je nepominutelnou dimenzí zákonnosti (srov. odstavec 45 nálezu ve věci sp. zn. Pl. ÚS38/04, N 125/41 SbNU 551). Jsou-li totiž nejjisté hranice zákonných požadavků, tj. nejsou-li respektována legitimní očekávání založená na zákonu, je nejisté i svoboda. Ochrana legitimního očekávání tudíž přispívá k respektu a ochraně individuální svobody vykonávané v přesně vymezeném právním rámci.

19. Legitimní očekávání ve smyslu výše citovaného ustanovení čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě je nejen podle judikatury Ústavního soudu (např. nálezy ve věcech sp. zn. Pl. ÚS 2/02, publikované pod č. 278/2004 Sb., sp. zn. IV. ÚS 525/02, N 131/31 SbNU 173, sp. zn. I. ÚS 185/04, N 94/34 SbNU 19), ale i judikatury Evropského soudu pro lidská práva (např. rozhodnutí ve věcech *Beyeler proti Itálii* ze dne 5. 1. 2000, *Zwierzynski proti Polsku* ze dne 16. 6. 2001), integrální součástí ochrany majetkových práv. Dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (např. rozhodnutí ve věci *Broniowski proti Polsku* ze dne 22. 6. 2004) pojem „majetek“ ve smyslu čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě má autonomní rozsah, který není omezen na konstituované vlastnictví hmotného jmění a není závislý na formální kvalifikaci vnitrostátního práva. Pro účely tohoto ustanovení jsou za „majetková práva“, resp. „majetek“, také považována další práva a zájmy tvořící aktiva (např. pohledávky), na základě jejichž existence může stěžovatel tvrdit, že na jejich splnění má přinejmenším legitimní očekávání (*esperance legitime/legitimate expectation*).

20. Ochrana legitimního očekávání, jakožto integrální součástí základního práva podle čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě, by měla nalézt reflexi v jednotlivých normách jednoduchého práva, resp. v jejich výkladu, který podávají obecné soudy, jež jsou k ochraně základních práv zavázány ustanovením čl. 4 Ústavy České republiky. Proto musí být přijat takový výklad, který šetří smysl a podstatu základního práva legitimního očekávání.

IV.

21. Ústavní soud byl v daném případě povolán k posouzení otázky, zda napadené rozhodnutí stížnostního soudu nezasáhlo do ústavně zaručeného práva legitimního očekávání. Jak prohlásil Ústavní soud v nálezu sp. zn. I. ÚS 3336/09 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>), „je na obecných soudech, aby při aplikaci příslušných ustanovení tr. ř. použily výklad respektující ústavní ochranu poskytovanou již vzniklému nároku majetkové povahy tak, jak to

vyžaduje čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě. Opačný aplikační a interpretační postup by totiž znamenal porušení čl. 4 odst. 4 Listiny.“

22. Ústavní soud především vyšel ze skutečnosti, že účel hrazení nákladů obhajoby státem, jde-li o soudem (státem) ustanoveného obhájce, jenž v určitých případech musí v zájmu fair procesu obhajovat obviněného, je nutno z ústavního hlediska chápat jako vytvoření nezbytných materiálních podmínek pro realizaci základního práva na právní pomoc, které garantuje čl. 37 odst. 2 Listiny (viz bod 17). Právě proto má podle ust. § 151 odst. 2 věta prvá tr. ř. obhájce, který byl obviněnému ustanoven, vůči státu nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů. Účelem tohoto ustanovení je, aby byl obhájce za vykonanou činnost pro stát odměněn, neboť jako obhájce byl státem ustanoven, a proto mu vůči státu svědčí legitimní majetkový nárok. Jak vyplývá z ust. § 151 odst. 3 tr. ř., o výši odměny a náhrady hotových výdajů, rozhodne na návrh obhájce předseda senátu soudu I. stupně. Nárok stěžovatele na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů, ačkoliv vznikl v souvislosti s procesem (trestním řízením) a je upraven v předpise procesním, je svou povahou nárokem hmotněprávním (srov. např. nálezn Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 344/04, N 191/35 SbNU 497, nálezn sp. zn. IV. ÚS 178/04, N 18/36 SbNU 237 či nálezn sp. zn. II. ÚS 37/04, N 135/37 SbNU 705), a je tak kryt ústavně zaručeným právem legitimního očekávání uspokojení daného nároku (bod 18-20). Rozhodování soudů proto musí respektovat princip proporcionality, který vyžaduje, aby zásahy do základního práva na legitimní očekávání byly minimalizovány na nejnižší možnou míru, což se nestalo.

23. V projednávané věci stěžovatel namítal, jednak že (1) proces rozhodování o odměně za obhajobu a náhrady hotových výdajů nerespektoval ústavně zaručené právo stěžovatele na fair proces, když obecný soud nezaslal stěžovateli k vyjádření stížnost odsouzeného proti rozhodnutí nalézacího soudu o přiznání odměny a náhrady hotových výdajů (bod 11), jednak, že (2) rozhodnutí stížnostního soudu vykazuje prvky libovůle státní moci, a tak zasahuje do základního práva na legitimní očekávání stěžovatele (bod 18-20), neboť stížnostní soud rozhodnutí nalézacího soudu zrušil a odepřel stěžovateli odměnu a náhradu hotových výdajů za procesní úkony, které byly dle názoru soudu toliko formálně provedené (bod 10). K této otázce viz dále bod 26 formou *obiter dicta*, neboť bude předmětem dalšího řízení před stížnostním soudem, ve kterém stěžovatel bude moci skutkově a právně argumentovat, tj. reálně a efektivně jednat před soudem ve své věci. Ingerence Ústavního soudu by za tohoto stavu věci neodpovídala principu subsidiarity (viz např. nálezn Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 426/09, dostupný na <http://nalus.usoud.cz>), neboť stěžovatelovy námítky budou podrobeny obvyklému a zákonu odpovídajícímu přezkumu v řízení před Městským soudem v Praze.

24. Z ust. § 146 odst. 2 písm. c) tr. ř. vyplývá, že v případě, kdy lhůta k podání již všem oprávněným osobám

uplynula a stížnosti nebylo podle odstavce 1 autoremedurou vyhověno, předseda senátu okresního soudu, proti jehož usnesení stížnost směřuje, předloží věc k rozhodnutí nadřízenému krajskému soudu; „*přitom doručí, je-li to potřebné, opis stížnosti státnímu zástupci a osobě, která by mohla být rozhodnutím o stížnosti přímo dotčena.*“ Jak již Ústavní soud mnohokrát prohlásil, jazykový výklad konkrétního ustanovení zákona, podle kterého je doručování opisu stížnosti následným rozhodnutím potenciálně dotčené osobě v dispozici předsedy senátu, je nutno chápat jako toliko prvotní přiblížení se k aplikované právní normě (tato teze byla již zformulována v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 3/97, N 163/9 SbNU 399). Jednotlivá ustanovení jednoduchého práva je třeba orgány veřejné moci interpretovat a aplikovat v první řadě vždy z pohledu účelu a smyslu ochrany základních práv (srov. nálezy sp. zn. III. ÚS 139/98, N 106/12 SbNU 93, sp. zn. I. ÚS 315/99, N 157/16 SbNU 165 či sp. zn. II. ÚS 369/01, N 156/28 SbNU 401). Protože rozhodnutím stížnostního soudu mohou být významným způsobem dotčena subjektivní práva účastníků řízení (bod 18-20), je okresní soud za situace, kdy dosavadní vývoj sporu, povaha napadeného rozhodnutí a argumenty uváděné v stížnosti proti rozhodnutí prvoinstančního soudu naznačují, že eventuelní vyjádření dalšího účastníka k podané stížnosti může ovlivnit druhoinstanční rozhodnutí, povinen doručit stížnost podanou do výroku o odměně ustanoveného obhájce a náhradě jeho hotových výdajů ustanovenému obhájci, aby měl stejnou možnost k uplatnění svých práv, přestože z procesního předpisu tato povinnost přímo nevyplývá (srov. analogicky v případě řízení o náhradě nákladů řízení dle o. s. ř. nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 841/07, N 119/46 SbNU 125). Proto je ust. § 146 odst. 2 písm. c) tr. ř. nutno vykládat ústavně konformním způsobem tak, že v případě stížnosti proti usnesení o přiznání odměny a náhrady hotových výdajů plyne povinnost doručovat stížnost přímo z ústavně zaručeného práva na spravedlivý proces. Rozhodování o odměně a náhradě hotových výdajů ustanoveného obhájce se totiž bezprostředně dotýká jeho základního práva na legitimní očekávání a je tedy způsobilé je omezit, případně dokonce neústavně porušit.

25. V projednávané věci stížnostní soud zrušil rozhodnutí nalézacího soudu a stěžovateli přiznal odměnu a náhradu hotových výdajů přibližně v polovičním rozsahu v celkové výši 55 410 Kč (bod 10). Pokud nebyla stížnost odsouzeného ml. O. K. (bod 11) zaslána stěžovateli, byla mu odňata možnost seznámit se s obsahem odvolání a realizovat svá procesní práva. Došlo k tomu v důsledku formálně sice možné, ale ústavně zcela nepřijatelné interpretace a aplikace zákona (bod 24). Proces rozhodování stížnostního soudu nebyl v souladu s ústavně zaručeným základním právem na fair proces (bod 15-17), když nebyla stěžovateli jako účastníkovi řízení zaslána stížnost proti usnesení o odměně a náhradě hotových výdajů a nebyl mu tak vytvořen

procesní prostor k uplatnění námitek proti argumentům obsaženým v této stížnosti. Realizace tohoto práva byla o to naléhavější, že rozhodnutí odvolacího soudu o nákladech řízení je konečné. Ústavnímu soudu nezbyvá, než konstatovat, že popsaným postupem porušujícím fair proces nebyla šetřena podstata a smysl stěžovatelova základního práva na legitimní očekávání garantovaného čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě. Proto podle ustanovení § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu Ústavní soud ústavní stížnosti vyhověl a podle ustanovení § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu napadené rozhodnutí zrušil.

26. Ačkoliv se Ústavní soud nezabýval vlastním rozhodováním o odměně stěžovatele, jakožto ustanoveného obhájce, a náhradě jeho hotových výdajů (viz bod 23), považuje za nezbytné dodat, že v dalším řízení bude třeba postupovat tak, aby rozhodnutím dle ust. § 151 odst. 2 a 3 tr. ř. nedošlo k zásahu do ústavně zaručeného práva na legitimní očekávání stěžovatele (bod 18-20). Stížnostní soud by měl především důkladně zkoumat, zda Policie ČR, Obvodní ředitelství Praha III, tím, že vyrozumívala stěžovatele o konaných výsleších svědků, fotorekognicích či výslechu spoluobviněného (bod 8), nezbudila u něho oprávněné očekávání, že se mohou tyto vyšetřovací úkony týkat i jeho mandanta, tj. mladistvého obviněného. Jinak řečeno, stížnostní soud musí zhodnotit, zda se stěžovatel vzhledem k postupu Policie ČR nemohl důvodně domnívat – a to bez ohledu na samotné znění usnesení o zahájení trestního stíhání –, že se jedná o vyšetřovací úkony, jejichž výsledek by mohl být použit jako důkaz v řízení proti mandantovi stěžovatele. Je třeba zhodnotit postup Policie ČR, která umožnila stěžovateli se zúčastnit všech vyšetřovacích úkonů, o kterých byl vyrozuměn. Z interpretace ust. odst. 2 § 165 tr. ř. vyplývá, že obhájce „*není oprávněn se zúčastnit všech vyšetřovacích úkonů, ale jen těch vyšetřovacích úkonů, jejichž výsledek může být použit jako důkaz*“ (srov. Šámal, P. a kol.: Trestní řád – komentář – díl I., Praha: C. H. Beck, 2005, str. 1270). Bude třeba, aby soud zhodnotil přípis stěžovatele (založený na č. I. 86), jímž výslovně žádá o vyrozumívání o konání úkonů ve smyslu § 165 odst. 2 a 3 tr. ř. Nemělo by proto být věci stěžovatele, aby revidoval pozvánky k úkonům, o kterých byl Policií ČR vyrozumíván, a zjišťoval, které jsou relevantní pro jeho případ. Pokud by totiž takto postupoval, mohl by se potenciálně vystavit kárnému řízení kvůli eventuálnímu zanedbání obhajoby. Proto by měl stížnostní soud pečlivě vážit, zda následné finanční sankcionování stěžovatele z důvodu, že jeho účast na vyšetřovacích úkonech byla podle jeho názoru toliko formální, je vzhledem k popsanému postupu orgánu státu adekvátní. Stížnostní soud by se měl též náležitě vypořádat s námitkou stěžovatele, opírající se o judikaturu obecných soudů (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 7. 3. 1991, sp. zn. 6 To 11/91 či rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 6. 2000, sp. zn. 3 Torz 1/2000), podle níž soudy nemají za úkol hodno-

tit, resp. přezkoumávat kvalitu poskytnuté právní pomoci. Stížnostní soud by měl také zvážit implikace, které dovozuje ze skutkového zjištění, že stěžovatel neměl od obviněného či jeho rodičů pokyn (ust. § 16 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii), aby se vyšetřovacími úkony, nesouvisejícími s věcí, zúčastnil. Stěžovatel jakožto ustanovený obhájce nebyl totiž k obviněnému vázán plnou mocí, ale vykonával svou činnost z pokynu státu. Právě stát „si jej za účelem naplnění materiálních podmínek pro realizaci základního práva na právní pomoc platí“ (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3336/09 ze dne 18. 2. 2010).

Odlišné stanovisko JUDr. Ivany Janů k odůvodnění nálezu:

Ve smyslu § 22 zák. č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, podávám odlišné stanovisko k odůvodnění nálezu Ústavního soudu ve věci sp. zn. I. ÚS 2025/10. K tomuto závěru mne vedou následující důvody:

Dle výrokové části nálezu se usnesení městského soudu ruší proto, že jím bylo porušeno právo na spravedlivý proces. S tím souhlasím, neboť stěžovateli nebyla doručena stížnost obviněného proti usnesení o přiznání odměny. Stěžovatel se tak nemohl se stížností seznámit a vyjádřit se k ní, přestože se rozhodnutí týkalo jeho právní sféry. O tom, že řízení o stížnosti vůbec proběhlo, se stěžovatel dozvěděl teprve v okamžiku, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí městského soudu. Tímto postupem byl nepochybně porušen princip kontraktornosti, jenž je jedním z klíčových prvků práva na spravedlivý proces. Potud s výrokem a s částí odůvodnění nálezu souhlasím. Nemohu však souhlasit s dalšími rozsáhlými partiemi odůvodnění, jež se zabývají problematikou ochrany legitimního očekávání. V odůvodnění nálezu se tvrdí, že Ústavní soud byl povolán k posouzení otázky, zda napadené rozhodnutí nezasáhlo do „ústavně zaručeného práva na legitimní očekávání“ (odstavec 21, srov. též odstavec 18). Obávám se, že tomu tak není. Stěžovatel tuto otázku vůbec nenastolil, takže Ústavní soud svým většinovým názorem se k jejímu řešení povolal sám, nadto v situaci, kdy to vůbec nebylo případné. Ruší-li se rozhodnutí proto, že stěžovatel nebyl se stížností obeznámen a nemohl k ní zaujmout stanovisko, nemůže Ústavní soud předjímat další průběh řízení a předem zaujímat právní názor k tomu, jak by mělo být věcně o odměně ustanoveného obhájce rozhodnuto (to platí tím spíše, že – jak vyplývá z úvodu odstavce 26 nálezu – se Ústavní soud správností rozhodnutí o odměně stěžovatele nezabýval). Většinové stanovisko si toho je zřejmě částečně vědomo, v důsledku čehož odůvodnění působí rozpolceným dojmem: v odstavci 23 se správně uvádí, že ingerence Ústavního soudu za tohoto stavu by neodpovídala principu subsidiarity, avšak v rozporu s tím názor na porušení legitimního očekávání stěžo-

vatele vyjadřuje nejen formou *obiter dicta*, ale též v nosných důvodech uvedených v odstavcích 22 a 25; ostatně odůvodnění nálezu ústí v závěr, že „popsaným postupem porušujícím fair proces nebyla šetřena podstata a smysl stěžovatelova základního práva na legitimní očekávání“. Rovněž závěr odstavce 24 vyjadřuje bezprostřední souvislost „základního práva na legitimní očekávání“ a práva na spravedlivý proces. S takovým směřováním obou kategorií nesouhlasím, neboť právo na spravedlivý proces má jednak ryze procesní obsah, a nadto ze souzené věci je zcela zřejmé, že k porušení práva stěžovatele došlo proto, že nebyl respektován princip kontraktornosti.

V situaci, kdy se Ústavní soud vůbec neměl do úvah o legitimním očekávání pouštět, natož předem dovozovat, že bylo porušeno, nepovažuji za vhodné, abych se jím sama na tomto místě zabývala. Proto připojím jenom jednu obecnější poznámku: ustanovený obhájce nevykonává činnost pro stát a na základě pokynů státu (srov. odstavce 22 a 26), ale pro obviněného a v jeho zájmu. Soud pouze obhájce ustanoví, nezvolí-li si jej v případě nutné obhajoby obviněný sám, avšak poté je obhájce povinen hájit obviněného a řídit se jeho pokyny tak, jako by jej zastupoval na základě plné moci. Rozdíl je tedy jenom ve způsobu vzniku právního vztahu, nikoliv v té jeho obsahové části, která se týká výkonu obhajoby obviněného. Zásadní rozdíl není ani v dopadu na majetkovou sféru obviněného, neboť nakonec mnohdy bude obviněný stejně hradit státu to, co stát obhájci vyplatil [§ 152 odst. 1 písm. b) tr. ř.]. Z tohoto hlediska je zřejmé, že odměna může být ustanovenému obhájci přiznána jenom za ty úkony právní služby, jež byly potřebné k řádnému hájení obviněného, případně jichž se účastnil z pokynu obviněného. Přiznávat odměnu za účast na úkonech, k niž nedal obviněný pokyn a které nebyly ani potřebné k výkonu jeho obhajoby, nemá dle mého názoru oporu v zákoně a sotva může být kryto principem ochrany legitimního očekávání. I zde platí myšlenka, kterou Ústavní soud vyslovil v nálezu sp. zn. I. ÚS 1126/07: „...princip ochrany legitimního očekávání může chránit pouze očekávání, které je legitimní, rozumné. Z tohoto principu proto nelze pro sebe dovozovat spekulativní prospěch, který zákon nezamýšlel poskytnout, tj. jinak řečeno, který neodpovídá účelu zákona (srov. též Tridimas, T.: *The General Principles of EU Law*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2006, s. 274).“ Stranou nechávám některá další sporná místa odůvodnění, např. to, zda ochrana legitimního očekávání je právem či principem, jaká je povaha nároku na odměnu atd. Podstatné je, že s výrokem souhlasím, avšak z velké části z jiných důvodů, než uvádí většinové stanovisko.

✿ Rozhodnutí zaslal Mgr. VIKTOR PAVLÍK,
advokát v Praze.

✿ Právní věta redakce.

Z judikatury ESLP

1. Rozdíl mezi prostředky, jejichž prostřednictvím lze napadnout délku řízení ve smyslu článku 6 Úmluvy a pro které judikatura ESLP stanovila „test účinnosti“, je v tom, že v oblasti práva na respektování rodinného života ve smyslu článku 8 Úmluvy mohou být při rozhodování o jeho účinnosti zapotřebí informace o fungování prostředku v praxi. K tomu, aby se mohl ESLP přesvědčit o existenci kompenzačního prostředku podle zákona č. 82/1998 Sb. v praxi a o jeho účinnosti ve vztahu k porušení článku 8 Úmluvy, potřebuje jisté údaje, jako jsou vnitrostátní rozhodnutí o přiznání náhrady v podobných věcech.

V záležitostech vykazujících zvláštní povahu a význam a v nichž je délka řízení jednoznačně rozhodující pro rodinný život stěžovatelů, je nutno zaujmout přísnější přístup a donutit státy, aby zavedly prostředky, které jsou prozatím v případech „pouhé“ délky řízení jen doporučovány, a sice prostředky jak preventivní, tak kompenzační. Pozitivní povinnost států přijmout opatření, která stěžovatelům zajistí respektování jejich rodinného života ve smyslu článku 8, by se totiž mohla stát iluzorní, kdyby stěžovatelé v tomto ohledu měli k dispozici jen kompenzační prostředek, s jehož pomocí by bylo možné dosáhnout pouze následného přiznání peněžité náhrady (navíc pouze z důvodu průtahů v řízení).

2. Výklad a aplikace vnitrostátního práva, jehož součástí jsou i mezinárodní smlouvy, náleží v prvé řadě vnitrostátním orgánům, zejména soudům. Ovšem vzhledem k tomu, že ESLP je příslušný provádět přezkum řízení před vnitrostátními soudy, zejména při zjišťování, zda výkladem záruk obsažených v Haagské úmluvě ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí,¹ tak, jak jej provedly tyto soudy, nedošlo k porušení článku 8 Úmluvy, zkoumá také, zda a do jaké míry je jejich postup v souladu s předmětem a cílem Haagské úmluvy, tj. zajistit bezodkladný návrat protiprávně přemístěných nebo zadržovaných dětí.

Macready v. Česká republika, č. 4824/06 a 15512/08, rozsudek Páté sekce ESLP z 22. dubna 2010²

Stěžovatel, americký občan, žil se svojí manželkou a synem, který se narodil v prosinci 2002, ve Spojených státech amerických. V květnu 2004, poté, kdy bylo manželství rozvedeno na žádost stěžovatele, rozhodl americký soud předběžným opatřením o společné výchově dítěte. O několik dní později se stěžovatel dozvěděl, že jeho bývalá žena odcestovala se synem do České republiky. Zde zahájila řízení o výkon rodičovské odpovědnosti, v jehož rámci jí bylo předběžným opatřením vydaným 1. července 2004 svěřeno dítě do péče. Český soud však

v okamžiku vydání tohoto předběžného opatření nebyl informován o tom, že matka přemístila dítě protiprávně.

V říjnu 2004 stěžovatel zahájil řízení podle Haagské úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí. Dne 27. dubna 2005 český soud nařídil navrácení nezletilého do Spojených států amerických, když konstatoval, že dítě bylo z hlediska Haagské úmluvy přemístěno protiprávně a že výchovná způsobilost matky byla zpochybněna tím, že bránila stěžovateli ve styku se synem.

Matka se proti rozhodnutí prvoinstančního soudu odvolala. Odvolací soud nařídil vypracování znaleckého posudku, který posléze konstatoval, že dítě vykazuje znaky autismu a že je třeba ponechat jej v péči jeho matky, ke které bylo velmi citově vázáno. Stěžovatel znalecký rozsudek napadl, že je subjektivní a neúplný.

Dne 29. června 2006 soud stěžovatelovu žalobu zamítl se zdůvodněním, že by návrat jeho syna do Spojených států amerických mohl vyvolat nezvratnou psychickou poruchu, která by mohla jeho duševní onemocnění zhoršit. Dovolání stěžovatele bylo zamítnuto, stejně jako jeho ústavní stížnost.

Počínaje říjnem 2004 stěžovatel podal několik žádostí o předběžná opatření umožňující mu kontakt se synem během stěžovatelových pobytů v České republice. Přestože se matka proti většině pozitivních rozhodnutí odvolala, stěžovatel se mohl se svým synem několikrát setkat, a to do ledna 2006.

Před ESLP stěžovatel namítal, s odvoláním na ustanovení článků 6 odst. 1 a 8 Úmluvy, že řízení, které zahájil na základě Haagské úmluvy za účelem navrácení syna, nebylo spravedlivé a nebylo vedeno v přiměřené době. Namítal též, že jeho právo na respektování rodinného života bylo porušeno i tím, že až do skončení řízení byla jeho práva k dítěti upravena jen prostřednictvím předběžných opatření. Přestože mu bylo na základě těchto předběžných opatření přiznáno právo na styk s dítětem během jeho pobytu v České republice, soud vzhledem k odporu matky zůstal při jejich výkonu nečinný.

Vzhledem k procesním požadavkům článku 8 a s přihlédnutím k tomu, že délka řízení o navrácení dítěte, jakož i stěžovatelem namítaná nečinnost soudu při výkonu jeho práva na styk se synem, byla samotnou podstatou námitky založené na článku 8, rozhodl ESLP, který je oprávněn provádět právní kvalifikaci projednávaných případů z hlediska Úmluvy, zkoumat skutkové okolnosti případu pouze z hlediska článku 8 Úmluvy.

ESLP zamítl námitku vlády, že stěžovatel nevyčerpal všechny právní prostředky nápravy, které mu český právní řád skýtal. Konstatoval, že v rozhodné době neměl stěžovatel k dispozici žádný účinný prostředek, který by mu umožnil vznést námitky vůči rychlosti řízení o navrácení dítěte podle Haagské úmluvy nebo proti postupu soudu v řízení o výkon práva na styk s dítětem.

Uvedl zejména, že ve věcech majících zvláštní povahu a význam a v nichž je délka řízení jednoznačně rozho-

¹ Haagská úmluva vstoupila v platnost pro Českou republiku dne 1. března 1998.

² Český překlad rozsudku, kterým se autorka inspirovala, lze nalézt na www.portal.justice.cz.

dující pro rodinný život stěžovatelů, je nutno zaujmout přísnější přístup a donutit státy, aby zavedly prostředky, které jsou prozatím v případech „pouhé“ délky řízení jen doporučovány, a sice prostředky jak preventivní, tak kompenzační. Pozitivní povinnost států přijmout opatření, která stěžovatelům zajistí respektování jejich rodinného života ve smyslu článku 8 Úmluvy, by se totiž mohla stát iluzorní, kdyby stěžovatelé v tomto ohledu měli k dispozici jen kompenzační prostředek, s jehož pomocí by bylo možné dosáhnout pouze následného přiznání peněžité náhrady, jako tomu bylo v případě zákona č. 82/1998 Sb.

K meritu věci měl ESLP za nesporné, že vztah mezi stěžovatelem a jeho synem spadl pod pojem rodinného života ve smyslu článku 8 Úmluvy. Podotkl dále, že z hlediska článku 3 Haagské úmluvy je přemístění nebo zadržení dítěte považováno za protiprávní, „jestliže bylo porušeno právo péče o dítě, které má osoba (...) podle právního řádu státu, v němž dítě mělo své obvyklé bydliště bezprostředně před přemístěním nebo zadržením“. Podle názoru ESLP přemístění syna stěžovatele jeho bývalou manželkou do České republiky spadalo do působnosti Haagské úmluvy.

ESLP se zcela ztotožnil s filozofií, na níž tato úmluva stojí, vedenou vůlí chránit dítě, které je traumatizováno přemístěním nebo zadržením. V těchto typech případů je vhodnost určitého opatření posuzována podle rychlosti jeho provedení. Řízení o navrácení uneseného dítěte, včetně předběžných řízení nebo výkonu rozhodnutí vydaných po jejich skončení, vyžadují bezodkladné vyřízení, neboť plynutí času může mít nenapravitelné důsledky pro vztahy mezi dítětem a tím z rodičů, který s ním nežije. Jakmile jsou podmínky pro uplatnění Haagské úmluvy splněny, jde o to vrátit se co nejrychleji do *statu quo ante*, aby se zamezilo tomu, že faktická situace, která byla původně protiprávní, bude z právního hlediska zhojena, a aby v otázkách péče a rodičovské zodpovědnosti zůstaly příslušné soudy v místě obvyklého bydliště dítěte v souladu s článkem 19 Haagské úmluvy (viz *Maumousseau a Washington proti Francii*, č. 39388/05, § 69-83, ESLP 2007-XIII).

ESLP též podotkl, že článek 11 Haagské úmluvy požaduje, aby vnitrostátní soudy jednaly v řízení o navrácení dítěte „urychleně“, s tím, že nečinnost delší šesti týdnů může vést k žádosti o sdělení důvodů (viz *Ignaccolo-Zenide proti Rumunsku*, č. 31679/96, § 102, ESLP 2000-I).

Ve věci pana Macreadyho však soudy nižších stupňů potřebovaly dvacet měsíců k tomu, aby s konečnou platností rozhodly o otázce návratu dítěte do Spojených států amerických. Rozsudek soudu prvního stupně, vydaný dne 27. dubna 2005, tedy více než šest měsíců po zahájení řízení, byl v odvolacím řízení o čtrnáct měsíců později změněn, konkrétně dne 29. června 2006. Poté, co toto rozhodnutí nabylo právní moci, se stěžovatel ještě obrátil na Nejvyšší soud a na Ústavní soud, z nichž první rozhodl dne 27. února 2007 a druhý o sedm měsíců později, dne 27. září 2007.

Podle názoru ESLP po uplynutí tak dlouhé doby již obnova *statu quo ante* žádaná Haagskou úmluvou už v podstatě nebyla realizovatelná. Dítě by totiž bylo přemístěno do prostředí, z něhož bylo odvezeno ve věku jednoho a půl roku a které již neznalo, což by prožívalo o to hůře, že se u něj objevily autistické poruchy vyžadující stabilní prostředí se zavedenými určitými stereotypy.

Navíc, české soudy měly podle článku 16 Haagské úmluvy vyčkat, až skončí řízení o navrácení dítěte, než rozhodly o výkonu rodičovské odpovědnosti ve vztahu k dítěti. Během této doby mohl stěžovatel jako otec vykonávat svá rodičovská práva jen na základě předběžných opatření během svých poměrně sporadických pobytů v České republice. ESLP v této souvislosti poznamenal, že i když byly české soudy informovány, byť až následně, o obtížích, s nimiž se stěžovatel při svých návštěvách potýkal, nepřijaly v tomto ohledu z vlastní iniciativy žádné předběžné opatření, které by mohlo vytvořit do budoucna podmínky nezbytné k realizaci práva otce na styk s dítětem. V úvahu například přicházelo přijetí donucujících opatření vůči matce nebo usilovat o součinnost sociálních orgánů, či dětských psychiatrů nebo psychologů, k usnadnění kontaktu mezi dotýčenými. V tomto ohledu ESLP zdůraznil, že každému smluvnímu státu přísluší, aby si vytvořil vhodné a dostatečné právní nástroje k zajištění dodržování pozitivních povinností, které mu vznikají na základě článku 8 Úmluvy.

Na základě těchto skutečností ESLP vyslovil závěr, že právo na respektování rodinného života pana Macreadyho nebylo českými orgány chráněno účinně, jak to požaduje Úmluva, a že jeho práva zaručená ustanovením článku 8 Úmluvy byla porušena.

✿ JUDr. EVA HUBÁLKOVÁ, Ph.D.,
vedoucí oddělení Kanceláře ESLP

Předkládaný text nezavazuje ESLP.

Právní služby v Německu

Česky hovořící německý advokát nabízí právní poradenství a pomoc v oblasti německého a mezinárodního práva soukromého včetně zastoupení před německými soudy.

Rechtsanwalt Christian Bibelriether

Luragogasse 5
94032 Passau/SRN

Politických vězňů 98
280 00 Kolín 3

tel.: 0049 851 33403
fax: 0049 851 9666990

tel.: 910 259 869
fax: 315 550 115

www.advokanc.de
advokat@advokanc.de

Aleš Gerloch, Michal Tomášek et al.:

Nové jevy v právu na počátku 21. století, II. svazek: Teoretické a ústavní impulzy rozvoje práva

Nakladatelství Karolinum, Praha 2010, 367 stran, 250 Kč.

Svůj rozsáhlý vydavatelský počín završilo Nakladatelství Karolinum vydáním dalšího svazku pětisvazkové monografie, věnované systematickému zpracování nových jevů v právu na počátku 21. století. Zatímco se předchozí svazky věnovaly historickým souvislostem vývoje právního řádu v našich zemích a evropském prostoru (I. svazek, Praha 2009), proměňám veřejného práva (III. svazek, Praha 2009) a práva soukromého (IV. svazek, Praha 2009), nyní je celkové dílo završeno tématem nad jiné atraktivním ve svazku druhém, zaměřeném na teoretické a ústavní impulzy rozvoje práva (souběžně vydaný pátý svazek představuje anglickou verzi vybraných příspěvků). Systematika tohoto svazku je sice poněkud nesourodá, ale to je způsobeno nejen množstvím autorů a úhlů pohledů na danou problematiku, ale především mnohostí vnějších vlivů na utváření a rozvoj práva v podmínkách postmoderní společnosti.

Celý svazek je uvozen právně-filozofickou esejí předního slovenského právního teoretika Eduarda Barányiho o neměnnosti a účelu v právu, která rekapituluje nesčetné a v historii se stále opakující pokusy o petrifikování vytvořeného právního systému i pro generace budoucí, které vyústily po tragické zkušenosti s totalitářským poloviny minulého století do ústavního zakotvení tzv. klauzule nezměnitelnosti (nedotknutelnosti) do řady moderních ústav (včetně ústavy české), ve snaze jednou provždy zabránit ústavně konformní sebevraždě demokracie. Autor svou úvahu o ústavní klauzuli nezměnitelnosti základních hodnot moderního demokratického

II. TEORETICKÉ A ÚSTAVNÍ IMPULZY ROZVOJE PRÁVA

NOVÉ JEVY
V PRÁVU
NA POČÁTKU
21. STOLETÍ
II.
TEORETICKÉ
A ÚSTAVNÍ
IMPULZY
ROZVOJE PRÁVA

Aleš Gerloch
Michal Tomášek
et al.

právního státu, odvozených z principu nezcižitelnosti lidských práv, realisticky uzavírá konstatováním, že ústavodárný pokyn nezměnitelnosti nepředstavuje na věky zakotvenou nemožnost změny jakéhosi nadústavního hodnotového koncentrátu liberální demokracie, ale pouze deklaraci nepřipustnosti takových změn po dobu, po kterou bude většinová společnost tyto hodnoty nejen sdílet, ale i chránit.

Na úvodní úvahu kontinuálně navazuje společný text Aleše Gerlocha a Jana Tryzny nazvaný *Závaznost právních textů při interpretaci a aplikaci práva soudy a argumentace lege artis*. V úvodu své statě autoři konstatují zřetelný trend celkové judicializace společenských vztahů, který lze nejlépe demonstrovat na nových tendencích relativizujících dosavadní koncepci vázanosti textem zákona. Příklady zcela opačné interpretace nezměněného textu normy (včetně předpisů ústavních) pak dokládají řadou nálezů českého Ústavního soudu, které se nejen odchýlily od textu předpisu, ale dokonce explicitně odmítly jeho doslovný text s argumentací přednosti materiálního (hodnotového) chápání významu práva před jeho gramatickou podobou. Ačkoliv není pochyb, že soud je občas nucen aplikovat normu, u které jazykový výklad neposkytuje dostatečné vodítko pro nalezení smyslu a účelu normy a její naplnění, otevřenou otázkou zůstává prostor pro jistou

formu libovůle při rozhodování, zda jde o jednoduchý anebo obtížný případ, vyžadující odklon od tradičních výkladových prostředků jako nedostatečných směrem k úvahám o přímé aplikaci přirozených (nadústavních) principů, formulovaných ex cathedra soudem pro konkrétní případ. V této souvislosti recenzent oceňuje snahu obou autorů o nalézání smysluplných interpretačních argumentačních úvah Ústavního soudu i v případech, kdy se zdá, že jako zdroj uvedené tendence nemusela být jen přirozená dominance práva nad zákonem, ale i možný exces nálezu, který takový hodnotový interpretační podklad postrádá (např. nález Pl. ÚS 33/1997). Autoři statě o (ne)vázanosti soudu psaným právem si ve svých úvahách o různých interpretačních metodách aplikované normy případně všimají i rozsáhlé judikatury Ústavního soudu ve věcech konkrétní kontroly norem nebo dokonce i individuálních ústavních stížností, kdy do popředí vystupuje i střet psaného práva s morálkou a spravedlností. Zde slouží jako jakýsi dnes již značně vzdálený zdroj pro odklon od standardních výkladových metod pozitivního práva Radbruchova formule o nespravedlivém právu, která byla ovšem formulována ve vztahu k extrémně nespravedlivému rasovému zákonodárství z doby totalitní nacistické říše. Stať správně poukazuje na to, že jde o situaci nesrovnatelnou s naší současností a připomíná, že „koneckonců i Radbruch upozorňoval na to, že pozitivní právo má přednost i tehdy, je-li obsahově nespravedlivé a neúčelné“. Svě úvahy pak oba autoři uzavírají zdůrazněním trvalé platnosti ústavního principu vázanosti soudce zákonem, která může být prolomena jen výjimečně – např. povinností respektovat zákaz denegationis iustitiae. Současně ovšem respektují podmínku materiálně (tedy hodnotově) chápaného zákona jako imperativu aplikace a interpretace práva lege artis.

Gerlochovu a Tryznovu vázanost soudce zákonem (byť v novém hávu) pak konfrontuje Pavel Mar-

šálek s požadavkem spravedlnosti a právní jistoty, které zcela logicky staví do jistého protikladu. Přitom požadavek na vázanost soudce zákonem považuje za významné potvrzení právní jistoty, která doprovází spravedlnost zákonnou. Živá realita však může v konkrétních případech osvědčit rozpor se spravedlností skutečnou (zde nazývanou živou), kterou úspěšně prosazuje model soudcovského angloamerického soudcovského práva, přičemž ke sladění těchto protikladů dochází i v právu kontinentálním posilováním soudcovského práva. Koncept vázanosti soudce právem tak prochází vývojem od vázané aplikace práva k aplikaci volné. Autor ovšem správně poukazuje na úskalí tohoto procesu, který může pod heslem skutečné spravedlnosti otevírat prostor pro soudcovskou libovůli. Proto se přiklání k axiomatickému významu vázanosti soudce zákonem, neboť zákon vymezuje prostor svobody a je garantem právní jistoty. Identifikuje přitom tři základní přístupy k aplikaci vázanosti soudce zákonem (striktní, vycházející z ratio legis a nahrazení vázanosti zákonem vázaností právem). Přednost dává jednoznačně metodě druhé, ve které je dominantní určení účelu aplikované normy.

Čtvrtá kapitola nese název *Polycentrismus v soudobém právu versus pyramidální struktura právního řádu v koncepci tradiční suverenity* a je společným dílem tří autorů (Hřebek, Kysela a Reschová). Věnuje se proměnám tradičního pohledu na význam práva pro suverenitu státu, včetně hierarchicky strukturovaného právního řádu, zejména z hlediska nových jevů spojených s integračními procesy v rámci Evropských společenství. Proces přeměny českého právního řádu pod vlivem těchto procesů a implementace některých doktrín, vyplývajících z přednosti komunitárního práva před právem vnitrostátním, pak demonstrují na nálezech Ústavního soudu, počínaje kauzou tzv. cukerných kvót a konče posuzováním ústavnosti tzv. Lisabonské smlouvy v procesu její ratifikace. Škoda, že se žádný z auto-

rů v této kapitole nevěnoval otázce potenciálního střetu kompetencí ústavních soudů členských zemí EU a Evropského soudního dvora na straně druhé při posuzování ústavnosti vnitrostátních norem, kterými dochází k implementaci evropských směrnic.

Pátá kapitola *Proměny ústavního práva na prahu 21. století* je společným dílem čtyř autorů (Suchánek, Antoň, Mlsna a Petrův), přičemž pánská část autorského kolektivu se věnuje převážně české problematice legislativního procesu a judikatuře českého Ústavního soudu, zatímco k problematice menšin, historickým aspektům rasového zákonodárství a současnému vývoji v USA se obrací statě Heleny Petrův.

Následující čtyři kapitoly recenzovaného svazku (právo pracovní, autorské právo a informační společnost, právo v oblasti národního hospodářství a corporate governance) jsou do tohoto svazku připojeny poněkud neorganicky a nepochybně by si zasloužily samostatný svazek – a přirozeně i samostatnou recenzi.

Celé dílo je završeno rozsáhlou povytce historizující statí Milana Slámy nazvanou *Přirozené právo po destrukci totalitních režimů*. Ukazuje se, že tím, co nejvíce a trvale ovlivňuje právně-filozofická východiska všech gnoseologických úvah o vztahu práva a morálky a jeho funkci v postmoderní společnosti je věčný spor pozitivního a přirozenoprávního konceptu, který se neustále vrací k tragické zkušenosti s totalitarismem poloviny 20. století. Paradoxem ovšem je, že zastánci obou teorií přičítají rozhodující podíl na právně ideologickém zdůvodnění nástupu totalitarismu protivníkově straně, aniž by si uvědomovali, že tendence ke zneužití a absolutizaci moci ve společnosti je imanentní součástí každé ideologie, ba i té, která všechny ideologické koncepty explicitně odmítá.

✿ JUDr. PAVEL RYCHETSKÝ,
předseda Ústavního soudu ČR

Případ Marie Navarové

Arnošt Lustig

Arnošt Lustig:

Případ Marie Navarové

Vydavatelství a nakladatelství
Aleš Čeněk, s. r. o., Plzeň 2010,
255 stran, 299 Kč.

Mohlo by se zdát, že psát o románu do odborného právnického časopisu není případné. U zprávy o nové knize Arnošta Lustiga *Případ Marie Navarové* se však o takovou situaci podle mého názoru nejedná.

Případ Marie Navarové si bez obav troufnu nazvat brilantní učebnicí v oborech právních dějin, historie advokacie a právní etiky v beletristické formě.

Nelze přehlédnout úzkou spiso-
vateľovu vazbu k České advokátní komoře a jejímu emeritnímu před-
dovi Vladimíru Jirouskovi, který byl
ve funkci v období, kdy román vznikl.
Nelze nevidět, že mezi těmi, kteří
publikaci podpořili, byli advokáti.
Okolnost, že vydavatelem je renom-
ované právnické vydavatelství, svědčí
o očekávaném zájmu právnické obce.
Ostatně, kromě dedikace Vladimíru
Jirouskovi nalezneme v závěru knihy
věnování „všem českým advokátům,
kteří za války pokládali čest a stateč-
nost za nejvzácnější ctnosti a nebáli se
postavit po bok pronásledovaným a dis-
kriminovaným, aby zachránili pověst
svého cechu. Advokátům, kteří nesou-
hlasili s rasovou a politickou diskrimi-

nací svých kolegů a nebáli se podat jim v nouzi pomocnou ruku.“

Kniha je pak provázena stručným a výstižným komentářem z Jirouskova pera, dokumentujícím, že si advokátní stav dedikaci zaslouží. „*Pozna- tek, že žádná změna režimu nevede ke změně etiky výkonu obhájce, která byla, je a bude pro všechny vždy jen jedna, dává na chvíli zapomenout na názor, že advokáti musí být jen sami padouši, jak se nám mnozí snaží dnes a denně namluvit,*“ shrnuje své úvahy Vladimír Jirousek.

Bylo by jistě poněkud nevhodné převyprávět do této recenze děj románu. Pro zájemce lze napsat, že se odvíjí od okamžiku atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Tristana Eugena Heydricha, je literární licenci podle skutečných životních osudů, ve středu autora zájmu stojí vztah advokáta Jana Nováka a jeho klientky Marie Navarové, pohybující se v protektorátní společnosti na hraně mezi účelovými kontakty s gestapáky a pomocí českým persekvaným vlastencům. Příběh probíhá v režimu protektorátním, poválečném a končí v čase poúnorovém. Ve všech dobách se přitom charakteristiky vztahu advokáta a klientky nezmění. Režim nacistický a poúnorový jsou si v mnohém podobné...

Román plný nadčasových úvah, úvahy vyjádřené pregnantně a se znalostí věci. Běh myšlenek v hlavě zraněného Heydricha, Novákova závěrečná řeč při obhajobě Marie Navarové, souzené podle malého retribučního dekretu před Mimořádným lidovým soudem. Nejde zde vyjmenovat všechny excelentní pasáže, ani se pokusit konkurovat Lustigovu jazyku...

Vrátím se několika ukázkami do „učebnice právních dějin, historie advokacie a právní etiky“.

Slíbil jsem si, že při prvním následujícím zkoušení z obecných právních dějin se zeptám kandidáta na tzv. Norimberské zákony. Tomu, kdo odpoví následujícím citátem, zapíši do indexu výbornou:

„Právo. Obsahuje lásku, soucit, porozumění... Německé zákony více než často nemají se spravedlností nic společného. Německé zákony postrádaly spravedlnost. Byly nespravedlivé. Němci udělali z práva a zákonů služku, ne-li kurvu.“

Dějínám advokacie je v románu věnována řada míst. Na rozdíl od hlavního advokátského hrdiny Jana Nováka nejsou ostatní zmiňováni advokáti ukryti za smyšlená jména. Autenticky jsou připomenuty osudy Ivana Sekaniny, Ludwiga Czecha, Karla Bondyho, Ladislava Rašina a celé řady dalších advokátů, odvle-

čených do koncentračních táborů, umučených či popravených. Fotografie z této oblasti je snesena s vědeckou přesností.

Pro úvodní přednášku z oboru právní etiky lze využít nádherné pasáže o charakteristice advokáta Nováka:

„Držel se zásady dědečka Emila z otcovy strany, že v životě platí pravidlo nikoho nepodceňovat ani nepřeceňovat. Měl rád moudrost starých Řeků, jak posuzovat člověka. Co si o sobě myslí a co si o něm myslí ostatní. Co má, pokud to získal zákonnou cestou. Jak to viděli Římané. Jejich právo. Přidával k tomu moudrosti nejstaršího judaismu, že člověk je i to, jak daleko má od srdce do kapsy, a jak dlouho vydrží se na někoho hněvat. Pokud k tomu přidal základní heslo křesťanství, že odpuštění je most k porozumění a soužití lidí, stačilo mu desatero se svým nezabiješ, a nebudeš křivě svědčit.“

Co dodat.

Nejnovější román Arnošta Lustiga z advokátského prostředí se čte jedním dechem. Neměl by chybět v advokátově, právníkově ani klientově knihovně. Je nesporně balzámem na duši každému advokátovi, který vykonává svoji profesi poctivě a s láskou.

✿ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK,
soudce Ústavního soudu ČR

Bulletin slovenskej advokácie prináša...

č. 11/2010

Miroslav Ľuba:

Posmrtná ochrana práva na česť a dôstojnosť a niektoré jej aspekty rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní

Článek pojednává o problematice posmrtné ochrany práva na česť a důstojnost občanskoprávní cestou ve vztahu k současné praxi orgánů činných v trestním řízení, které se

velmi problematicky staví k pokusům pozůstalých zabezpečit ochranu cti a důstojnosti svých zemřelých příbuzných, resp. předků, jejichž jméno a dobrá pověst byly výrazně difamovány ještě za jejich života, přičemž samotné očištění jména zemřelého je vzhledem k jeho smrti už neuskutečnitelné prostřednictvím institutů trestního práva.

Viktor Ewerling:

Nad zákonnosťou protestu prokurátora proti vkladu vlastníckeho práva a ochranou ESLP

Autor se detailně zabývá právní úpravou přípustnosti protestu pro-

kurátora proti rozhodnutí katastru, kterým se povoluje vklad vlastníckého práva do katastru nemovitostí. Analyzuje charakter institutu protestu prokurátora, pojem opravný prostředek a právní povahu poznámky pod čarou v právních předpisech. Zvláštní pozornost věnuje zrušení právoplatného rozhodnutí o povolení vkladu z lidskoprávního hlediska, jako (nepřípustnému) zásahu do vlastníckého práva. Zaměřuje se přitom na existující ústavněprávní judikaturu a zejména judikaturu ESLP. V závěru prezentuje úvahy de lege ferenda se zřetelem na lidskoprávní, jakož i civilistické aspekty zkoumané problematiky.

KOMPETENČNÍ CENTRUM

DOKONALÝ SERVIS

ŠETŘÍ MŮJ ČAS

Kompetenční centrum pro svobodná povolání, které naleznete pouze v naší bance, upraví bankovní služby a jejich parametry přesně podle Vašich představ. Věnujte se naplno své profesi, my se budeme věnovat Vám. Více informací získáte na tel.: **955 960 399** nebo **955 960 401-4**, prostřednictvím e-mailu: kompetencni.centrum@unicreditgroup.cz a na www.unicreditbank.cz.

z advokacie

SLOUPEK KARLA ČERMÁKA 52

Z ČESKÉ ADVOKACIE

Z praxe výboru pro odbornou pomoc a ochranu zájmů
advokátů **53**

Z kárné praxe **54**

Advokátní taláry – nejlépe si objednáte
jen do konce roku! **55**

Reagujete...
...na vystoupení předsedy ÚS ČR na konferenci o etice..... **56**

Z jednání představenstva ČAK..... **58**

50. výročí organizace CEEBA v Praze **59**

Pobočku ČAK v Brně navštívil předseda Ústavního soudu
Arménie **60**

Z EVROPY 63 – 70

My Kocourkovští

Kdysi existovala oblíbená skupina Kocourkovští učitelé, ale když čtu a slyším o Kocourkovských dnes, jde výhradně o radní a starosty. To bychom si neměli dát my ostatní líbit a měli bychom trvat na tom, že hrdý predikát „kocourkovský“ patří nám všem, podobně jako „český špekáček“. Krásně budou znít spojení kocourkovský hasič, policajt, odborář a podnikatel, úplná nádhera bude kocourkovský lékař, ekonom, novinář, soudce a advokát. Vrcholem bude Pussytown Chief Executive Officer (PCEO) neboli kocourkovský generální ředitel.

Všichni jsme se patrně zbláznili, takže od významného kocourkovského novináře se třeba dozvídám, že kdo potřebuje státní maturitu, ať si ji zaplatí a nezatěžuje ubohého daňového poplatníka. Mohu jen kocourkovsky dodat, ať si zaplatí každý, kdo potřebuje jakoukoliv maturitu, vysvědčení, diplom nebo titul, a vůbec ať si zaplatí každý, kdo chce, co chce, komu chce a zač chce. Hlavně si kocourkovský žák nesmí nechat kecat do toho, co je to vzdělání. U mne je to jízda na skateboardu a jak správně uvařit nudle al dente.

Významný kocourkovský ekonom mě zase informuje, že letos krachuje méně firem než loni. Tím u mne chce vyvolat příznivá očekávání a taky se mu to daří. Uvažuji takto. V r. 2008 bylo v Kocourkově 100 firem, zkrachovalo 40. V r. 2009 zkrachovalo 30 firem, tedy o 25 % méně než v r. 2008. V r. 2010 zkrachovalo pouhých 20 firem, tj. o 33 % méně v meziročním srovnání. V r. 2011 už může zkrachovat jen 10 firem, což bude o 50 % méně y/y. Nu, a v r. 2012 už tady konečně nebude nikdo, kdo by mohl zkrachovat, naše úspěšnost bude 100 % a bez kocourkovských firem budeme za vodou. Naše kocourkovská budoucnost je zářivá.

Tuhle tady, ajta, kdosi oddělal pár lidí, včetně šoféra od Hušáka a od jeho Rolls Royce, či co to bylo, a kocourkovští právníci měli plno starostí, jestli byl vor v zákoně nebo ne. Dřív bývala v zákoně díra, teď dokonce vor. Člověk neví, jestli proplouvá přejemí zákon na voru nebo vor na zákonu, a to je právě ten kocourkovský půvab. Když se po proplutí přejemí vor s právníkem objali a halasili, že kdo neskáče, není ruskojazyčná mafie, opravdu jsem nepoznal, kdo je ten vor. A to se mi nestalo v podobných situacích poprvé. Chyba kocourkovské kamery a režie. Kocourkovský soudce byl patrně stejně zmaten a nevěděl, koho se víc bát. Čekal jsem, že sám na sebe uvalí vazbu a bude dále soudit ex vinculis pod ochranou vězeňské stráže v železnicích. Evviva la mafia, pereat justitia!

Já se tomu všemu nedivím, když má v Kocourkově každý základní lidské právo si za cokoliv zaplatit a neobtěžovat přes

stát daňového poplatníka. Doporučuji si zaplatit zejména kurzy u bývalých politiků, kteří už teď podle svého založení porůznu vyučují obory jako zelená energie, patologie moci nebo úpadkové právo. Jak bude přibývat výukových kapacit, budou se otevírat nové a nové obory, např. odpustky v tržním hospodářství, finanční negramotnost jako stimulátor zisku, fundraising podle zkušeností žebravých řádů, lichva a palichva v právu veřejném a soukromém, večere s elitním špiónem, úplatkářství v teorii a praxi apod. Bude tak založen kocourkovský vzdělávací průmysl s blahodárným vlivem na růst HDP.

Vezměme si třeba ty odpustky. Teoreticky je to výtečně zpracováno a praxí již od 14. stol. pozitivně prověřeno. Odpustky (indulgentiae) neodpouštějí hříchy, nýbrž tresty za hříchy. Lehkovážně je to popsáno v popěvku „Stará bába Blažková rouhala se Bohu, Bůh ji za to potrestal, potvoru, zlomila si nohu“. Pokud si ji nezlomila na tomto světě, čekalo ji něco podobného v očistci. Kdyby si však ateistka Blažková zakoupila odpustek, nemusela pykat vůbec. Hřích rouhání jí tím ovšem odpuštěn nebyl, takže by šla stejně rovnou do pekla a nemusela by se zbytečně zdržovat očistcem. Trh s odpustky je v každé hospodářské krizi vysoce aktuální věc, a nemám na mysli jen odpustky emisní, nýbrž i odpustky rasové, pedofilní, šikanózní, dopravní, lichvářské, mafianské, bankovní a četné jiné. Odpustky plnomocně by odpouštěly vůbec všechny sankce za cokoliv, byly by však masné. Odpustky prostě dokážou rychle změnit hospodářskou krizi na krizi mravní, jak učí historie. Kocourkovskému ateistovi je to celkem jedno. Hlavně, že kvete byznys a roste HDP. Peklo později.

Je ale listopad, máme po Dušičkách a před Vánoce, a sluší se tedy skončit vážně, ba přímo eschatologicky existenciálně.

Zazpívali jsme si své Gaudeamus igitur, jako při promoci, rozveselili jsme se, s chutí a radostí ještě přidáme Vivat Academia, vivant professores, byť bychom měli diplom třeba i z té pohrdané Plzně. Ale přiznejte se, kdo si pamatuje poslední sloku té studentské písně, kterou končí dětství? Nebo mládí? Připomenu ji.

Vita nostra brevis est,

brevi finietur.

Venit mors velociter,

rapit nos atrociter!

*Nemini parceretur. **

Ti staří študáci uměli dobře latinsky (všimněte si té zvukomalby - spousty er) a zdravě uvažovali o mládí, radosti, životě, vděčnosti a smrti jako konečné rovnosti.

Přeji čtenářkám i čtenářům totéž do nového roku. A nenechávejte toho zloděje v zákoně, ať vám tam neukradne to nejdůležitější. Spravedlnost.

Listopad 2010

✿ KAREL ČERMÁK

** Náš život je krátký, zakrátko skončí. Smrt přijde rychle a zuřivě nás uchvátí. Nikoho neušetří.*

Z praxe výboru pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátů

Jde o zcela jasnou právní záležitost, u níž lze pochybení a jednání bona fide vyloučit s pravděpodobností, která hraničí s jistotou, a naopak lze na základě dostupných informací vyslovit důvodné podezření, že jde o úmyslné zneužití práva v neprospěch advokáta, pokud policejní orgán za souhlasu státního zástupce ve smyslu ust. § 160 odst. 1 tr. řádu zahájí trestní stíhání advokáta pro trestný čin zvýhodňování věřitele podle ust. § 256a odst. 1, 2 tr. zákona spáchaného ve formě návodu podle ust. § 10 odst. 1 písm. b) tr. zákona, kterého se měl dopustit tím, že si nechá od obchodního subjektu uhradit odměnu za poskytnutou právní službu, pokud takovému subjektu hrozí úpadek, když zároveň před zahájením trestního stíhání je advokátovi policejním orgánem sděleno, že k jeho trestnímu stíhání nedojde, pokud označí osobu, která ohledně úhrady odměny za právní službu za obchodní subjekt s advokátem jednala.

Stanovisko výboru pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátů ze dne 26. ledna 2010, sp. zn. 440/VOPOZA/9-Gaj./11

Dne 12. listopadu 2009 rozhodl Policejní orgán Územního odboru SKPV Praha-venkov-ZÁPAD, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje usnesením č. j. KRPS-25121/TČ-2009-011681-JAK tak, že zahájil trestní stíhání advokáta JUDr. Jiřího Gajdaruse, jímž značným způsobem zasáhl do profesní integrity advokáta a zároveň se pokusil zasáhnout do jeho povinnosti mlčenlivosti.

Skutek, pro nějž bylo zahájeno trestní stíhání advokáta společně s jednateli obchodní společnosti S., s. r. o. (tito s kvalifikací zvýhodňování věřitele podle ust. § 256a odst. 1, 2 tr. zák., a to dílem dokonaného, dílem ve stadiu pokusu podle ust. § 8 odst. 1 tr. zák.), měl spočívat v tom, že jednatelé společnosti S., s. r. o., K. D. a M. K. dne 22. 8. 2007 uzavřeli s advokátem JUDr. Jiřím Gajdarusem Smlouvu o poskytování právních služeb a následně k ní Dodatek č. 1 dne 11. 9. 2007. Na základě smlouvy byla advokátem předložena faktura a dle ní byla vyplacena z finančních prostředků společnosti S., s. r. o. dílem v hotovosti a dílem převodem na účet ve faktuře uvedená odměna, a to i přesto, že si jednatelé společnosti byli vědomi závazků společnosti S., s. r. o. vůči věřitelům, vzniklých před datem uzavření Smlouvy o poskytování právních služeb, neboť účetní hodnota uvedené společnosti následně ke dni prohlášení konkurzu činila 110 653 273 Kč, pohledávky celkem 2 015 188 Kč a závazky celkem částku vysoce převyšující majetek společnosti, tedy 128 462 135 Kč. Následně

dne 21. 9. 2007 podali jménem společnosti S., s. r. o., návrh na prohlášení konkurzu, k jehož prohlášení došlo dne 17. 10. 2007 ku škodě souboru věřitelů uvedených v jimi Krajskému soudu v Praze adresovaném návrhu na prohlášení konkurzu (zkrácené znění skutkové věty citovaného usnesení). Navzdory skutkové složitosti a závažnosti rozhodnutí policejního orgánu sestává odůvodnění z necelé jedné strany textu, v němž je pouze konstatován skutkový děj, avšak hmotněprávní hodnocení věci se omezuje pouze na konstatování, že jednatelé museli být advokátem poučeni o předpokládaném následku proplacení faktury za právní službu.

Proti tomuto usnesení podal advokát v zákonné lhůtě stížnost, kterou rozsáhle odůvodnil, přičemž ta byla usnesením OSZ Praha-západ ze dne 7. 1. 2009 jako nedůvodná zamítnuta. Dále byl podán podnět k dohledu nad výkonem dozoru ke Krajskému státnímu zastupitelství v Praze, o němž nebylo doposud rozhodnuto. Trestní stíhání advokáta JUDr. Jiřího Gajdaruse trvá doposud a z dosavadního dokazování nevyplývá jeho důvodnost.

Po důkladné analýze případu výbor uzavřel, že posuzovaný úřední postup je nezákonný a že se jedná o zcela jasnou právní záležitost, kdy lze vyslovit důvodné podezření, že jde o zneužití práva v neprospěch advokáta, a to s návrhem postupu ve smyslu čl. III., odst. 9 písm. a) jednacího řádu, kdy výbor doporučil představenstvu ČAK, aby problematika čerpání právní služby subjekty čelícími úpadku byla projednána na úrovni nejvyšší státní zástupkyně s cílem přijetí sjednocujícího stanoviska na úrovni ČAK a NSZ.

Je totiž zřejmé, že úpadku čelící dlužník čerpá právní službu od advokáta (event. ekonomických, účetních, popř. daňových poradců) právě v úmyslu úpadku zamezit. Nelze samozřejmě vyloučit, že se mohou v praxi vyskytnout případy, kdy může být použit takový finanční tok jakožto účelové odčerpání aktiv úpadce před zneemožněním dispozice s jeho majetkem v insolvenčním řízení. Taková situace zde však zřejmě nenastala a není ani v usnesení o zahájení trestního stíhání vymezena. Tak, jak je skutek a jeho právní hodnocení (dlužno dodat v rozporu s požadavky na formální kvalitu úkonu zahájení trestního řízení) policejním orgánem vymezen, nemůže obstát jako podklad pro úvahu o vině obviněného, a to jak z formálně-právních, tak i hmotněprávních důvodů.

Při hrozícím úpadku není dle mého názoru čerpání právní služby pouhým uplatněním práva, založeného přímo ústavou (čl. 32 odst. 2 Listiny), ale přímo povinností při správě cizího majetku statutárních orgánů

obchodních společností i povinností výkonu péče řádného hospodáře. Naopak, právě čerpáním právní služby, směřujícím ke konsolidaci úpadku podniku, prokazuje úpadce zájem na poctivém vypořádání svých závazků. Takové jednání nelze obecně kriminalizovat ve vztahu k úpadci, **a již vůbec ne ve vztahu k advokátovi v podobě trestné součinnosti!**

Při posuzování věci rovněž vyvstal názor, že se může jednat o právní otázku, která již byla vyřešena, a o ojedinelé pochybení policejního orgánu v daném případě. Obecně je akceptováno (event. po stručném zdůvodnění směrem k OČTŘ), že právo na právní pomoc je nezadatelné, a že se advokát pojmově žádného takového trestného činu dopustit nemůže. V současné době však, kdy v konečném důsledku teprve dolehnou na podnikatelské, ale i soukromé subjekty ekonomické dopady globální krize a veřejná správa bude zjevně přitvrzovat při vymáhání prostředků na svou existenci, může se advokátní obec s podobnými případy potýkat mnohem častěji. Na tuto situaci je třeba se důkladně připravit.

Z kárné praxe

Jde o závažné porušení povinností advokáta, jestliže pověří advokátního koncipienta obhajobou při úkonu v rozporu s příslušným ustanovením trestního řádu, a zmaří tak veřejné zasedání soudu.

Kárný příkaz kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 30. 4. 2010, sp. zn. K 22/2010

Kárně obviněná JUDr. K. A. V. S., Ph.D. se dopustila kárného provinění tím, že poté, co byla jako obhájkyně obž. A. A. v jeho trestní věci vedené u Městského soudu v Praze jako soudu prvního stupně dne 1. 7. 2009 vyrozuměna o tom, že v této věci se bude dne 18. 8. 2009 konat u Vrchního soudu v Praze veřejné zasedání o odvolání proti rozsudku Městského soudu v Praze, k tomuto veřejnému zasedání se nedostavila, přičemž obhajobou obž. A. A. při něm pověřila advokátní koncipientku Mgr. P. K., ačkoliv jí bylo známo, že zákon nepřipouští, aby v řízení před Vrchním soudem advokát ustanovil svým zástupcem advokátního koncipienta, v důsledku čehož bylo toto veřejné zasedání zmařeno,

tedy

- porušila vázanost právními předpisy, ukládajícími povinnost advokáta neustanovit advokátního koncipienta svým zástupcem v trestním řízení před Vrchním soudem,
- nechránila práva a oprávněné zájmy klienta,
- při výkonu advokacie nejednala svědomitě,

Konečně ohledně obviněným kolegou naznačeného přesvědčování ze strany OČTŘ, aby sdělil jméno osoby, jednající s advokátem v rámci klientského vztahu, je třeba konstatovat naprostou nepřipustnost takového postupu, zejména pokud takový postup před zahájením trestního stíhání vyústil v trestní stíhání advokáta.

V tomto směru bylo představenstvo ČAK informováno s návrhem na postup shora uvedený, přičemž případ bude nadále výborem důsledně sledován a vyhodnocován.

(Souhlas se zveřejněním případu a svého jména vyslovil dotčený advokát písemně dne 22. září 2010.)

 JUDr. MAREK NESPALA,
předseda výboru ČAK pro odbornou pomoc
a ochranu zájmů advokátů

• při výkonu advokacie nepostupovala tak, aby nesnižovala důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržovala Pravidla profesionální etiky, ukládající jí povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu,

čímž

porušila § 3 odst. 1 zákona o advokacii, ve spojení s § 35 odst. 1 tr. řádu a s čl. 6 odst. 2 usnesení představenstva ČAK č. 6/1998 Věstníku a § 16 odst. 1, 2 a 17 zákona o advokacii, ve spojení s čl. 4 odst. 1 Pravidel profesionální etiky.

Za to se jí podle § 32 odst. 3 písm. a) s přihlédnutím k § 34a odst. 2 zák. č. 85/96 Sb., o advokacii, v platném znění, ukládá kárné opatření

napomenutí.

Kárně obviněná je povinna dle ust. § 33a odst. 2 zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii, zaplatit České advokátní komoře náhradu nákladů kárného řízení ve výši 3000 Kč.

Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů od právní moci tohoto kárného příkazu na účet České advokátní komory.

 Připravil JUDr. JAN SYKA,
vedoucí oddělení pro věci kárné ČAK.

Advokátní taláry – nejvýhodněji si objednáte jen do konce roku!

V předchozích dvou číslech Bulletinu advokacie (BA č. 9/2010 a BA č. 10/2010) jsme pro bezproblémové obstarání si advokátních talárů otiskli kompletní informace o jejich vzhledu, materiálovém provedení a ceně, seznam prodejen, kam je možné zajít si talár osobně vyzkoušet a objednat, a formuláře na objednání taláru písemnou formou.

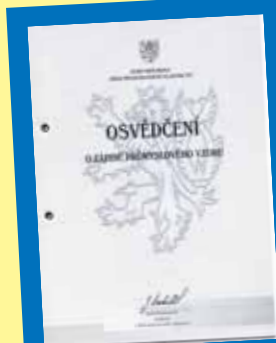
Na úvodní webové stránce ČAK (www.cak.cz) je umístěn rozklikávací banner se stejnými kompletními informacemi a navíc s možností si talár objednat prostřednictvím elektronické objednávky.

Podle informací od společnosti **BLAŽEK PRAHA** si už valná část z vás talár objednala. Ostatní, kteří ještě vyčkávají, upozorňujeme, že vzhledem k výrobním možnostem dodavatelů látky a ke kapacitním možnostem krejčovských provozoven garantuje společnost **BLAŽEK PRAHA** dodání advokátních talárů do 27. 5. 2011 (tedy do doby zavedení povinnosti oblékat je) **za standardní cenu jen těm advokátům a koncipientům, kteří si talár objednájí do 31. 12. 2010.**

Standardní cena znamená 4500 Kč + DPH za talár v provedení z nanotextilie a 7400 Kč + DPH za talár v provedení z čisté vlny. Součástí obou provedení talárů je přesnosný obal – taška.

Ti, kteří zapomenou a objednájí si talár až v termínech pozdějších, musí počítat s expresním příplatkem za jeho výrobu, a to ve výši 90 % základní ceny, pokud budou chtít stihnout termín 1. 6. 2011. V následujících obdobích bude standardní dodací lhůta talárů opět 5 měsíců od objednávky, expresní dodací lhůta za příplatek pak 30 dnů od uzavření objednávky.

Nevyčkávejte tedy se svou objednávkou, váhavost a liknavost se vám může prodražit!

Advokátní talár byl Úřadem průmyslového vlastnictví zapsán dne 15. 10. 2010 jako průmyslový vzor, jehož vlastníkem je Česká advokátní komora.

✦ icha

Reagujete...

...na vystoupení předsedy ÚS ČR na konferenci o etice

VÁŽENÍ ČTENÁŘI BULLETINU ADVOKACIE, ROZHODLI JSME SE VYTVOŘIT V NAŠEM ČASOPISE NOVOU RUBRIKU, KDE NAJDETE PROSTOR PRO VAŠE REAKCE A NÁZORY. PODNĚTEM PRO JEJÍ VZNIK NÁM BYLA REAKCE JUDR. ZDEŇKA KOSCHINA NA VYSTOUPENÍ PŘEDSEDY ÚSTAVNÍHO SOUDU PAVLA RYCHETSKÉHO NA KONFERENCI O NOVODOBÉ ADVOKÁTNÍ ETICE (VIZ TÉŽ ČLÁNEK V BA Č. 10/2010, str. 11), KTEROU ZVEŘEJŇUJEME NÍŽE. PRO ZAJÍMAVOST PŘIPOJUJEME I USNESENÍ ÚSTAVNÍHO SOUDU I. ÚS 1656/09 ZE DNE 1. 7. 2009, KTERÉ OBSAHUJE OBDOBNE STANOVISKO. UVEDENÝ NÁLEZ ÚS VYVOLAL JIŽ PŘED ROKEM POMĚRNĚ OBSÁHLOU DEBATU NA BLOGU JINÉ PRÁVO (WWW.JINEPRAVO.BLOGSPOT.COM).

Malá reminiscence

V pátek 17. září 2010 proběhlo na Pražském hradě slavnostní setkání u příležitosti oslav 20. výročí obnovy nezávislosti české advokacie. V jeho rámci došlo, jak ostatně jinak, k více projevům. V souvislosti s tímto příspěvkem mne zaujaly dva, či spíše jejich část.

Při večerní části předseda naší Komory pan Dr. Vychopeň v závěru poděkoval svému školiteli za základní poslání, které mu do budoucího profesního života zadal: „Být slušným člověkem.“

Při dopolední části předseda Ústavního soudu pan Dr. Rychetský v závěru zhodnotil úroveň velké většiny advokátních ústavních stížností a předeslal, že do budoucna bude v takovýchto případech do usnesení o jejich odmítnutí podle německého vzoru vkládána věta: „Advokát nemá právo na odměnu“.

Nechci polemizovat nad tím, zda značná část podávaných ústavních stížností je ústavně konformně zdůvodněna či nikoliv. Tyto informace na jednu stranu nemám a na druhou stranu předsedovi Ústavního soudu, pokud něco takového uvádí, docela i věřím.

Jinou věcí ovšem je sdělení takového údaje od představitelů pilíře naší ústavnosti na širokém právním fóru.

První a pravděpodobně neoddiskutovatelnou skutečností by byla samotná protiústavnost takovéto věty. Má-li každý právo na spravedlivé řízení, má právo se domáhat i přezkoumání ústavnosti v tomto řízení vydaného rozhodnutí, čemuž koresponduje i právo, být v tomto případě pro obviněného, obhajovat se za pomoci samostatně zvoleného obhájce. Pokud by do takového vztahu kterýkoliv soud zasahoval, byť ústavní, byť i pouze výše zmí-

něnou větou a byť i případně bytostně oprávněnou, dle všeho by moc ústavně nejednal.

Další skutečností je zneužitelnost takovéto věty. Každý je člověkem, i soudce Ústavního soudu. I on má vztahy k okolí. Proč by nemohla nastat situace jeho případné podjatosti k advokátu sepisujícímu danou stížnost? Odpověď na tuto otázku je nasnadě.

Rovněž další skutečností je to, co každému bude jasné, otázkou ovšem je, zda předsedovi Ústavního soudu, že nikdo není neomylný. I papežova neomylnost je vztažena pouze na jeho vyjádření „ex cathedra“ a ve věcech věroučných. Dokážu si představit, jak by asi při použití této věty mohl reagovat Ústavní soud po mé stížnosti, kterou usnesením ze dne 4. srpna 1998 pod sp. zn. II. ÚS 429/97 odmítl pro opožděnost. S největší pravděpodobností tak, že advokát, který stížnost zpracoval, ani nezná lhůtu pro její uplatnění. To, že po následném rozsudku ESLP ze dne 12. listopadu 2002 v řízení pod číslem stížnosti 46129/99 se zákonem stanovené lhůty měnily, ponechávám bez komentáře.

Pokud se týká německého vzoru, nemyslím si, že bychom právě u těchto sousedů měli hledat prameny svého poznání. Tím vůbec nemám na mysli hodnocení politické, vztahující se ke dvěma světovým válkám, ale hodnocení čistě právní a z doby poměrně nedávne. Není-li v tomto státě protiústavní trestní stíhání na základě z banky ukradených a kradené věci státem zakoupených dokumentů, viz kauza Klause Zumwinkele, ponechávám uvedené bez komentáře, ale systému si vážít moc nemohu.

Výše uvedenému projevu, alespoň z mého pohledu, koresponduje jistá nadřazenost, včetně opojení vlastní pravdou; i když ji autor případně má. Nelze uvažovat o skromnosti, spíše o jejím pravém opaku. Porovnáme-li tedy v úvodu zmíněné dva projevy, resp. jejich

části, vzdávám na jednu stranu úctu nejenom školiteli pana předsedy Komory, jakož i jemu samému, že si jej pro uvedené krédo váží, na druhou stranu ovšem vyjadřuji neúctu k projevu nadřazenosti předsedy Ústavního soudu.

V Praze dne 20. září 2010

JUDr. ZDENĚK KOSCHIN

Autor je advokát, člen sekce pro právo veřejné, sekce pro advokátní tarif, zkušební komise pro advokátní zkoušky pro obor ústavní a správní právo a právník v páté generaci – www.koschin.cz.

Usnesení Ústavního soudu I. ÚS 1656/09 ze dne 1. 7. 2009

Ústavní soud rozhodl dne 1. července 2009 mimo ústní jednání soudcem zpravodajem Eliškou Wagnerovou bez přítomnosti účastníků ve věci ústavní stížnosti stěžovatele Ing. J. F., zastoupeného J. K., advokátem, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2009, sp. zn. 1 Nc 634/09 a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 6. 2009, sp. zn. 1 Nc 476/2009, takto: **Ústavní stížnost se odmítá.**

Odůvodnění:

Ústavní stížností podanou k poštovní přepravě dne 25. 6. 2009 a doručenou Ústavnímu soudu dne 26. 6. 2009 se stěžovatel domáhal zrušení v záhlaví specifikovaných usnesení Městského soudu v Praze, jimiž bylo rozhodnuto o vyloučení některých soudců Obvodního soudu pro Prahu 9 v řízeních vedených tímto soudem pod sp. zn. 15 C 4/2008 a sp. zn. 51 C 7/2007, kdy stěžovatel v těchto řízeních vystupuje jako obecný zmocněnec účastníků. Stěžovatel ve své ústavní stížnosti uvedl, že citovanými rozhodnutími došlo k porušení jeho základních práv garantovaných čl. 1, čl. 2 odst. 2, čl. 36 odst. 1 a 2, čl. 37 odst. 3 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), čl. 2 odst. 2, čl. 4 a čl. 90 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Předtím, než Ústavní soud přistoupí k věcnému posouzení ústavní stížnosti, je povinen zkoumat, zda podání splňuje všechny zákonem požadované náležitosti a zda jsou vůbec dány podmínky jeho projednání stanovené zákonem č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“). Ústavní stížnost je oprávněna podat fyzická nebo právnická osoba [čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy], jestliže tvrdí, že pravomocným rozhodnutím v řízení, jehož byla účastníkem, opatřením nebo jiným zásahem orgánu veřejné moci, bylo porušeno její základní právo nebo svoboda zaručené ústavním pořádkem [§ 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu]. Účastníkem řízení je pak stěžovatel a státní orgán, nebo jiný orgán veřejné moci, proti jehož zásahu ústavní stížnost směřuje. Nelze tedy podat ústavní stížnost ve prospěch třetí osoby, eventuálně za účelem ochrany veřejných zájmů (viz např. usnesení sp. zn. I. ÚS 74/99).

Jak je uvedeno výše, stěžovatel je obecným zmocněncem účastníků řízení, ve kterých bylo napadenými usneseními rozhodováno o vyloučení soudců obvodního soudu. Z tohoto důvodu a na základě výše uvedeného nelze stěžovatele považovat za osobu oprávněnou podat ústavní stížnost, neboť chybí elementární předpoklad – totiž to, že by stěžovatel byl účastníkem řízení, v němž byla zpochybňovaná rozhodnutí vydána. Ústavní soud proto musel návrh odmítnout podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu jako návrh podaný osobou zjevně k tomu neoprávněnou.

Vzhledem k výše uvedenému a vzhledem k vysokému počtu podání nesplňujících elementární požadavky kladené zákonem o Ústavním soudu na ústavní stížnost tak, aby byla meritorně projednatelná, a to přes to, že jsou podávána prostřednictvím advokáta, konstatuje Ústavní soud, že takový profesně liknavý postup shledává nepřijatelným. Povinné zastoupení advokátem (ust. § 30 odst. 1 zákona o Ústavním soudu) v řízení před Ústavním soudem má zajistit, že k Ústavnímu soudu budou podávána formálně bezvadná podání, která budou meritorně projednatelná. Ústavní soud nesmí být zahlcován neprojednatelnými podáními, jejichž zpracování mu brání věnovat se těm věcem, které zasluhují pozornosti Ústavního soudu, popř. dokonce i jeho zásahu. Pokud advokát podá zcela neprojednatelný návrh, který trpí neodstranitelnými vadami (jako v nyní projednávané věci za osobu zcela zjevně neoprávněnou k jejímu podání), jedná se, dle názoru Ústavního soudu, o neprofesionální výkon advokacie. Takové pochybení lze totiž vysvětlit jen buď jako neznalost procesních předpisů (zákon o Ústavním soudu), nebo jako snahu advokáta o získání majetkového prospěchu (odměny za sepsání ústavní stížnosti) bez ohledu na to, zda takový postup zákon umožňuje. Oba naznačené důvody jsou, dle názoru Ústavního soudu, porušením buď zákonných nebo etických povinností advokáta. Ústavní soud proto nevyklučuje, že v případě opakovaného porušení povinností advokáta při poskytování právních služeb spojených s podáním ústavní stížnosti předá věc k posouzení představenstvu České advokátní komory.

Z jednání představenstva ČAK

Představenstvo ČAK se ve dnech 8. – 9. listopadu 2010 sešlo na své 12. schůzi v tomto volebním období v sídle ČAK (Kaňkově paláci) v Praze. Jako pravidelně projednali členové představenstva nejprve pozastavení výkonu advokacie některým kolegům-advokátům či vyškrtnutí ze seznamu advokátů.

Předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň informoval představenstvo ČAK o tom, že dosud nebyla uzavřena nájemní smlouva s novým nájemcem vinárny Gratia, a to z toho důvodu, že stále probíhá vyklizení předchozího nájemce. Představenstvo v této souvislosti pověřilo předsedu vhodným způsobem zveřejnit nabídku pronájmu prostřednictvím některého z realitních serverů.

Předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň dále informoval o svém jednání se zástupci ministerstva vnitra ve věci **duplicit datových schránek**. Ministerstvo přislíbilo součinnost při odstraňování těchto nedostatků ve spolupráci s ministerstvem spravedlnosti.

Místopředseda ČAK JUDr. Aleš Pejchal informoval, že ve věci personálního obsazení sekcí a výborů ČAK v současné době probíhá za součinnosti předsedů analýza jejich obsazení. Na základě podnětu AK Havel a Holásek budou touto kanceláří navrženi členové zařazení do podsekcí daňového práva v sekci práva veřejného.

Představenstvo ČAK po krátké informaci ze sdělovacích prostředků vyjádřilo hlubokou lítost nad tragickou smrtí kolegy JUDr. Ernesta Valka.

Tajemník ČAK JUDr. Ladislav Krym předložil představenstvu k zaujmutí stanoviska **podnět výboru ČAK pro srovnávací přezkum právního vzdělávání ziska-**

ného v zahraničí, který se vztahuje k výkladu ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) bod 2 a ustanovení § 37 odst. 1 písm. b) zákona o advokacii, ve znění zákonné novely č. 219/2009. Podle jednomyslného názoru představenstva ČAK by měl výbor zkoumat to, zda obsah a rozsah studia odpovídá obsahu a rozsahu obecného magisterského vzdělání v oboru právo na vysoké škole v ČR, s přihlédnutím zejména ke studijním plánům, absolvovaným zápočtům a zkouškám, vypracovaným pracím a délce studia, přičemž obsahovou stránkou se rozumí problematika českého práva.

Tajemník ČAK JUDr. Ladislav Krym dále předložil představenstvu k posouzení dotaz na požadavek dokladu o certifikaci systému managementu kvality podle normy ISO 9001 na poskytování právních služeb a seznámil se stanoviskem výboru ČAK pro odbornou pomoc a na ochranu zájmů advokátů k vyžadování tohoto certifikátu ve výběrových řízeních při zadávání veřejných zakázek na poskytování právních služeb. Po široké diskusi představenstvo dospělo k jednomyslnému názoru, že **požadavek na předkládání ISO 9001 ve výběrových řízeních na právní služby je v rozporu s charakterem a povahou právních služeb** a neodpovídá příslušným ustanovením zákona o advokacii a etickému kodexu.

Podrobný zápis z 12. schůze představenstva ČAK (stejně jako všechny ostatní) jsou všem advokátům a advokátním koncipientům k dispozici na [www.cak.cz/rubrika/Orgány Komory/Představenstvo/Zápis z jednání](http://www.cak.cz/rubrika/Orgány_Komory/Představenstvo/Zápis_z_jednání).

50. výročí organizace CEEBA v Praze

Ve dnech **16. až 18. září 2010** se v Praze konala významná mezinárodní konference manažerů evropských advokátních komor. Česká advokátní komora byla v letošním roce pověřena jako první komora v zemi tzv. bývalého východního bloku pořádáním konference manažerů (tajemníků a výkonných ředitelů) evropských advokátních komor. Jednalo se o velmi prestižní akci, jejíž význam byl zdůrazněn tím, že každoroční konference se konala v Praze právě při příležitosti 50. výročí založení organizace CEEBA (Chief Executives of European Bar Associations). Vzhledem k tomu, že jsem se od roku 2004, ještě ve funkci výkonné ředitelky ČAK, každoročně těchto konferencí aktivně účastnila a pravidelně zde přednášela, pověřil mě předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň, abych se s jeho garancí ujala organizace této konference, nad jejímž konáním převzal záštitu primátor hl. m. Prahy MUDr. Pavel Bém.

Hlavním účelem pořádání těchto konferencí, které se od roku 1960 každoročně konají převážně v hlavních evropských městech (sídlech evropských advokátních komor), je výměna informací a zkušeností ohledně vedení a provozu jednotlivých advokátních komor. Odborná část konference byla situována do reprezentativních prostor Profesního domu na Malostranském náměstí, kde přítomné pozdravil a vystoupil se svým příspěvkem i předseda České advokátní komory JUDr. Martin Vychopeň. Dále se v průběhu pracovní části konference projednávala mj. problematika komunikace advokátních komor s jejími členy, včetně národních a zvažovaných evropských seznamů advokátů. Diskutována byla ekonomická situace advokátní profese v době končící recese, využití informačních technologií, rozsah ekonomických informací,

kteří by komory měly poskytovat svým členům atp. Dalšími důležitými tématy byly např. činnost osob bez právního vzdělání v advokátní firmě, vliv EU na advokátní profesi, vztah advokátních komor k dodržování lidských práv. Závěrečné dva bloky odborné části konference byly věnovány problematice vzdělávání a otázce „praní špinavých peněz“.

V rámci společenské části konference byla pro účastníky uspořádána slavnostní večeře v rezidenci primátora hlavního města Prahy na Mariánském náměstí. Jde o nádherné reprezentativní prostory ve stylu art deco, v jeho nejčistší formě, kterou lze v Evropě vidět.

Účastníci konference CEEBA byli přijati Mgr. Tomášem Chalupou, který zastoupil primátora hl. m. Prahy a je starostou Městské části Prahy 6, v té době byl předsedou zahraničního výboru zastupitelstva hl. m. Prahy a členem finančního výboru zastupitelstva hl. m. Prahy, přičemž původní profesí je právník. Mgr. Chalupa účastníky konference srdečně pozdravil a v rámci svého proslovu pohovořil mj. o významu práva a spravedlnosti a v neposlední řadě o patronu právníků sv. Yvovi. Stávající prezident organizace CEEBA pan Desmond Hudson, výkonný ředitel The Law Society of England and Wales, panu Mgr. Chalupovi poděkoval za vřelé přijetí. V závěru slavnostní večeře mi pan Desmond Hudson poděkoval za bezchybnou organizaci konference, a poté jsem byla panem Kenem Murphym, tajemníkem The Law Society of Ireland, jmenována čestnou prezidentkou organizace CEEBA na dobu jednoho roku, a to i přesto, že bylo účastníkům konference známo, že již nejsem ve funkci výkonné ředitelky České advokátní komory.

Původně plánovaná návštěva účastníků konference v sídle

České advokátní komory v Kaňkově paláci nebyla realizována s ohledem na probíhající rekonstrukční stavební práce. Konference CEEBA v Praze byla po stránce organizační, odborné i společenské účastníky hodnocena velmi pozitivně, někteří ji dokonce považovali za dosud nejlepší.

✿ JUDr. MICHAELA STŘIŽOVÁ,
advokátka

Pobočku ČAK v Brně navštívil předseda Ústavního soudu Arménie

Český Ústavní soud má poměrně rozsáhlou síť partnerských soudů a institucí, s nimiž je v kontaktu a se kterými se setkává jak na mezinárodních fórech, tak i při dvoustranných jednáních. Stává se tradicí, že při těchto dvoustranných setkáních participuje kromě představitelů Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu, Nejvyššího státního zastupitelství a Veřejného ochránce práv i brněnská pobočka České advokátní komory.

Okruh partnerských – a lze říci i spřátelených – ústavních soudů našeho Ústavního soudu však nezahrnuje pouze sousední státy či státy západní Evropy, ale řada z nich leží i na východ od našich hranic. To je i případ Ústavního soudu Arménie.

Tamní ústavní soud vznikl v roce 1996 a za patnáct let své existence získal výbornou pověst a takovou odbornou reputaci, jakou se může pyšnit jen málo jeho soupeřů z postsovětských států. Nemalou zásluhu na tom má i sám předseda arménského Ústavního soudu, pan **Gagik Harutyunian**, který stojí v čele soudu od okamžiku jeho založení a dodnes je vůdčí postavou jeho činnosti. Ostatně každý, kdo se s panem Harutyunianem osobně setkal, může potvrdit, že tento bývalý arménský viceprezident a předseda vlády je osobností, jejíž rozhled a životní energie jsou skutečně výjimečné.

Delegace arménského Ústavního soudu, vedená jeho předsedou, přiletěla do Brna v pondělí **25. října 2010** a ještě týž den proběhlo jednání na Ústavním soudu České republiky. Po společném obědě, na který hosty pozval předseda Ústavního soudu ČR Pavel Rychetský, následovala pracovní část setkání. Stěžejním úvodním tématem bylo představení vzájemné působnosti. Oba soudy přitom jsou v neformálním kontaktu mnohem delší dobu, protože v Arménii se každý rok pořádá velká mezinárodní právní konference orientovaná na ústavní a mezinárodní právo, již se v minulosti zúčastnilo několik zástupců českého soudu. Diskuse soudců obou soudů se později soustředila na srovnávání institutu ústavní stížnosti v obou zemích, z níž vyplynuly nové a inspirativní myšlenky pro českou i arménskou stranu, jako je možnost třífázového posuzování ústavních stížností praktikovaná v Arménii anebo možnost zákonné delegace pravomocí ústavního soudu podle článku 87 odst. 3 naší Ústavy.

Následující den byla arménská delegace přijata na Nejvyšším soudu České republiky. Přijetí se zúčastnili kromě předsedkyně Nejvyššího soudu místopředseda Pavel Kučera, předsedové kolegií František Ištváněk a Stanislav Rizman a předseda soudcovské rady při NS ČR Antonín Drašík. Předsedkyně Nejvyššího soudu České

republiky Iva Brožová hostům se svými kolegy představila činnost své instituce a na žádost pana Harutyuniana podrobně rozvedla dovolací důvody a způsob podávání návrhů na zahájení řízení před Nejvyšším soudem. Arménským specifíkem je skutečnost, že postrádají tradiční Nejvyšší soud, jehož funkci vykonává Kasační soud (nejvyšší soudní instance v zemi, která má za úkol zajišťovat jednotnou aplikaci práva).

Z Nejvyššího soudu odjela delegace přímo do Klei-nova paláce, v jehož čtvrtém patře sídlí pobočka České advokátní komory. Zde delegaci srdečně přivítali místopředseda ČAK Petr Poledník a ředitelka pobočky Irena Schejbalová. Aby byla symbióza ústavního soudnictví a advokacie dokonalá, delegaci i zde doprovázel Stanislav Balík, který je soudcem Ústavního soudu a současně i emeritním předsedou ČAK.

JUDr. Petr Poledník v úvodu setkání ocenil význam návštěvy a připomněl setkání s delegací Arménské advokátní komory v červnu tohoto roku (viz Bulletin advokacie č. 7-8/2010, str. 77-78), na jejíž pozvání by měla do Arménie odcestovat delegace českých advokátů. Předseda arménského Ústavního soudu následně poděkoval za milé přijetí a s úsměvem konstatoval, že v Arménii je největším přítelem advokátů právě Ústavní soud. Není to jen proto, že se jeho předseda se zástupci advokacie pravidelně setkává, nebo že byla uzavřena dohoda o analytické spolupráci, ale i proto, že se Ústavní soud v minulosti advokátů zastal a dva-

Na půdě brněnské pobočky ČAK byl předseda arménského Ústavního soudu hostem ředitelky pobočky Ireny Schejbalové (na snímku vpravo) a místopředsedy ČAK pověřeného dohledem nad pobočkou ČAK v Brně Petra Poledníka.

Předseda arménského Ústavního soudu Gagik Harutyunian (vlevo) v rozhovoru s předsedou Ústavního soudu ČR Pavlem Rychetským.

krát rozhodl o neústavnosti norem, které upravovaly jejich profesní postavení. Přestože v Arménii neexistuje povinnost právního zastoupení před Ústavním soudem, profesor Harutyunian konstatoval, že „bez kvalitně a odborně připravených advokátů nemůže existovat výkon spravedlnosti“.

Gagik Harutyunian však upozornil i na stinné stránky vztahu justice a advokacie. Připomněl, že dobrý advokát by měl vždy postupovat cestou práva, avšak někteří advokáti namísto právních nástrojů používají politikaření a medializaci svých kauz (v Arménii se takovým právním zástupcům doslova říká „hluční advokáti“). „Advokátní komory by proto neměly pouze hájit zájmy svých členů,“ řekl profesor Harutyunian, „ale měly by také udržovat advokacii v mezích práva a zákonnosti.“ V této souvislosti připomněl volební spory, v nichž se setkávají světy práva a politiky: jedna strana hovoří jazykem práva a druhá se ohání politikou; přestože je souznění obtížné, „neumíme si představit, že by existovalo jiné fórum pro řešení těchto sporů“.

Předseda arménského Ústavního soudu nakonec vyslovil myšlenku, že určitých cílů mohou justice a advokacie dosáhnout jen společně, přičemž na vrcholu jejich zájmu musí vždy stát člověk a jeho práva. Jen tehdy, zaručí-li společnost ochranu práv jednotlivce, můžeme hovořit o kvalitním soudním systému. „Je třeba pracovat společně,“ uzavřel, „vždyť advokáti nejsou naši protivníci, ale kolegové.“

Petr Poledník poděkoval za tato slova a dodal, že justice a advokacie jsou spojené nádoby. Není-li nezávislost na jedné, pak nemůže být ani druhé straně. Připomněl současně i překážky, před nimiž česká advokacie stojí.

„Hlavní překážkou je lidský činitel,“ řekl, „ať už se promítá v erudici soudců a lidských předpokladech pro výkon jejich činnosti, anebo v zásadách státu do třetího pilíře veřejné moci.“ Poté vyzval Stanislava Balíka, aby hosty seznámil s historií advokacie v našich zemích a s rolí advokáta v řízení před Ústavním soudem.

Pro jednoho z autorů knihy Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku nebylo nijak obtížné shrnout v ruském jazyce historii advokátního stavu u nás a podrobně seznámit delegaci se specifiky vystupování advokáta před Ústavním soudem. Profesor Harutyunian se živě zajímal o mechanismus působení advokáta před soudem a o možnost spolupráce advokáta na přípravě podkladů pro rozhodnutí nebo při analytické činnosti. V diskusi si proto obě strany vyměnily poznatky k významu advokáta při veřejném ústním jednání Ústavního soudu nebo seznamování se spisem.

Na samotný závěr jednání si zástupci české i arménské strany věnovali publikace vztahující se k jejich činnosti a vyjádřili přesvědčení, že se toto velmi příjemné a přínosné pracovní setkání může zopakovat i na půdě Ústavního soudu Arménie. Gagik Harutyunian tam totiž pozval zástupce České advokátní komory, přijmou-li pozvání svých kolegů navštívit Arménii.

Brněnská pobočka ČAK pro své hosty po jednání uspořádala přátelský oběd.

✿ JUDr. VLASTIMIL GÖTTINGER,
poradce pro zahraniční judikaturu
a vztahy Ústavního soudu

Přiveďte své podnikání k nám

Komplexní finanční řešení
pro právníky, notáře
a finanční poradce.

KB

Můj svět. Moje banka.

Odměna advokáta ve vybraných zemích Evropské unie

PO VSTUPU ČESKÉ REPUBLIKY DO EVROPSKÉ UNIE DOŠLO K VÝZNAMNÉMU ROZŠÍŘENÍ VOLNÉHO POHYBU SLUŽEB A OSOB, A Tedy I K VÝZNAMNÉMU ROZŠÍŘENÍ VOLNÉHO POHYBU PRÁVNÍCH SLUŽEB.

Čeští advokáti od té doby mohou na území ostatních zemí EU poskytovat advokátní služby jak krátkodobě, tak dlouhodobě – tím, že si zřídí advokátní kancelář na území některé ze zemí Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru či Švýcarska.

Způsoby a možnosti odměňování advokátů v Evropské unii se tak dostaly do popředí zájmu advokátní veřejnosti, a proto odbor mezinárodních vztahů České advokátní komory předkládá tuto komparativní studii o odměňování advokátů, která je však pouze vodítkem, nikoliv kompletním přehledem veškerých aspektů právní úpravy odměňování advokátů ve vybraných zemích.

ANGLIE & WALES

Informační zdroje:

<http://www.sra.org.uk/solicitors/code-of-conduct/rule2.page>

Section 57 of the Solicitor's Act 1974

Právní úprava

Tarif neexistuje. V případě ale, že jde o práci placenou z veřejných fondů, musí být odměny schváleny Komisí právních služeb (Legal Services Commission), patřící Law Society. Dále existuje etický požadavek na solicitory, aby informovali klienty o ceně svých služeb – Pravidlo 2.03 Etických pravidel, viz <http://www.sra.org.uk/solicitors/code-of-conduct/rule2.page>. Pactum de quota litis viz Sekce 57 Solicitorského zákona z r. 1974, je umožněno, ale jen pro věci nesporné.

Druhy odměny

a) smluvní

Sjednáním smlouvy mezi smluvními stranami, nebo použitím právní směrnice (regulation). Pro věci sporné smlouvy o podmíněné odměně [CFAs, tj. uplift fee z výsledku věci, na rozdíl od nepředvídaných odměn (contingency fees), které mohou sestávat z procent ze škod u sporů z náhrady škody.] Uplift fee může dosáhnout maxima 100 % běžných odměn solicitorů, v závislosti na jejich vyhodnocení rizika ztráty.

b) mimosmluvní

Dle tabulek, podle hodnoty předmětu sporu.

Pactum de quota litis

Pactum de quota litis upravuje Sekce 57 Solicitorského zákona z r. 1974, kde se solicitorům dovoluje sjednat si pactum de quota litis v nesporných věcech. Pro věci sporné jsou povoleny smlouvy o podmíněné odměně (CFAs), což je případná „povzbuzující odměna“ (uplift fee) z výsledku věci, na rozdíl od nepředvídaných odměn (contingency fees), které mohou sestávat z procent ze škod u sporů z náhrady škod. Tato povzbuzující odměna může dosáhnout maxima 100 % běžných odměn solicitorů, v závislosti na jejich vyhodnocení rizika ztráty.

BELGIE

Informační zdroje

<http://www.avocat.be/l-avocat/combien-coute-t-il,fr,25.html>

Právní úprava

Soudní řád (Code judiciaire);

zákon z 21. dubna 2007 (Loi du 21 avril 2007);

nařízení O.B.F.G.¹ ze dne 27. listopadu 2004 (Règlement de l'O.B.F.G. du 27 novembre 2004).

Druhy odměny

a) smluvní

Odměna advokáta se stanoví smluvně, a to buď paušálně pro určitý soubor úkonů (např. určení otcovství, zastupování před přestupkovým soudem apod.), nebo jako klasická paušální odměna, nebo jako hodinová odměna, či případně procentuálně z předmětu sporu.

b) mimosmluvní

V Belgii neexistuje právní předpis, který by stanovil tarifní odměny tak, jak je známe u nás. Advokát si stanoví odměnu volně, přihlíží přitom zejména k majetkovým poměrům klienta, závažnosti sporu, své specializaci, zkušenostem, dobré pověsti, dosaženému výsledku apod.

Advokát má dle deontologických pravidel povinnost pečlivě informovat klienta o způsobu výpočtu odměny a hotových výdajů. Poskytnutí této informace nemusí být písemné. Porušení uvedené povinnosti může být postiženo disciplinárně, případně i jinou sankcí. Advokát by měl klientovi vystavit jasnou a pokud možno detailní fakturu. Musí v ní být odděle-

¹ O.B.F.G. = Ordre des barreaux francophones et germanophone de Belgique.

ně uvedeny odměna a hotové výdaje (hotovými výdaji advokáta se míní veškeré výdaje advokáta vynaložené v souvislosti s řešením sporu). Faktura by měla obsahovat výpočet poskytnutých služeb. Advokátovi může být předem poskytnuta záloha, kterou musí při uzavření věci řádně vyúčtovat.

Pactum de quota litis

Výsledek sporu nesmí být východiskem pro stanovení výše odměny. Zákon zakazuje, aby odměna advokáta byla stanovena výlučně v závislosti na obdrženém výsledku; jinými slovy, aby odměna byla vyplacena jen v případě výhry sporu.

Náklady soudního řízení

Od 1. ledna 2008 platí, že strana, která spor prohraje, musí straně, která spor vyhrála, zaplatit určitou paušální náhradu na hotové výdaje a odměnu advokáta. Paušální náhrady jsou stanoveny podle typu řízení královským nařízením. Konkrétní výši paušální náhrady však určuje soud v závislosti zejména na finanční situaci stran.

Pokud jde o ostatní náklady řízení (např. úkony soudního doručovatele, soudního zapisovatele, cenu případného soudního posudku apod.), mohou být hrazeny prohravší stranou sporu, avšak záleží na rozhodnutí soudu. O tom, kdo ponese tyto ostatní náklady soudního řízení, rozhoduje vždy na konci řízení soud.

FRANCIE

Informační zdroje:

Dokument Règles de la profession d'avocat en France, obdržený od Delegace francouzských advokátních komor (Délégation des barreaux de France), působící v Bruselu.

Níže citované právní předpisy jsou staženy z internetového serveru www.legifrance.gouv.fr.

Právní úprava

Článek 10 zákona č. 71-1130 z 31. prosince 1971 o reformě určitých soudních a právnických profesí (Loi n°71-1130 1971-12-31 portant réforme de certaines professions judiciaires et juridiques);

články 27 - 29 zákona č. 91-647 z 10. července 1991 o bezplatné právní pomoci (Loi n°91-647 du 10 juillet 1991 relative à l'aide juridique);

články 174 - 179 nařízení č. 91-1197 z 27. listopadu 1991 o advokacii (Décret n°91-1197 du 27 novembre 1991 organisant la profession d'avocat);

články 10 - 12 a 19 nařízení č. 2005-790 z 12. července 2005 stanovícího advokátní etická pravidla (Décret n°2005-790 du 12 juillet 2005 relatif aux règles de déontologie de la profession d'avocat);

články 9 - 3, 11, 21 - 3 až 21 - 337 a 21 - 5 - 7 národního interního předpisu o advokacii (Règlement Intérieur National de la profession d'avocat - RIN).

Druhy odměny

Odměna advokáta se stanoví smluvně.

Smluvní odměně podléhají právní konzultace a porady poskytnuté advokátem, jakož i sepisování soukromoprávních listin a obhajob. V případě, že se advokát s klientem na odměně nedohodnou, stanoví se odměna podle zvyklostí, v závislosti na majetkových poměrech klienta, složitosti případu, hotových výdajích advokáta, dobré pověsti (jménu) advokáta či rychlosti vyřízení věci.

Při stanovení odměny advokáta se podle zvyklostí přihlíží zejména k:

- času věnovanému věci,
- prováděným rešerším,
- povaze a obtížnosti věci,
- významu řešených zájmů,
- výdajům kanceláře, jíž je advokát členem,
- dobré pověsti advokáta, jeho titulům, délce praxe, zkušenostem a specializací,
- výhodám a výsledkům dosaženým ve prospěch klienta, jakož i poskytnutým službám,
- majetkovým poměrům klienta.

Advokát při převzetí věci informuje svého klienta o způsobech určení odměny a o předpokládaném vývoji její výše. Advokát tyto informace poskytuje pravidelně také v průběhu vyřizování dané věci. Tyto údaje jsou případně uvedeny ve smlouvě o odměně. Smlouva o odměně je povinná, pokud je advokát placen zcela nebo z části z titulu pojištění právní ochrany, vyjma případu, že advokát jedná před soudem v naléhavé věci.

Advokát smí s klientem sjednat paušální odměnu.

Advokát může svému klientovi vyúčtovat odměnu za úkony, které ve věci, která mu byla svěřena, provedl, přestože věc celkově nedokončil.

Advokát může po převzetí věci požádat svého klienta o zálohu na pokrytí svého honoráře a nákladů spojených s vyřízením věci. Záloha nesmí být neúměrně nadhodnocená. Pokud klient požadovanou zálohu nesloží, je advokát oprávněn zastupování klienta odmítnout. Advokát je povinen klienta o tomto informovat.

Pactum de quota litis

Pactum de quota litis, tedy dohoda, kterou advokát s klientem uzavřou před ukončením soudního řízení a v níž je odměna advokáta sjednána výhradně odvozením od výsledku soudního řízení, je zakázána.

Povolena je pouze dohoda, která stanoví vedle odměny za poskytnuté služby doplňkovou odměnu v závislosti na dosaženém výsledku či poskytnuté službě.

Honorářové spory

Honorářové spory řeší předseda advokátní komory, a to ve lhůtě čtyř měsíců. Pokud v dané lhůtě nerozhodne, postoupí věc k vyřízení předsedovi apelačního soudu. Předseda apelačního soudu je zároveň přezkumnou instancí rozhodnutí předsedy advokátní komory. Honorářové spory týkající se předsedy advokátní komory řeší „tribunal de grande instance“.

Bezplatná právní pomoc

Potřebným občanům poskytují advokáti ve Francii tzv.

bezplatnou právní pomoc za odměnu, na niž přispívá stát. Stát přizná každoročně každé advokátní komoře dotaci pro tyto účely. Výše dotace se odvíjí jednak od počtu poskytnutých bezplatných právních pomoci advokáty jedné advokátní komory, jednak se určuje příslušným koeficientem. Výši odměny advokáta za poskytnutou bezplatnou právní pomoc stanoví advokátní komory svými vnitřními předpisy.

IRSKO

Informační zdroje

www.irishstatutebook.ie/ZZA27Y1994S68.html
http://www.lawlibrary.ie/ViewDoc.asp?fn=/documents/direct_professional_access/howmuch.htm&CatID=10&m=d
<http://www.barristers.ie/viewdoc.asp?DocID=2533&m=f>
<http://www.lawsociety.ie/Documents/committees/conduct2.pdf>

Právní úprava

Zákon o solicitech 1994, sekce 68* [Solicitors (amendment) Act, 1994 Section 68];

Etický kodex [Code of Conduct (section Fees)];

Doporučení o profesní etice pro solicitory v Irsku (Guide to professional conduct of solicitors in Ireland);

Etický kodex Irské advokátní komory – baristé (Code of Conduct of the Bar of Ireland).

Druhy odměny

a) smluvní

Odměna advokáta a obhájce (solicitor a barister) je vždy předmětem dohody klienta a advokáta/obhájce. Při stanovování odměny se přihlíží zejména ke komplexnosti případu, druhu a složitosti případu, vynaloženému času či významu řešeného případu.

V případě rozsáhlých a zdlouhavých záležitostí může advokát (solicitor) i obhájce (barister) předložit klientovi průběžné vyúčtování.

Advokát a obhájce jsou povinni informovat svého klienta o způsobech určení odměny a o předpokládaném vývoji její výše, stejně tak jako v případě navýšení již stanovených nákladů. Advokát tyto informace poskytuje pravidelně i v průběhu vyřizování dané věci.

b) mimosmluvní – ne

Pactum de quota litis

Obhájce (barister) nemůže stanovit odměnu na základě dohody pactum de quota litis.

ITÁLIE

Informační zdroje

<http://www.consigionazionaleforense.it/on-line/Home/BancaDation-line/Tariffe.html>

Informace od kontaktní osoby ze CCBE (Itálie).

Právní úprava

Vyhláška č. 127 ze dne 8. dubna 2004, týkající se úpravy odměn advokáta.

Druhy odměny

a) smluvní

Odměna advokáta je předmětem dohody klienta a advokáta. Při stanovování odměny se přihlíží zejména ke komplexnosti případu, druhu a složitosti případu, vynaloženému času či významu řešeného případu.

V případě úspěchu v řízení může dále advokát požadovat navýšení odměny, „tzv. odměnu za úspěch“ („Success Fee“).

Advokát může uzavřít dohodu o poskytování právních služeb, stanovící, že se v případě „neúspěchu“ vzdává nároku na odměnu („No cure no pay“).

b) mimosmluvní

Advokát může využít vyhlášky č. 127 v případě, že nemá sjednanou smluvní odměnu. Vyhláškou č. 223 byl zrušen obligatorně určený či minimální tarif.

Pactum de quota litis

Advokát může uzavřít dohodu pactum de quota litis.

MAĎARSKO

Zdroje

Podklady a informace Andrász Szeczkay, národní delegace Maďarska v CCBE.

Právní úprava

Maďarský civilní zákoník (mandátní smlouva) a § 9, § 73 odst. 3 maďarského zákona o advokacii (Act XI of 1998 on Attorneys at Law);

§ 2 a § 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 32/2003, o nákladech advokátů stanovitelných v soudních řízeních (na základě zmocnění uvedeného v zákoně č. XI/1998 o advokacii, § 131);

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 7/2002 o odměnách a nákladech pro patronátní advokáty a ustanovené obhájce;

Zákon CXXX z r. 2009 o rozpočtu Maďarské republiky na rok 2010;

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Maďarska BH2008.185 – neplatnost „sjednání odměny za úspěšnost“ v mandátní smlouvě;

Zákon č. IV z r. 1959, § 239 a § 478.

Druhy odměny

a) smluvní

Řídí se maďarským civilním zákoníkem (mandátní smlouva), a § 9 zákona o advokacii (Act XI of 1998 on Attorneys at Law).

b) mimosmluvní

Stanoví je § 2 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 32/2003, o nákladech advokátů, stanovitelných v soudních řízeních (na základě zmocnění uvedeném v zákoně č. XI/1998 o advokacii, § 131). (*Právní zástupce úspěšné strany je oprávněn obdržet mandátní odměnu dojednanou s klientem v mandátní smlouvě, a náklady související s případem.*) Soud může snížit dohodnutou odměnu, jak je uvedena, pokud je shledána nepatřičně vysoká ve srovnání s odvedenou prací, nebo hodnotou sporu).

Pokud podle § 3 vyhlášky MS č. 32/2003, o nákladech advokátů, stanovitelných v soudních řízeních (viz shora), není sjednána dohoda o odměně mezi právním zástupcem a klientem, nebo když to právní zástupce požaduje, je oprávněn obdržet odměnu určenou hodnotou sporu, a náročností procesu:

a) pokud sporná částka nepřesahuje 10 000 000 forintů (cca 37 735 euro), jde o 5 % z hodnoty sporu, a pokud tato částka není nižší, než 10 000 forintů (cca 37 euro);

b) pokud hodnota sporu přesáhne hodnotu 10 000 000 forintů (cca 37 735 euro), ale nepřesáhne 100 000 000 forintů (cca 3 777 350 euro), je shora kalkulovaná odměna ad a) zvýšena o 3 % sporné částky;

c) pokud sporná částka přesáhne 10 000 000 forintů (cca 377 350 euro), s minimem alespoň 1 000 000 forintů (cca 3773 euro), je odměna ad b) ještě dále zvýšena o další 1 % hodnoty sporu.

Někdy nelze hodnotu sporu definovat. V tom případě hodinová odměna advokáta je 5000 forintů (cca 19 eur), ale minimálně 10 000 forintů (cca 38 euro).

V nesporných civilních případech a obnovených případech je odměna stanovena na maximum 50 % odměny, kalkulované pro sporné případy.

U odvolacího soudu a soudního přezkumu je odměna stanovena na 50 % odměny v první instanci, ve sporných i nesporných věcech.

Shora uvedené odměny neobsahují DPH, a proto advokát nemusí soud informovat, zda je advokát povinen DPH platit. V případě, že advokát je plátcem DPH, musí DPH následně připočítat.

Specifické odměny advokátů poskytujících právní pomoc:

Rozlišují se odměny za právní pomoc v mimosoudních věcech a v soudních věcech.

1. Odměny za mimosoudní právní pomoc

Podle Nařízení ministerstva spravedlnosti č. 7/2002 jsou hodinové odměny poskytovatelů právní pomoci upraveny parlamentem v zákoně o státním rozpočtu. Hodinová odměna v mimosoudních věcech je současně 3000 forintů (asi 11 euro). 15 % z celkové hodinové odměny (cca 450 forintů) je hrazeno jako náklady. Je-li advokát povinen platit DPH, je 25% DPH placeno nad uvedenou odměnu. K tomu dále vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 7/2002 (30.3.) o odměnách a nákladech advokátů a obhájců, ustanovených k poskytnutí právní pomoci, podrobně specifikuje, jakým způsobem může

advokát formulovat svoje náklady, jak má účtovat cestovné a náhrady za ubytování, hotové výdaje vzniklé během řízení (hotové výdaje během řízení určí soud, v případech bezplatné právní pomoci Justiční úřad, na základě advokátem předloženého výkazu podle jednotlivých položek). Zvláště jsou pojednány odměny ustanoveného obhájce.

2. Odměny za zastupování před soudem (justiční případy)

Opět je to upraveno zmíněnou vyhláškou č. 7/2002 a ustanovením § 73 odst. 3 zákona o státním rozpočtu.

Advokáti jsou oprávněni dostat odměnu za právní pomoc a náklady (telefony, cestovné, parkovací poplatky, náklady kopírování dokumentů).

Odměna za právní pomoc je kalkulována na základě hodinové odměny advokátů, jak stanoví zákon o státním rozpočtu. Je to v současnosti 3000 forintů (cca 11 euro).

Náklady jsou počítány na základě členěného prohlášení o úkonech advokáta. Bez tohoto prohlášení je advokát oprávněn obdržet 25 % poplatku za právní pomoc, pokrývající jeho náklady.

Citované Nařízení obsahuje poplatky a náklady, bez DPH. Advokát proto musí informovat soud, státního zástupce, nebo vyšetřovací místa o poplatcích a nákladech právní pomoci s uvedením, zda platí DPH či ne.

2.1 Civilní věci

a) Pokud stát nese náklady advokáta (Nařízení č. 7/2002 a § 73 odst. 3 zákona o advokacii), na konci civilního řízení v první instanci

- ve sporných věcech může účtovat šestkrát hodinovou odměnu (18 000 forintů, tedy cca 68 euro)
- v nesporných věcech 3 x hodinovou sazbu 9000 forintů, cca 34 euro a
- v trestních věcech 6 x hodinovou sazbu, tedy 18 000 forintů, tj. cca 68 euro)

V odvolacím řízení, v dovolacím řízení a v obnoveném řízení by měl být poplatek 50 % z poplatků definovaných pro řízení v první instanci.

b) Pokud nese odměny advokáta v řízení jiná strana, jsou používána obecná pravidla na základě Nařízení č. 32/2003 ministra spravedlnosti.

2.2 Trestní věci

Odměny hrazené advokátovi, jmenovanému soudem, např.

- při revizi dokumentů je hodinová odměna za každých 100 stran, ale ve výši max. 30 základních hodinových odměn;
- konzultace s obžalovaným: 50 % hodinové odměny za každou započatou hodinu;
- příprava návrhu na soudní přezkum: nejméně hodinová odměna, ale maximálně desateronásobná.

Pactum de quota litis

Podle maďarského práva není zakázáno dohodnout si tento druh odměny. Rámcová pravidla vyplývají z judika-

tury. Například, pokud advokát nepřebírá současně riziko v souvislosti se závazkem dosáhnout určitého výsledku, extrémně vysoká odměna není považována za platnou. Taková dohoda nesmí odporovat dobrým mravům. (*Rozhodnutí Nejvyššího soudu č. 185/2008.*)

NĚMECKO

Informační zdroje

www.brak.de

Právní úprava

Zákon o advokacii* (Bundesrechtsanwaltsordnung - BRAO);

Zákon o advokátních odměnách advokátek a advokátů* (Gesetz über die Vergütung der Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälte - RVG).

Druhy odměny

Zásadně platí smluvní odměna. Minimální podmínky pro možnost úpravy advokátní odměny dohodou stanoví § 4 RVG.

V případě, že nebyla dohodnuta smluvní odměna, aplikuje se zákonem stanovená advokátní odměna dle RVG.

a) smluvní

§ 4 RVG stanoví:

Smluvní odměnu lze dohodnout jen písemnou formou.

Smluvní odměna nesmí být nižší než mimosmluvní odměna. Výjimkou jsou odměny za úkony při mimosoudním řešení sporů.

Dohoda o smluvní odměně musí být jako taková *expressis verbis* označena.

Smluvní odměna ve smyslu *pactum de quota litis* je nepřípustná (s výjimkou § 4a RVG).

Výše smluvní odměny nesmí být v rozporu s dobrými mravy. Spolkový soudní dvůr uznal smluvní odměnu za odměnu v rozporu s dobrými mravy při 17násobné výši mimosmluvní odměny.

b) mimosmluvní

Celková mimosmluvní advokátní odměna se skládá z advokátní odměny jako takové (sazba) a náhrady za hotové výdaje. Advokátní odměna se určuje podle druhu úkonu, výše sazby a násobku sazby za jednotlivé úkony. Za právní úkony před soudem není povoleno sjednat nižší odměnu než tu, která je upravena v RVG.

U zákonem upravených odměn nutno rozlišovat tři druhy:

1. Odměna závislá na hodnotě předmětu tzv. jednotlivé služby/věci* (§ 13 RVG). Odměna se zásadně odvozuje od hodnoty sporu (tabulka fixních poplatků).

2. Rámcová odměna *(§ 14 RVG)

3. Paušální odměna*

Ve většině případů jde o „odměny závislé na hodnotě předmětu tzv. jednotlivé služby/věci“. Výklad pojmu „jednotlivá služba/věc“ je i přes částečné vymezení v § 16, 17, 18 a 19

RVG přenechán soudům. Zásadně lze pojem definovat jako „právní vztah, který byl advokátovi svěřen ke zpracování“.

Pactum de quota litis

Nepřípustná (s výjimkou § 4 a RVG).

Různé

Prílohou 1 k RVG je seznam sazeb, který jednotlivým úkonům přiřazuje násobek sazby.

Prílohou 2 k RVG je tabulka, která určuje výši sazeb podle hodnoty předmětu služby/věci u „odměn závislých na hodnotě předmětu tzv. jednotlivé služby/věci“ dle § 13 RVG,

Podmínkou uplatnění nároku na advokátní odměnu je vystavení faktury, která přehledným způsobem uvádí mj. poskytnutou službu/věc a zákonem stanovený druh úkonu.

Ustanovení § 34 RVG upravuje, že při poskytování služeb advokátem-mediátorem by se měl advokát snažit o dohodu o smluvní odměně. Ohledně výše odměny za služby v rámci mediace ustanovení odkazuje na ustanovení „Občanského zákoníku“* (Bürgerliches Gesetzbuch - BGB), tj., že podle § 612 BGB dluží klient advokátovi „běžnou odměnu“. Zákonodárce tímto ustanovením zejména potvrdil, že mediace může být poskytována advokátem.

NIZOZEMÍ

Informační zdroje

<http://www.advocatenorde.nl/english/legislation/vademecum.asp>

Informace ze zastupitelského úřadu v Haagu.

Právní úprava

Vyhláška o výkonu povolání advokáta [„By-law on the exercise of a legal practice“ (Contingency fees section)]

Etický kodex advokátů 1992 - sekce finančních pravidel* („The Code of Conduct of Advocates 1992“ - Financial rules section)

Druhy odměny

a) smluvní

Dle etického kodexu advokátů by měl advokát účtovat klientovi rozumnou částku a brát v úvahu veškeré s případem související okolnosti. Vyúčtování se provádí na hodinovém základě. Hodinová sazba advokáta se pohybuje okolo 200 eur.

Advokát nesmí uzavřít dohodu o poskytování právních služeb, stanovící, že se v případě „neúspěchu“, vzdává nároku na odměnu („A no win no fee arrangement“).

b) mimosmluvní

Neexistuje právní úprava advokátního tarifu.

Pactum de quota litis

Advokát nesmí uzavřít dohodu o poskytování právních služeb, stanovící, že jeho odměna bude úměrná k jeho dosaženým výsledkům, popř. stanovená procentem z vysouzené částky. Jedinou výjimkou jsou výhradně

případy vymáhání pohledávek, pokud je odměna vypočítána podle obecně užívaných profesních sazeb.

Různé

Při vymáhání pohledávek lze též dohodnout odměnu za právní zastoupení na základě speciální sazby dle standardních pravidel Nizozemské advokátní komory. Tato sazba je regresivně odstupňovaná a záleží na výši nároku, ať je úspěšně či neúspěšně vymožen.

Advokáti, kteří byli určeni k zastupování klienta soudem, neobdrží a ani si nenárokují odměnu za odvedenou práci v souvislosti s tímto zastupováním s výjimkou odměny, kterou hradí klient, a dále finančních výloh v souvislosti s obecně užívanými pravidly.

POLSKO

Informační zdroje

<http://www.nra.pl/nra.php?id=568&rt=1>

<http://www.nra.pl/nra.php?id=569&rt=1>

<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20021631348>

<http://www.kirp.pl/O-Samorzadzie/Ustawa-o-Radcach-Prawnych>

<http://www.kirp.pl/Konferencje-i-Szkolenia/Kodeks-etyki-radcy-prawnego>

Právní úprava

Zákon o advokacii ze dne 26. května 1982 (Ustawa z dnia 26. 5. 1982 r. Prawo o adwokaturze);

Zákon o právních rádcích ze dne 6. července 1982 (Ustawa z dnia 6. 7. 1982 r. o Radcach Prawnych);

Vyhláška ministra spravedlnosti ze dne 28. září 2002 (Sb. zák. 2002.163.1348) ve věci odměn za advokátní úkony při poskytování bezplatné právní pomoci ustanovené ex offo, ve znění vyhlášky ze dne 28. října 2005* [Rozporzadzenie Ministra sprawiedliwosci z dnia 28. wrzesnia 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzedu (Dz. U.02.163.1348)];

Etický kodex právního rádce (Kodeks etyki radcy prawnego);

Etický kodex advokáta (Kodeks Etyki Adwokackiej).

Druhy odměny

a) smluvní

Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o advokacii a ustanovení čl. 22 odst. 1 zákona o právních rádcích stanoví, že platby za právní služby se řídí dohodou mezi advokátem a klientem.

b) mimosmluvní

Ustanovení § 29 odst. 2 zákona o advokacii a ustanovení § 22 odst. 2 zákona o právních rádcích stanoví, že odměny při poskytování bezplatné právní pomoci ustanovené ex offo stanoví ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.

Ustanovení § 16 odst. 2 zákona o advokacii a § 22 odst. 2 zákona o právních rádcích stanoví, že ministerstvo spravedlnosti upraví vyhláškou odměny za úkony advokátů před orgány spravedlnosti; soud může, je-li to odůvodněno druhem a stupněm složitosti věci a nezbytným vkladem práce advokáta, rozhodnout o vyšší než minimální sazbě odměny; zvýšená odměna nemůže být vyšší než šestinásobek minimální sazby.

Ustanovení § 16 odst. 3 zákona o advokacii a § 22 odst. 3 zákona o právních rádcích stanoví, že ministerstvo spravedlnosti upraví vyhláškou minimální sazby odměn advokátů a právních rádců a vezme přitom v úvahu druh, stupeň, složitost věci a nezbytný vklad práce advokáta a právního rádce.

Výše minimální sazby je závislá na hodnotě předmětu sporu nebo druhu věci; minimální sazby jsou určeny částkami v polských zlotých, event. jejich procentem či násobkem.

Pactum de quota litis

Advokát (adwokat ani radca prawny) nemůže uzavřít dohodu pactum de quota litis, nicméně je oprávněn se domluvit s klientem, že v případě kladného vyřízení věci (tj. ve prospěch klienta) se již sjednaná odměna navýší o dohodnutou částku.

SKOTSKO

Informační zdroje

www.lawscot.uk

Právní úprava

Solicitors (Scotland) Act 1980;

Rule 42.17 of the Court of Session rules and SI 1992/1879 (Act of Sederunt/Fees of Solicitors in Speculative Action/1992);

Solicitors (Scotland) (Client Communications) Practice Rules 2005.

Druhy odměny

Tarif byl vytvořen samotnými solicitory, publikovaný Law Society. Zároveň vstoupila v platnost nová Praktická pravidla o podmínkách služeb klientům pro nové věci. Byly do nich začleněny také průvodní poznámky o tom, jak poskytovat informace o odměnách klientům. Vyžaduje se, aby solicitoři poskytovali informace klientům písemně, o určitých specifických věcech, zejména:

1. detaily o službě, která má být poskytnuta,
2. odhad celkové odměny, včetně DPH a vydání, anebo základ, z něhož bude odměna vypočítána, včetně DPH a vydání,
3. detaily o jakémkoliv přínosu k právní poradě a asistenci, nebo právní pomoci a detaily o efektu zachování nebo náhradě jakéhokoliv majetku, je-li to relevantní,
4. kdo bude službu provádět,
5. koho má klient kontaktovat, pokud chce vyjádřit zájem na způsobu, jakým by měla být služba provedena.

Pactum de quota litis

1. Solicitoři ve Skotsku mohou konat na spekulativním základě. Odpovídající ustanovení je v sekci 61A Solicitors (Scotland) Act 1980, Pravidlo 42.17 pravidel zasedání soudu (Court of Session rules) a SI 1992/1879 (Act of Sederunt 1992 – odměny solicitorů ve spekulativních postupech).

Pactum de quota litis se týká jen práce solicitorů u soudů.

2. Bez ohledu na ad 1. shora, je ve Skotsku možné a solicitorům povolené sjednat smlouvu o podmínkách odměny na bázi výsledku.

3. Taková smlouva musí být dohodnuta v počátečním stadiu obchodním dopisem, včetně základu, na jehož základě bude odměna vypočítána (Solicitors /Scotland/ Practice Rules 2005).

4. Na rozdíl od nahodile sjednaných odměn není odměna advokáta procentem ze soudem stanovené náhrady škody, ale spíše procentem z poplatků v závislosti na práci, která se musí udělat. Musí být o tom sjednána dohoda na samém začátku, a to písemná.

5. Odměna se sjednává volně, mezi dvěma stranami, není závislá na souhlasu třetích stran. Proti ní se nelze odvolávat ke třetí straně, pokud je ovšem dohoda a způsob stanovení odměny opřen o nějaký výchozí základ, např. hodinovou sazbu. Jinak lze věc napadnout (*patrně soudně, není výslovně uvedeno*).

6. Je pravděpodobné, že skotská vláda bude revidovat „contingency fees“, volné odměny, v rámci úvah o implementaci doporučení souvisejícího s nedávnou revizí civilních soudů. Bylo doporučeno, aby byl ustaven institut procesu multi-stranných žalob. Z pohledu skotské vlády by měl obsahovat i proces konzultací, který – v závislosti na výsledku – může vyústit v budoucí legislativní změny o contingency fees.

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Informační zdroje

ASPI

Právní úprava

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. z 10. novembra 2004 o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služeb, ve znění změn a doplnění (dále jen: vyhláška).

Druhy odměny

Odměna advokáta se určuje na základě dohody mezi advokátem a jeho klientem (smluvní odměna), § 2 až 8 vyhlášky; jestliže nedojde k dohodě, k určení odměny advokáta se použijí ustanovení vyhlášky o tarifní odměně (§ 9 až 14 vyhlášky).

a) smluvní

Smluvní odměna je určena na základě dohody advokáta a jeho klienta.

Při uzavírání smlouvy o poskytování právních služeb může advokát dohodnout s klientem způsob a výši smluv-

ní odměny; výše smluvní odměny nemůže být v rozporu s dobrými mravy.

Vyhláška stanoví i způsoby určení smluvní odměny, a to hodinovou odměnu, paušální odměnu, podílovou odměnu, tarifní odměnu dohodnutou jinak než základní sazbou tarifní odměny s tím, že způsoby určení smluvní odměny mohou být kombinované (§ 2 až 8 vyhlášky).

b) mimosmluvní

Základní sazba tarifní odměny se stanoví podle tarifní hodnoty věci nebo podle druhu věci nebo podle práva a podle počtu úkonů právní služby, které advokát ve věci provedl. Úkony právní služby jsou definovány § 14 vyhlášky. Základní sazba se může zvýšit nebo snížit podle § 13 vyhlášky.

Základní sazba tarifní odměny za jeden úkon právní služby se stanoví dle výše peněžitého plnění nebo ceny věci nebo práva, kterých se právní služba týká.

Je-li předmětem právní služby opakující se plnění, tarifní hodnota se určí součtem hodnot těchto plnění; jde-li o plnění po dobu delší než pět let nebo o plnění po dobu neurčitou, tarifní hodnotou je pětinašobek ročního plnění.

Ve věcech zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví je tarifní hodnotou cena požadovaného podílu.

Ve věcech vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů je tarifní hodnotou polovina hodnoty všech věcí, pohledávek a závazků, které jsou předmětem vypořádání.

Za správu majetku přísluší tarifní odměna ve výši 10 procent hrubého ročního příjmu ze spravovaného majetku.

Není-li možné hodnotu věci nebo práva vyjádřit v penězích, anebo ji lze zjistit jen s nepoměrnými obtížemi, základní sazba tarifní odměny za jeden úkon právní služby je jedna třináctina výpočtového základu.

Ve věcech zastupování před Ústavním soudem Slovenské republiky, když předmět sporu není možné ocenit penězi, základní sazba tarifní odměny je jedna šestina výpočtového základu; v ostatních případech se základní sazba tarifní odměny určí podle § 10 vyhlášky.

Při obhajobě v trestním řízení ve věcech, v nichž soud prvního stupně rozhoduje v neveřejném zasedání, je základní sazba tarifní odměny za jeden úkon právní služby jedna čtyřicetina výpočtového základu.

Při zastupování v řízení o přestupcích je základní sazba tarifní odměny za jeden úkon právní služby jedna čtyřicetina výpočtového základu.

Při obhajobě v trestním řízení, v němž soud prvního stupně nerozhoduje v neveřejném zasedání, je základní sazbou tarifní odměny za jeden úkon právní služby, jde-li o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, jedna dvanáctina výpočtového základu; převyšuje-li pět let a nepřevyšuje deset let, jedna osmina výpočtového základu; převyšuje-li deset let anebo lze uložit výjimečný trest, jedna šestina výpočtového základu. Přihlíží se k zákonnému zvýšení trestní sazby u zvlášť nebezpečných recidivistů při ukládání trestu za více trestných činů a při ukládání trestu podle zvláštního předpisu (podle trestního zákona). Nepřihlíží se k zákonnému snížení trestní sazby u mladistvých. Nepřihlíží se ke změně kvalifikace trestného činu v trestním řízení (§ 9 až 12 vyhlášky).

Akce platí
pouze do konce
února 2011

ESS NEWS

ROČNÍK 3

PLÁNUJETE ZALOŽIT AKCIOVOU NEBO EVROPSKOU SPOLEČNOST?

Obratíte se na Společnosti Online a získáte mnohem více!

Už více než 10 let nabízí Společnosti Online možnost získat novou společnost bez jakýchkoliv starostí. Žádné fronty na úřadech, žádné složité vyplňování dokumentů, žádné shánění potřebných razítek. Tisíce svých zákazníků už přesvědčili o tom, že získat novou společnost lze rychle, komfortně a bez starostí.

Sídlo na půl roku nebo s.r.o. zdarma

Nyní Společnosti Online přichází s jedinečnou nabídkou. „Každý kdo si u nás do konce února 2011 pořídí akciovou nebo evropskou společnost, získá navíc zdarma jako bonus s.r.o. nebo sídlo na 6 měsíců.“ uvádí Mária Ščamburová, obchodní reditelka Společnosti Online.

V případě, že má klient zájem o evropskou společnost, může si jako bonus vybrat ready-made s.r.o. nebo sídlo na půl roku zdarma. U akciových společností pak Společnosti Online nabízí zdarma sídlo na půl roku. V případě výběru sídla pro svou společnost přitom nejsou zákazníci nijak limitováni. „Vybrat si je možné jakékoliv z našich 17 business center, kde tuto službu poskytujeme, včetně lukrativních adres v centru Prahy,“ upřesňuje Ščamburová.

V rámci aktuální akce dokáží Společnosti Online nabídnout zájemcům také pořízení společnosti na Slovensku. „Akce se týká pouze akciových společností. V případě sídel je pak možné na Slovensku využít hned dvou adres v centru Bratislavy a jedné v Košicích. I zde, v případě koupě akciové společnosti, platí nabídka na umístění sídla na šest měsíců zdarma,“ dodává Ščamburová.

SPOLEČNOSTI ONLINE Firmy na klíč do 24 hodin

Společnosti Online s.r.o.

Praha tel.: 226 091 231
Brno tel.: 543 426 337
Ostrava tel.: 599 505 111

Ovocný trh 572/11
110 00 Praha 1
Česká republika

www.spolecnostionline.cz

Jsme součástí **WPB GROUP**

OFFICE
HOUSE
adresa pro vaše podnikání

SPOLEČNOSTI
ONLINE
firmy na klíč do 24 hodin

WPB

Pactum de quota litis

Je možné sjednat do výše 20 % z hodnoty věci, která je předmětem řízení soudem nebo jiným orgánem.

Předpoklady:

1. výsledek řízení je velmi nejistý a advokát o tom klienta poučil.
2. klient měl plný úspěch ve věci (částečný úspěch – poměrná část podílové odměny; žádný úspěch ve věci – pouze náhrada hotových výdajů).

Různé

Základní sazba tarifní odměny za jeden úkon právní služby z tarifní hodnoty je:

(1) Pokud není stanoveno jinak, základní sazba tarifní odměny za jeden úkon právní služby z tarifní odměny do 165,97 eura je 16,60 eura, nad 165,97 eura do 663,88 eura je 16,60 eura, za každých i jen započatých 33,19 eura přesahujících sumu 165,97 eura + 1,66 eura, nad 663,88 eura do 6 638,78 eura činí 41,49 eura, za každých započatých 331,94 eura a převyšujících sumu 663,88 eura + 9,96 eura, nad 6638,78 eura do 33 193,92 eura činí 220,74 eura, dále za každých i jen započatých 1659,70 eura a převyšujících sumu 6638,78 eura + 16,60 eura, nad 33 193,92 eura činí 486,29 eura, dále za každých i jen započatých 3319,39 eura převyšujících sumu 33 193,92 eura + 6,64 eura.

Výpočtovým základem pro účely vyhlášky je průměrná mzda zaměstnance hospodářství Slovenské republiky za první pololetí předcházejícího kalendářního roku. V odměně jsou zahrnuty i odměny za administrativní práce a jiné práce vykonané v souvislosti s poskytováním právních služeb.

Je-li advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tarifní odměna o daň z přidané hodnoty.

Advokát se může dohodnout s klientem, který je cizincem, na smluvní odměně v takové výši, jaká je obvyklá ve státě jeho bydliště či sídla, anebo která se obvykle požaduje za obdobné právní služby v cizině. K této dohodě se nepřihlíží při přiznání náhrady nákladů řízení jiné fyzické osobě nebo právnické osobě; na tuto skutečnost musí advokát klienta upozornit.

Pokud je předmětem řízení nárok na zaplacení v cizí měně a pokud tomu nebrání zvláštní předpisy (např. devizový zákon), může se odměna advokáta dohodnout i v této měně. Vyhláška obsahuje zvláštní ustanovení o tarifní odměně advokáta za zastupování osoby v hmotné nouzi v občanském soudním řízení (část druhá, hlava třetí vyhlášky).

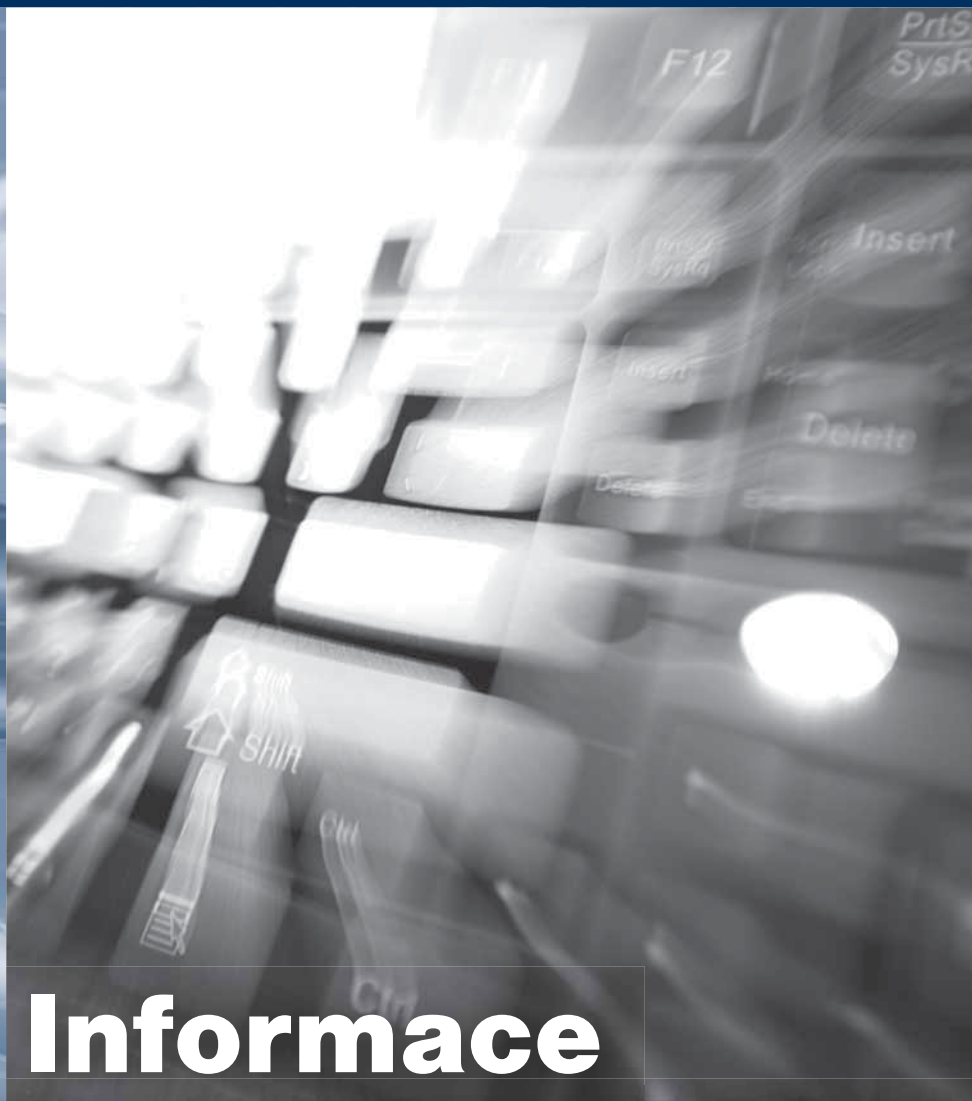
* Pracovní překlady.

Prameny:

- Webové stránky jednotlivých advokátních komor.
- Právní předpisy zemí EU regulující odměňování advokátů.
- Konzultace se zástupci advokátních komor a se zastupitelskými úřady.

Poznámka:

Odbor mezinárodních vztahů ČAK byl v mnohém závislý na informacích, které poskytl/neposkytl dožádané kontaktní osoby, proto jsou v rámci některých zemí informace stručnější.

Informace

a zajímavosti

MĚLI BYSTE VĚDĚT

- Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK 72
- Pozvánka na společný seminář českých a hongkongských advokátů v Praze..... 74
- Seminář ČAK a Justiční akademie: první zkušenosti s tabulkami 75

Z PRÁVNICKÉ SPOLEČNOSTI

- Slavnostní předávání medailí Antonína rytíře Randy za rok 2010 76

- NAKONEC 78 – 80

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve Školicím a vzdělávacím středisku ČAK v Praze v paláci Dunaj

• ve čtvrtek 13. ledna 2011

Codexis advokacie

Lektor: Ing. Martin Macháček, Atlas Software, a. s.

Číslo semináře: 41104

Poplatek za seminář: ZDARMA

Uzávěrka přihlášek: 10. ledna 2011

• ve čtvrtek 3. února 2011

Aktuální problematika informovaného souhlasu, vedení zdravotnické dokumentace a nový trestní zákoník, právní povinnosti a právní odpovědnost zdravotníka

Lektor: JUDr. Ondřej Dostál, Ph.D., LL.M., právník-analytik pro oblast zdravotnické legislativy, vedoucí Centra pro zdravotnické právo 3. LF UK, člen Světové asociace medicínského práva (WAML) a místopředseda Asociace pro medicínské právo ve státech střední a východní Evropy (AMP-CEE).

Číslo semináře: 41107

Poplatek za seminář: 750 Kč

Uzávěrka přihlášek: 27. ledna 2011

• od 7. února 2011
do 30. června 2011
včetně, v odpoledních
hodinách

Úvod do právní angličtiny - běh A Právní angličtina - mírně pokročilí - běh B Právní angličtina - pokročilí - běh C

Lektorka: Mgr. Vladimíra Kvasničková, právníčka a učitelka

Číslo semináře: 41101 - běh A - pondělí

Číslo semináře: 41102 - běh B - středa

Číslo semináře: 41103 - běh C - úterý

Výuka v rozsahu 16 lekcí/pololetí - tj. 90 minut výuky v jedné lekci

Bližší informace včetně pomocného testu k rozřazení účastníků do jednotlivých běhů jsou uvedeny na webových stránkách ČAK: www.cak.cz, vlevo odkaz: Vzdělávání advokátů

Poplatek za pololetní běh (A, B, C): 3600 Kč Uzávěrka přihlášek: 4. února 2011

• ve čtvrtek 10. února 2011

Věcná břemena

Lektor: Mgr. Michal Králík, Ph.D., soudce Nejvyššího soudu v Brně

Číslo semináře: 41108

Poplatek za seminář: 750 Kč

Uzávěrka přihlášek: 3. února 2011

• ve čtvrtek 17. února 2011

Zákoník práce a jeho změny v roce 2011

Lektor: JUDr. Bořivoj Šubrt, předseda Asociace pro rozvoj kolektivního vyjednávání a pracovních vztahů, nezávislý odborný poradce v oblasti pracovního práva, vztahů mezi sociálními partnery, zvláště kolektivních smluv a podnikové sociální politiky

Číslo semináře: 41109

Poplatek za seminář: 750 Kč

Uzávěrka přihlášek: 10. února 2011

• ve středu 9. března
a ve čtvrtek 10. března 2011**Aktuální otázky týkající se zajištění, změny a zániku obchodních závazků**

Lektoři: prof. JUDr. Jan Dědič, advokát, vysokoškolský profesor, spoluautor obchodněprávních předpisů, člen Legislativní rady vlády ČR, člen Komise pro rekodifikaci občanského zákoníku a obchodního zákona, předseda rozkladové komise České národní banky
JUDr. Petr Čech, LL.M., odborný asistent na katedře obchodního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy, předseda senátu rozkladové komise ČNB

Číslo semináře: 41110

Poplatek za seminář: 1500 Kč

Uzávěrka přihlášek: 2. března 2011

• ve čtvrtek 17. března 2011

Daňový řád, nová právní úprava správy daní

Lektoři: JUDr. Alena Kohoutková, advokátka, emeritní legislativní pracovnice Ministerstva financí ČR se specializací na daňový proces
JUDr. Jaroslav Kobík, jednatel ARIADNA, s. r. o., daňový poradce, předseda sekce pro správu daní a poplatků Komory daňových poradců ČR

Číslo semináře: 41111

Poplatek za seminář: 750 Kč

Uzávěrka přihlášek: 10. března 2011

Semináře probíhají v Praze 1 v paláci Dunaj, Národní 10 (vchod z Voršilské ul. č. 14), pokud není uvedeno jiné místo konání, obvykle od 9.00 do 16.00 hodin s polední pauzou od 12 do 13 hod. Zájemci o účast na těchto akcích vyplní přihlášku, kterou naleznou na internetových stránkách ČAK, www.cak.cz vlevo pod odkazem Vzdělávání advokátů, Vzdělávací akce ČAK, a zašlou ji e-mailem na adresu: seminare@cak.cz. Po potvrzení příjmu přihlášky odborem výchovy a vzdělávání ČAK uhradí přihlášení účastníci příslušný účastnický příspěvek (vložené), který je včetně 20% DPH, na účet č. 6724361001/2700 konstantní symbol: 0308, variabilní symbol: desetimístné číslo složené z pětimístného čísla semináře (viz výše) a pětimístného evidenčního čísla advokáta u ČAK (objednatel) bez pomlčky či lomítka (např. 4110100333). Kopii dokladu o úhradě účastníci vezmou s sebou na seminář, daňový doklad obdrží při prezenci semináře, popřípadě poštou. Účastnické příspěvky se bez vážné omluvy tři dny předem nevracejí. Sál je klimatizován. K dispozici je automat na kávu a minerální voda. Žádáme účastníky o včasný příchod, pozdní příchody ruší lektory i posluchače – 15 minut po začátku přednášky je již vstup do sálu omezen.

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném Vzdělávání advokátů, Vzdělávací akce ČAK. Telefonické informace na tel. č. 224 951 778 – pí Marie Knížová. Těšíme se na setkání s vámi.

✿ Ing. LENKA PONDĚLÍČKOVÁ, vedoucí odboru výchovy a vzdělávání ČAK

Semináře pro advokáty pořádané pobočkou ČAK Brno v sále Veřejného ochránce práv

• ve středu 19. ledna 2011

Daňový řád

Lektorka: JUDr. Marie Emilie Grossová, Ph.D., advokátka

Číslo semináře: 68102

Poplatek za seminář: 700 Kč

Uzávěrka přihlášek: 12. ledna 2011

Semináře se konají v sále Veřejného ochránce práv, Údolní 39, Brno v době **od 9.00 do 16.00 hodin**.

Zájemci o účast na těchto akcích vyplní přihlášku, kterou naleznou na internetových stránkách ČAK, zašlou ji e-mailem na adresu: **sekr@cakbrno.cz**, **modlitbova@cakbrno.cz** a poukáží příslušný **účastnický poplatek** (tj. 700 Kč včetně DPH v zákonné výši) na účet **6724361001/2700**, konstantní symbol: 0308, variabilní symbol: číslo semináře a číslo osvědčení advokáta bez pomlčky či lomítka (např. 681010123). **Doklad o úhradě vezměte s sebou**. Účastnické poplatky se bez vážné omluvy tři dny předem nevracejí. Sál je klimatizován se stolovou úpravou, občerstvení zajištěno. Žádáme účastníky o včasný příchod.

Semináře pro advokáty pořádané v seminární místnosti pobočky ČAK Brno

• ve čtvrtek 13. ledna 2011

Přestupkové řízení

Lektor: JUDr. Stanislav Kadečka, Ph.D., odborný asistent a zástupce vedoucí katedry správní vědy a správního práva PF MU v Brně, advokát

Číslo semináře: 68101

Poplatek za seminář: 550 Kč

Uzávěrka přihlášek: 6. ledna 2011

Semináře probíhají v seminární místnosti v Kleinově paláci, nám. Svobody 84/15, Brno v době od 9.00 do 13.00 hodin (**pokud není na pozvánce uvedeno jinak**). Zájemci o účast na těchto akcích vyplní přihlášku, kterou naleznou na internetových stránkách ČAK, zašlou ji e-mailem na adresu: **sekr@cakbrno.cz**, **modlitbova@cakbrno.cz**. Vzhledem k omezené kapacitě seminární místnosti bude pro zařazení do semináře rozhodující pořadí doručení přihlášek. Příslušný **účastnický poplatek** (tj. 550 Kč včetně DPH v zákonné výši) poukáží účastníci – až po potvrzení přijetí přihlášky – na účet **6724361001/2700**, konstantní symbol: 0308, variabilní symbol: číslo semináře a číslo osvědčení advokáta bez pomlčky či lomítka (např. 681010123). **Doklad o úhradě vezměte s sebou**. Účastnické poplatky se bez vážné omluvy tři dny předem nevracejí. Žádáme účastníky o včasný příchod.

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném **Vzdělávací akce**. Telefonické informace: 542 514 401 pí Modlitbová.

Těšíme se na setkání s vámi.

✿ JUDr. IRENA SCHEJBALOVÁ,
ředitelka pobočky ČAK v Brně

V LEDNU 2011 NAVŠTÍVÍ ČESKOU ADVOKÁTNÍ KOMORU DELEGACE ADVOKÁTŮ Z LAW SOCIETY HONGKONG.

Při této příležitosti se ve Školícím a vzdělávacím středisku ČAK v Praze v paláci Dunaj uskuteční **dne 20. ledna 2011** odpoledne

společný seminář českých a hongkongských advokátů,

jehož cílem bude jednak seznámit účastníky se systémem poskytování advokátních služeb v Hongkongu a v Číně, a jednak navázat konkrétní vztahy českých advokátů s kolegy této části Asie.

Pro bližší informace sledujte www.cak.cz, rubriky Aktuality a Kalendář akcí.

Seminář ČAK a Justiční akademie: první zkušenosti s tabulkami

DNE 15. LISTOPADU 2011 PROBĚHL V PRAZE SEMINÁŘ „VÝŽIVNÉ ANEB ŠEST MĚSÍCŮ S TABULKAMI“, POŘÁDANÝ JUSTIČNÍ AKADEMIÍ A ČESKOU ADVOKÁTNÍ KOMOROU, A ZAMĚŘENÝ NA PRVNÍ PRAKTICKÉ ZKUŠENOSTI S TABULKAMI PRO VÝPOČET VÝŽIVNÉHO. TY BYLY JAKO POMOCNÝ SOUDCOVSKÝ MATERIÁL PO OBSÁHLÉ ODBORNÉ I VEŘEJNÉ DEBATĚ ZVEŘEJNĚNY A SOUDŮM ZASLÁNY LETOS V KVĚTNU.

Do sálu Justiční akademie v Hyberské ulici dorazila stovka advokátů a soudců z celé republiky, k předsednickému stolu pak usedli: ředitelka Justiční akademie a exministryně spravedlnosti Daniela Kovářová, z jejíž iniciativy v roce 2009 pracovní skupina k problematice výživného vznikla, děkanka Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, profesorka Milana Hrušáková, soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 8 Hana Nová, soudce Krajského soudu v Ústí nad Labem Lubomír Ptáček a pražský advokát a předseda výboru pro vnější vztahy ČAK Václav Vlk. Ze zdravotních důvodů se na poslední chvíli omluvil prezident Soudcovské unie a předseda Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou Tomáš Lichovník.

Jak vyplynulo z vystoupení účastníků semináře, velká část soudců doporučené tabulky v praxi používá, z druhé strany se pak zvýšil počet rodičů schopných se na výši alimentů dohodnout, nebo se alespoň výrazně sblížily návrhy obou stran na výši výživného. Řada řečníků ocenila tabulky jako výbornou pomůcku pro začínající soudce.

Pouze dvě soudkyně v debatě prohlásily, že tabulky nepoužívají, neboť je, podle nich, třeba zkoumat každý případ individuálně; podle předsedkyně Okresního sou-

Zleva JUDr. Václav Vlk, prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc., JUDr. Daniela Kovářová, JUDr. Hana Nová, JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D.

du Karlovy Vary Dagmar Mikolášové aplikaci tabulek v jejím regionu navíc brání i fakt, že tento kraj patří k nejméně bohatým v republice a výše příjmů oprávněných rodičů je často hluboko pod celostátním průměrem. Možné použití tabulek při stanovování výživného je proto u karlovarského soudu paradoxně používáno jako hrozba v těch případech, kdy hrozí dlouhý spor mezi neústupnými rodiči.

Hlasy z praxe poukazyvaly i na příliš nízký podíl z příjmů povinného rodiče u nejmenších dětí (ten nyní činí 11 až 15 procent platu; dále u dětí od 6 do 9 let je to 13 až 17 procent platu, od 10 do 14 let 15 až 19 procent platu, u dětí od 15 do 17 let 16 až 22 procent platu a nad 18 let 19 až 25 procent platu), a také na obtíže při aplikaci tabulek pro více dětí.

Opakovaně probíraným tématem byla i otázka hypotéky jako oprávněného výdaje povinného rodiče. Podle názoru většiny debatujících je třeba pečlivě posuzovat okolnosti, za nich si oprávněný rodič hypotéku pořídil, a po zvážení okolností ji jako oprávněný výdaj, podobně například jako náklady na nájemné, uznávat.

Jako výrazná červená nit se celým seminářem táhlo volání po sjednocování judikatury v opatrovnické agendě Nejvyšším soudem (judikatura Nejvyššího soudu do roku 1992 se z osmdesáti procent týkala problematiky výživného!), po specializaci soudců, ale i advokátů, jejich dalším vzdělávání a po mediaci v opatrovnických věcech.

Přítomné soudce i advokáty proto jistě potěšilo vystoupení soudce Lubomíra Ptáčka, nyní stážístý na Nejvyšším soudě, podle jehož slov by v rámci chystané právní úpravy dovolání jako takového měla být znovu zavedena možnost dovolání i v opatrovnických věcech tak, aby Nejvyšší soud měl možnost se vyjadřovat k otázkám významným pro soudní praxi.

✦ PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ
✦ Foto EMANUEL ŠTŮVÍK

Slavnostní předávání medailí Antonína rytíře Randy za rok 2010

Slavnostní předávání medailí se uskutečnilo v pátek 12. listopadu 2010 sice tradičně opět ve Vlasteneckém sále staroslavné Universitas Carolina, přesto zcela netradičně, pokud jde o osobnost předsedy Jednoty, předávajícího medaile Antonína rytíře Randy navrženým a Presidiem Jednoty schváleným laureátům.

Jednotu českých právníků postihla v letošním roce těžká ztráta, když nečekaně zemřel její dlouholetý předseda JUDr. Ota-
kar Motejl. Úkolem Prezidia Jednoty bylo najít vhodnou osobnost, která by byla schopna důstojně navázat na jeho působení v Jednotě. Především byl osloven JUDr. Pavel Rychetský, předseda Ústavního soudu, který byl prvním předsedou obrozené Jednoty po roce 1989 a kterého na jeho žádost po dvou letech v této funkci vystřídal JUDr. Motejl. JUDr. Rychetský, který byl blízkým přítelem JUDr. Motejla, po zvážení všech okolností (především náročnost funkce předsedy Ústavního soudu) s kandidaturou souhlasil a po kooptaci za člena Prezidia byl tímto vrcholným orgánem Jednoty jednomyslně zvolen předsedou Jednoty českých právníků. Již za jeho předsednictví byly projednány a následně schváleny návrhy jednotlivých sdružení Jednoty na udělení medaile Antonína rytíře Randy za rok 2010.

Slavnostní akt zahájil I. místopředseda Prezidia JUDr. Pavel Tuma, který poté předal slovo novému předsedovi JUDr. Pavlu Rychetskému. Ten především uvítal účastníky slavnostního předávání medailí, mezi nimiž byla kromě laureátů Randovy medaile a členů Jednoty českých právníků řada významných právnických osobností a dalších představitelů společenského a veřejného života. Poté vzpomněl zesnulého JUDr. Otakara Motejla, vyzdvihl mimo jiné i jeho zásluhy o rozvoj Jednoty českých právníků a vyzval účastníky slavnosti k uctění jeho památky symbolickou minutou ticha.

Úvodní proslov na téma právnické a především soudcovské etiky přednesl předseda Městského soudu v Praze JUDr. Jan Sváček. K dané problematice zaujali svá stanoviska v krátkých vystoupeních nový veřejný ochránce práv JUDr. Pavel Varvařovský a proděkan Právnické

Nový předseda JČP Pavel Rychetský vzpomíná na svého předchůdce doktora Motejla. Vedle něj vlevo proděkan Právnické fakulty UK docent Josef Salač, zprava I. místopředseda Prezidia JČP Pavel Tuma, dále veřejný ochránce práv Pavel Varvařovský a předseda pražského městského soudu Jan Sváček.

fakulty Univerzity Karlovy doc. JUDr. Josef Salač, Ph.D. Posledně jmenovaný rovněž ocenil spolupráci Jednoty českých právníků s Univerzitou Karlovou a především s její Právnickou fakultou.

Medaile Antonína rytíře Randy byla poté na návrh jednotlivých sdružení Jednoty českých právníků, udělena Prezidiem Jednoty sedmi právnickým osobnostem.

Z rukou JUDr. Pavla Rychetského převzali bronzovou medaili:

JUDr. Eva Barešová, vedoucí oddělení legislativy Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, za záslužnou lektorskou a pedagogickou činnost a aktivní působení v Jednotě českých právníků.

JUDr. Aleš Flídr, soudce Krajského soudu v Brně, jako ocenění jeho aktivní dlouholeté spolupráce s Městským sdružením Jednoty českých právníků v Brně

JUDr. Ladislav Jouza, dlouholetý spolupracovník Bulletinu advokacie, přebírá stříbrnou Randovu medaili.

Jednu ze bronzových medailí Antonína rytíře Randy obdržela advokátka a děkanka Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, profesorka Milana Hrušáková.

(za nepřítomného laureáta převzala medaili členka brněnského výboru Městského sdružení JUDr. Alice Sedláková).

prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc., děkanka Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, jako ocenění její významné právní a pedagogické praxe v oboru rodinného práva a za její aktivní spolupráci s Jednotou českých právníků, především se sdruženími v Olomouci a Brně.

JUDr. Jaromír Jirsa, soudce, místopředseda Městského soudu v Praze, jako ocenění jeho dlouholeté soudcovské praxe a práce v Soudcovské unii a v neposlední řadě i jako ocenění jeho aktivní spolupráce s Jednotou českých právníků.

JUDr. Ladislav Muzikář, soudce, předseda odvolacího senátu Městského soudu v Praze, jako ocenění jeho významné právní a pedagogické praxe v oboru občanského práva a jako ocenění jeho aktivní spolupráce s Jednotou českých právníků.

Stříbrnou medaili získali:

JUDr. Antonín Drašík, soudce, předseda senátu Nejvyššího soudu České republiky, jako ocenění jeho dlouholeté soudcovské praxe a rozsáhlé vzdělávací činnosti a za jeho zásluhy o rozvoj Jednoty českých právníků (za nepřítomného převzala medaili členka výboru Městského sdružení v Brně JUDr. Alice Sedláková).

JUDr. Ladislav Jouza, specialista v oboru pracovního práva, přední představitel právní teorie a praxe, jako ocenění jeho celoživotního přínosu pro daný obor a za jeho dlouholetou aktivní spolupráci s Jednotou českých právníků.

Poděkování za udělené medaile vyslovil jménem svým i jménem všech oceněných JUDr. Ladislav Jouza. V závěru slavnostního shromáždění blahopřál předseda Jednoty českých právníků JUDr. Pavel Rychetský novým držitelům medaile Antonína rytíře Randy, poděkoval hostům za účast a pozval všechny přítomné k pokračování neformální diskuse a na malé občerstvení do přilehlých prostor Vlasteneckého sálu.

Z reakcí účastníků slavnostního shromáždění bylo patrné, že i letošní, již 19. ročník udělení Randových medailí, byl významnou společenskou událostí.

✿ JUDr. DRAHOMÍRA PÁLENSKÁ
pro Zpravodaj JČP a Bulletin advokacie

✿ Foto JAN SMIT

Disertace jako silvestrovské téma

V článcích, které jsem psával do prosincového čísla BA, jsem hlavně doporučoval hodnotná a dosažitelná novoroční předsevzetí. Dnes hodlám připomenout, že konec roku je i dobou silvestrovského veselí. Přiznávám, že mne k zaměření mého příspěvku přivedla jedna z disertační prací, kterou jsem právě posuzoval. Napsal ji JUDr. a Mgr. Art. Michal Šalomoun a jmenuje se „Právní aspekty humoru“. Doporučil jsem ji k obhajobě a vyjádřil své přesvědčení, že bádát o zábavě patří k činnostem závažným; každé zasmání prý může lidský život prodloužit o tři minuty. Nedělím ostatně náměty odborných děl na převratné a podružné; důležité bývá, zda činí náš lidský úděl snesitelnějším. Jestliže jsem se kdysi pobavil nad názvem disertace „Mikroklima v nošené obuvi“, šlo o smích uznalý a plný pochopení pro autora, který zřejmě chtěl učinit naši existenci více voňavou.

Ostatně o humoru psali takoví myslitelé jako Sigmund Freud a i náš profesor práv Weyr; ten přirovnal smysl pro humor k hudebnímu sluchu, který někdo má a jiný ho postrádá. V Šalomounově disertaci je pak mj. uveden výrok filozofa Henri Bergsona: „Komický efekt se dostaví tehdy, když se živý člověk nebo instituce začne chovat jako automat.“ Okamžitě jsem převrátil tuto myšlenku (tak ostatně vzniká většina nových aforismů) a tvrdím: *Důvod ke smíchu přichází, když chceme, aby se stroje chovali jako lidé.* Přivedla mne k tomu i soudobá představa, že jednotné evropské patenty dojdou rozšíření, až jejich přihlášky dokážeme dokonale strojově přeložit do všech jazyků EU. Máme tu názorný návod, jak určitý projekt odsunout do bezbřehého budoucna tím, že pro něj stanovíme málo reálnou podmínku. Dosavadní schopnosti strojových překladů totiž naznačuje vtípek, podle kterého věta „*Tvoje oči září*“ po strojovém překladu do němčiny působí někdy nejen strojeně, ale dokonce mohou nabýt podobu: „*Deine Augen September*“.

Leč vraťme se opět k disertaci, která poskytla podnět k tomuto přemítání. Píše se v ní o diskriminačním působení humoru a uvádí se také: „*Humor často slouží sekundárnímu účelu, a to jako pojící prvek seskupení, která žertují na účet jiné skupiny, když zdůrazňují, že tato odlišná skupina vyznává odlišné hodnoty.*“ K tomu jsem v recenzním posudku podotkl, že skupinovou identitu lze posilovat i tím, že žertujeme o sobě samých. A tak nejenže němečtí majitelé restaurací čtou značku NL na automobilech jako „Nur limonade“ (Objednávka druhu: Jenom limonádu.); Holanďané je trumfují rádoby vědeckým zjištěním, podle něhož Nizozemci jsou etničtí Skotové, kteří byli pro lakomost vyhnáni ze země svého původu. Skotové sami si dokáží svou spořivost dobírat ještě drsněji. To prý jejich umírajícího krajana navštívil kamarád. Muž na smrtelném loži mu říkal: „Tady pod postelí mám láhev whisky. Až zemřu, prosím tě, pokrop s ní můj hrob.“ Přítel chápavě pokyne hlavou a zeptá se: „A nevařilo by ti, kdybych whisky nejdřív prohnal svými ledvinami?“

Sám jsem takovou skotskou anekdotu, pro mne novou, pokládal za mírně morbidní a možná i málo delikátní. Smířilo mne s ní (i se sebou samým) zjištění, že při příležitosti Silvestra se snese o něco víc, než je jinak obvyklé. Navíc jsem se v posuzované disertaci dočetl, že soudní praxe a doktrína v USA se hlásí k myšlence: *První dodatek americké ústavy poskytuje zábavě stejnou ochranu jako reportážím o událostech (a ty bývají někdy hodně drsné – poznámka P. H.) a vulgárním vyjádřením je poskytována stejná ochrana jako těm laskavým.*

V Americe tak směji být například nepřilíš vldní, když parodují ochranné známky. Připomenul jsem si proto pár parafrází na reklamní slogany naší domácí provenience. Tak marketingová charakteristika o šatech, které padnou a sluší, byla přejinačena na „*Róby z Domu módy spadnou a sluší*“; z hesla sousedního „Domu potravin“ si střelil slogan „*Na něco zajít musíte. Zajděte do Domu potravin*“.

Jako oponent jsem ovšem nemohl posuzovanou disertaci jen a jen chválit. K partii o literárních parodiích jsem přoto podotkl, že autor mohl čerpat i z české knížky „Čtení o psaní“ od Václava Laciny. Ten v ní uvádí (viz vydání z roku 1962 v Československém spisovateli, str. 170), jak by různí tvůrci pojednali říkanku „Sel dráteník po silnici,/ selka na něj volala,/ aby jí šel zadržovat/ hrnc s dvouma uchama“. Profesor práv Jan Krčmář by prý ve svém rozboru právním psal: *U posuzovaného případu, musíme rozeznávat tři složky: 1. Co selka činila, 2. proč tak činila, 3. co z toho vzešlo.*

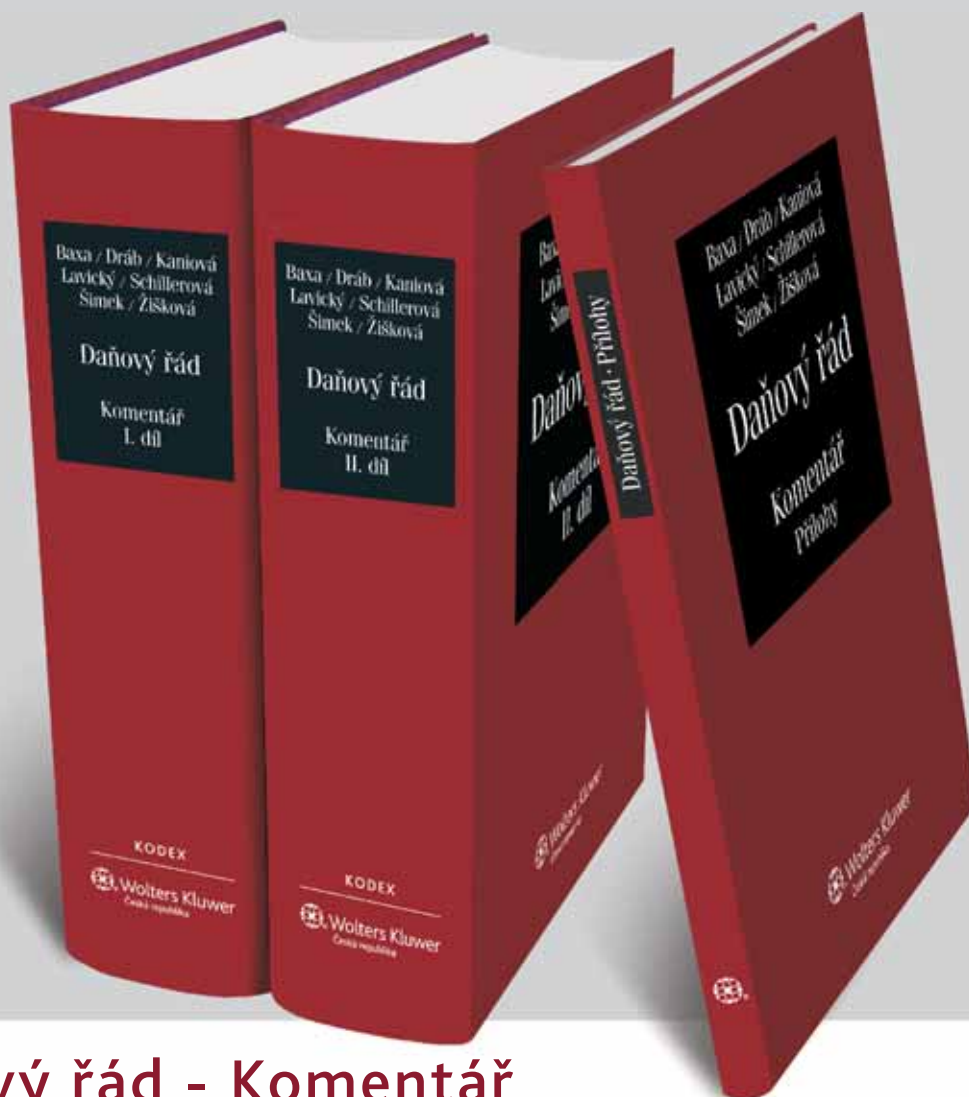
Ad 1. Jak patrně z druhého verše in fine, vyšla od selky iniciativa (arg. „na něj volala“ a contr. „na ni volal“), aby došlo k smlouvě o dílo mezi selkou jako offerentkou a dráteníkem jako oblátem. Text prvních dvou veršů vede na to, že tu šlo o nabídku podle § 861 o. z., tedy nikoli o veřejné příslibení podle § 860 o. z.

Ad 2. Konečný účel jednání offerentčina není z něho patrný, můžeme se pouze dohadovati, kterou potřebu hodlala offerentka ukojiti za spolupůsobení oblátova...

S dalším jako by Krčmářovým textem musím končit, abych nepřekročil rozsah krátké citace. Lacinovu knihu však doporučuji všem zájemcům o chytrý humor a literaturu. Ti pak mohou řešit i disertantův úkol pro obhajobu – právně posoudit parodii Nezvalovy básně „Sbohem a šáteček“, kterou jiný český autor (jméno mi vypadlo z paměti) převedl do ostravštiny. Způsob onoho „překladu“ naznačuje sám jeho název „Zdařbuh a šnuptychel“. Nezvalův závěrečný verš s jeho dojímavými slovy „Bylo to překrásné a bylo toho dost“ byl přetaven do parodie, která zní:

*Zdař Buh, a jak bysme se juž něspotkali,
bylo to šumne a bylo teho vpyšk.*

Zkusme si něco takového říct i o roce, který končí.

Daňový řád - Komentář

Josef Baxa, Ondřej Dráb, Lenka Kaniová, Petr Lavický, Alena Schillerová, Karel Šimek, Marie Žiškova

- Nejrozsáhlejší komplexní komentář právní úpravy označované za rekodifikaci daňového práva procesního vychází vzápětí po nabytí účinnosti nového daňového řádu, který nahradí od roku 2011 po 18 letech dosavadní zákon o správě daní a poplatků. Obsahuje i tzv. technickou novelu přijatou k odstranění problematických míst nového zákona.
- Komentář je pohledem unikátně složeného, generačně i profesně vyváženého sedmičlenného týmu autorů pocházejících z rozhodujících skupin odborné veřejnosti tří soudců Nejvyššího správního soudu, autora nového zákona, akademika, zaměstnance daňové správy i daňového poradce.
- Třísazkové dílo shrnuje všechny důležité aplikační a interpretační závěry na poli daňového procesu vyjádřené zejména v dosavadní soudní praxi, srovnávací metodou přistupuje ke starým a novým institutům, a tím přenáší uživatele do prostředí nového daňového řádu s cílem pomoci v osvojování nových pravidel a nalezení potřebné jistoty.
- Předností je zpracování bohaté judikatury Nejvyššího správního soudu, Nejvyššího soudu, Ústavního soudu a evropských soudů, která bude v prostředí nového daňového řádu i nadále použitelná.
- Praktické využití naleznou v samostatném svazku soustředěné originálně zpracované přílohy a pomůcky usnadňující přechod mezi předešlou a budoucí právní úpravou. Jde zejména o převodní tabulky pojmů a ustanovení dosavadního a nového zákona, přehledy všech vydaných rozhodnutí, opravných prostředků, lhůt, grafické vyjádření průběhu daňového řízení a jeho dílčích částí v podobě velmi názorných diagramů a schémat.
- Zvláštní přílohou je dále přehled všech významných publikací, učebnic, monografií a časopiseckých článků uveřejněných v minulých letech na téma správy daní a daňového procesu, který bude i v budoucnu systematicky doplňován.
- Komentář je v neposlední řadě vybaven i souborem vzorů podání daňových subjektů a vzorů procesních úkonů správce daně.

PŘIPRAVUJEME | vychází v I. Q 2011 | 3 díly | cena cca 2 950 Kč | vazba exkluzivní pevná v plátně

Kresba pro Bulletin advokacie LUBOMÍR LICHÝ

Víte, že ...

- byly obhájeny další diplomové práce z oboru historie advokacie a advokátního práva? Na Fakultě právnické ZČU předložil Antonín Fürst vynikající práci Advokáti v Třetí říši, Richard Opolecký psal o Postavení advokáta v EU. „Při četbě o židovských advokátech a jejich osudech se čtenáři evokují reálie popisované též v románech Remarqueových a Feuchtwangerových.“ Diplomant připomíná, že „v monografiích některých autorů se objevuje otázka, proč se advokátní stav už v počátcích neohradil proti hrozící erozi právního systému, jak mohl dopustit, aby jeho členové byli vyloučeni na základě svého rasového původu“ a dodává, že se představitelé poválečné Spolkové advokátní komory za takové počínání omluvili,“ podává se z konzultantova posudku Fürstovy práce s připomenutím, že omluvu učinilo i představenstvo ČAK v březnu 2009. O práci Richarda Opoleckého se mj. poznamenává, že „jde o téma individuální, ve formě diplomové práce na Fakultě právnické ZČU zpracovávané poprvé.“ Konzultantem obou prací byl Stanislav Balík, oponenty

střídavě Stanislav Balík st. (Fürst) a Vendulka Valentová (Opolecký), obhajoby byly konány 24. 9. 2010.

- socha advokáta zdobí i budapeštské Náměstí Hrdinů? Oním advokátem je revolucionář a politik z let 1848-1849 Lajos Kossuth (1802-1894). V galerii soch, která ilustrativně přibližuje uherské dějiny od vlády sv. Štěpána až do poloviny 19. století, právníka zaujme jistě i socha uherského krále Ondřeje II., vyobrazeného se Zlatou bulou z r. 1222, obsahující mj. i ustanovení o právu branného odporu.

- advokátem byl i pozdější chorvatský bán Ivan Mažuranić? Tento spisovatel, politik a chorvatský národovec působil zprvu jako advokát v Karlovaci. Všestranný Mažuranić (1814-1890), který prý mluvil devíti jazyky, proslul nejen jako politik, ale i jako právní historik, básník a jazykovědec. Podílel se též na Německo-chorvatském slovníku z r. 1842. Jeho dílo tvoří stále základ spisovného chorvatského jazyka, hrdinský epos Smrt Smail-agy Čengice je jedním z nejvýznamnějších děl chorvatské literatury.

✿ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK

Leitartikel

Jan Brož: Leitartikel über Vermögensverwaltung oder um was alles sich der Vorstand kümmert	3
--	---

Aktuelles

Die Papierausweise der Rechtsanwälte werden aus dem Verkehr gezogen, es kommen elektronische Ausweise Martin Vychopeň, Marie Haklová	5
Galaabend Jurist des Jahres 2010 icha	7
Die besten juristischen Firmen des Jahres 2010 Ivana Cihlářová	9
Der Präsident der Tschechischen Rechtsanwaltskammer hat das Buch Humor (nicht nur) für die Anwaltspraxis getauft Ivana Cihlářová	14
Gespräch mit dem Autor der Publikation Humor (nicht nur) für die Anwaltspraxis, PhDr. Václav Budinský Daniela Kovářová	15
Informationen über Pflichtbeiträge der Rechtsanwälte für das Jahr 2011	16

Aus Rechtstheorie und Praxis**Artikel**

Zusammenfassung	22
Verstand, Recht und Interpretation Irena Pelikánová	23
Durchsuchung von anderen Räumen und Grundstücken im Lichte des Beschlusses des Plenums des Verfassungsgerichts Jan Kocina	32
Wer kann einen Schiedsvertrag abschliessen? Petr Pospíšil	34
Anklageerhebung bei einer nicht rechtskräftigen Einleitung des Strafverfahrens und Möglichkeiten der Lösung dieser Situation im Gerichtsverfahren Kamila Kvalčová	37
Aus der Rechtsprechung	
Die Vergütung eines ex officio Verteidigers	39
Aus der Rechtsprechung des EuGH	45

Aus der Fachliteratur

Aleš Gerloch, Michal Tomášek et al.: Neue Erscheinungen im Recht am Anfang des 21. Jahrhunderts, II. Band: Theoretische und Verfassungsimpulse der Rechtentwicklung (Pavel Rychetský)	47
Arnoš Lustig: Der Fall Marie Navarová (Stanislav Balík)	48
Aus dem Bulletin der Slowakischen Rechtsanwaltschaft	49

Aus der Rechtsanwaltschaft**Kolumne von Karel Čermák**

Wir Schildbürger	52
-------------------------------	----

Aus der tschechischen Rechtsanwaltschaft

Aus der Praxis des Ausschusses für fachliche Hilfe und Schutz der Interessen der Rechtsanwälte Marek Nespala	53
Aus der Disziplinarpraxis Jan Syka	54
Letzte Möglichkeit, Anwaltsroben zum Sonderpreis zu bestellen icha	55
Reagieren Sie... ..auf den Auftritt des Vorsitzenden des Verfassungsgerichts der Tschechischen Republik auf der Konferenz über Ethik	56
Aus der Vorstandssitzung der Tschechischen Rechtsanwaltskammer icha	58
50. Jahresfeier der Organisation CEEBA in Prag Michaela Strážová	59
Besuch des Vorsitzenden des Verfassungsgerichts Armeniens in der Niederlassung der Tschechischen Rechtsanwaltskammer in Brunn Vlastimil Göttinger	60

Aus Europa

Die Vergütung des Rechtsanwalts in ausgesuchten Ländern der Europäischen Union	63
---	----

Informationen und Wissenswertes**Was Sie wissen sollten**

Vorlesungen und Seminare für Rechtsanwälte und Rechtsanwaltskonzipienten in den Ausbildungs- und Schulungszentren der Tschechischen Rechtsanwaltskammer	72
Einladung zum gemeinsamen Seminar von Juristen aus der Tschechischen Republik und aus Hong Kong in Prag	74
Die Tschechische Rechtsanwaltskammer und die Justizakademie haben ein Seminar zur Problematik von Unterhalt veranstaltet Ivana Cihlářová	75

Aus der juristischen Gesellschaft

Feierliche Übergabe der Medaillen von Antonín Ritter Randa für das Jahr 2010 Drahomíra Pálenská	76
--	----

Zum Schluss

Assoziationen eines Rechtsanwalts Petr Hajn	78
Zeichnung von Lubomír Lichý	80
Wussten Sie, dass... Stanislav Balík	80

Inhaltsverzeichnis	81
Zusammenfassung/Summary	82
Table of Contents	83

Irena Pelikánová: Verstand, Recht und Interpretation

Die Problematik der Interpretation des Rechts ist nach wie vor am Leben und aktuell, und zwar nicht nur aus dem theoretischen Blickwinkel, sondern auch aus einem ausgesprochen praktischen. Die richtige Interpretation von Rechtsnormen ist eine der grundlegenden Voraussetzungen eines Rechtsstaates und der Vorausschbarkeit des Rechts. Die Autorin untersucht den Prozess der Interpretation des Rechts und gewährt auch einen kritischen Blick auf unsere tschechische Situation, und zwar aus der Hinsicht der Entscheidungspraxis europäischer Gerichte.

Jan Kocina: Durchsuchung von anderen Räumen und Grundstücken im Lichte des Beschlusses des Plenums des Verfassungsgerichts

Am 8. 6. 2010 hat das Plenum des Verfassungsgerichts der Tschechischen Republik unter dem Az. Pl. ÚS 3/09 entschieden, dass ab der Verkündung dieses Beschlusses in der Gesetzessammlung, die Bestimmung des § 83a Abs. 1, Teil des Satzes 1 und Satzes 2 des Strafgesetzbuches, die „im Vorverfahren der Staatsanwalt oder ein Polizeiorgan. Das Polizeiorgan benötigt hierfür die vorherige Zustimmung des Staatsanwalts“, lauten, aufgehoben wird. Der Artikel beschäftigt sich mit einigen strittigen aktuellen Fragen, die sich auf den aufgeführten Beschluss des Plenums des Verfassungsgerichts beziehen. Zur Zeit entstehen Probleme insofern, ob bis zur Verkündung des aufgeführten Beschlusses in der Gesetzessammlung, d.h. bis zum 8. 7. 2010, in nicht beendeten Strafverfahren Beweise verwendet werden dürfen, die auf die, vom Gesetz im § 83a Abs. 1 des Strafgesetzbuches vorgesehene Art und Weise erlangt wurden. Es wird ausgeführt, dass ein, auf Grundlage einer angeordneten Durchsuchung von anderen Räumen und Grundstücken durch den Staatsanwalt oder durch ein Polizeiorgan mit dessen vorheriger Zustimmung, erlangter Beweis, der während eines nicht rechtskräftig beendeten Strafverfahrens erlangt wurde, nicht als Beweis verwendet werden kann, und weiterhin, dass der Richter, der die Durchsuchung anderer Räume und Grundstücke im Vorverfahren angeordnet hat, nach der Anklageerhebung von der Ausführung von Handlungen im Strafverfahren ausgeschlossen wird.

Jan Kocina: Wer kann einen Schiedsvertrag abschliessen
Petr Pospíšil

Neue gerichtliche Entscheidungen neigen folgerichtig dazu, eine prozessuale Natur des Schiedsvertrages zu bejahen. Dies hat in Verbindung mit der Doktrin der Autonomie eine Schlüsselbedeutung für die Beurteilung des Beziehung zwischen der Gültigkeit des Hauptvertrages zur Gültigkeit der, in diesen eingegliederten Schiedsgerichtsklausel, wobei verschiedene Varianten der Beziehung zwischen diesen beiden Verträgen entstehen können. Nicht nur können sowohl der Hauptvertrag, als auch die Schiedsgerichtsklausel beide gültig oder ungültig sein, aber vor allem kann lediglich die Schiedsgerichtsklausel gültig abgeschlossen worden sein, keineswegs aber der Hauptvertrag, dessen Bestandteil die Schiedsgerichtsklausel ist, oder es kann genau das Gegenteil der Fall sein. Es handelt sich zum Beispiel um Fälle, in denen der Hauptvertrag, einschließlich der Schieds-

gerichtsklausel für eine Aktiengesellschaft lediglich vom Vorsitzenden des Vorstandes unterschrieben wird, obwohl gem. des Eintrages ins Handelsregister die Unterzeichnung zusammen mit einem weiteren Mitglied des Vorstandes erfolgen soll. Weiterhin kann es um Fälle gehen, in denen der Schiedsvertrag für eine der Vertragsparteien von einem Vertreter unterschrieben wird.

Kamila Kvalčová: Anklageerhebung bei einer nicht rechtskräftigen Einleitung des Strafverfahrens und Möglichkeiten der Lösung dieser Situation im Gerichtsverfahren

Der Artikel beschäftigt sich mit dem fehlerhaften prozessualen Vorgehen der im Strafverfahren tätigen Organe, beginnend mit der Erhebung der Anklage wegen einer Tat, bezüglich derer zu dem Zeitpunkt das Strafverfahren noch nicht eingeleitet wurde, und bietet Lösungsmöglichkeiten in verschiedenen Phasen des Gerichtsverfahrens an. Soweit hinsichtlich des Beschlusses über die Einleitung des Strafverfahrens eine Beschwerde eingereicht wurde, ist dieser nicht rechtskräftig und deshalb kann wegen der im Beschluss aufgeführten Tat nicht Anklage erhoben werden. Am einfachsten ist die Berichtigung dieses prozessualen Mangels bei der vorläufigen Besprechung der Anklage durch das Gericht, einem Zeitpunkt, in dem das Gericht ausdrücklich berechtigt ist, die Sache dem Staatsanwalt zur weiteren Überprüfung zurückzugeben. In der Phase der Hauptverhandlung kann bei einem prozessualen Mangel durch die Zurücknahme der Anklage durch den Staatsanwalt vorgegangen werden, aber das Gesetz ermöglicht dem Gericht nicht ausdrücklich, dem Staatsanwalt die Sache zur Überprüfung zurückzugeben. Es geht um eine sogenannte Gesetzeslücke, die das Gericht durch eine Auslegung beheben sollte, und zwar durch eine Gesetzesanalogie und keinesfalls sollte eine eventuelle Berichtigung des Mangels dem Berufungsgericht überlassen werden, dem das Gesetz dies ausdrücklich ermöglicht.

Irena Pelikánová: Brains, law and interpretation

Problems concerning interpretation of law are still hot and current, both from theoretical and purely practical point of view. Correct interpretation of legal standards is one of the fundamental conditions of the legally consistent state and foreseeability of law. The author deals in detail with the process of interpretation of law and provides a critical sight of our Czech conditions, also from the point of view of decision-taking practice of European Courts.

Jan Kocina: Inspection of other premises and lands in the light of the award of the Constitutional Court Plenary

On June 8, 2010, the Plenary of the Constitutional Court of the Czech Republic decided under ref. No. Pl. ÚS 3/09, about cancelation of § 83a, par. 1, a part of the first sentence and second sentence, of the Criminal Procedure Code, on the day of promulgation of this award in the Collection of Laws, the respective parts reading: "state prosecutor or police authority in pre-trial proceedings. The police authority needs in such cases prior approval of the state prosecutor". The article deals with certain current questionable issues relating to the said award of the Constitutional

Court Plenary. At present time, there are problems whether to use the evidence within ongoing criminal proceedings that was obtained in the manner anticipated by law in § 83a, par. 1 of the Criminal Procedure Code before the date of promulgation of the said award in the Collection of Laws, i.e. until July 8, 2010.

It is deduced that a produced evidence in the form of ordered inspection of other premises and lands by the state prosecutor or police authority with the prior approval of the state prosecutor, carried out within pending criminal proceedings may not be used as the evidence, and further that a judge who ordered inspection of other premises and lands within the pre-trial proceedings is excluded from performance of acts in criminal proceedings after submission of the action.

Petr Pospíšil: Who may conclude an arbitration agreement?

New judicial decisions consistently incline to the procedural nature of the arbitration agreement. In connection with the autonomy doctrine, it has the key importance for consideration of relationship between validity of the main agreement and validity of the arbitration clause incorporated therein, when various variants of relationship between these two agreements may occur. Not only that the main agreement and arbitration clause may be both valid, but it may happen that only the arbitration clause is validly concluded, but not the main agreement in which the arbitration clause is incorporated, or the situation may be right opposite. Such situation involves cases when the main agreement, including the arbitration clause, is signed on behalf of a joint stock company only by the chairman of the board of directors, although according to the entry in the Commercial Register he should sign it jointly with another member of the board of directors, and also cases when the arbitration agreement is signed by an authorized person on behalf of one of the contractual parties.

Kamila Kvalčová: Submission of indictment in the case of commencing criminal prosecution not being in force and possibilities of solving this situation in proceedings before a court

The article deals with incorrect procedure of investigative, prosecuting and adjudicating bodies consisting in submission of indictment concerning the act in respect of which criminal prosecution has not commenced yet, and it offers possibilities of solutions in several stages of judicial proceedings. In the case that a complaint was filed against the resolution to commence criminal prosecution, the resolution is not in force and thus indictment cannot be submitted with regard to the act stated in the resolution. The simplest correction of this procedural error is at the time of preliminary hearing of indictment by a court, when a court is expressly entitled to refer the case back to the public prosecutor for additional investigation. At the trial stage, the public prosecutor may withdraw indictment in the case of procedural errors, however, the law expressly does not enable a court to refer the case back to the public prosecutor for additional investigation. It is the so-called gap in law that should be covered by a court by means of interpretation, in particular by legis analogy, and it should not leave possible correction on a court of appeal that is expressly enabled to do so under the law.

Leading Article

Jan Brož: Leading article about management of assets or, what falls within the responsibilities of the board of directors	3
--	---

Current News

End of paper identity cards of lawyers, electronic ones are coming Martin Vychopeň, Marie Haklová	5
Lawyer of the year 2010 gala evening icha	7
Best law firms in 2010 Ivana Cihlářová	9
Chairman of the Czech Bar Association christened a book on humour (not just) in law Ivana Cihlářová	14
Interview with PhDr. Václav Budinský, author of the book Humour (not only) for legal practice Daniela Kovářová	15
Information on lawyers' mandatory payments in 2011	16

Legal Theory and Practice**Articles**

Summary	22
Brains, law and interpretation Irena Pelikánová	23
Inspection of other premises and lands in the light of the award of the Constitutional Court Plenary Jan Kocina	32
Who may conclude an arbitration agreement? Petr Pospíšil	34
Submission of an action in the case of invalidly commenced criminal prosecution and possibilities of resolving such situation in proceedings before a court Kamila Klvačová	37

Judicature

Counsel ex officio remuneration	39
Judicial decisions of the European Court of Human Rights	45

Professional Literature

Aleš Gerloch, Michal Tomášek et al.: New phenomena in law at the beginning of the 21st century, volume II: Theoretical and constitutional impulses in development of law (Pavel Rychetský)	47
Arnošt Lustig: Story of Marie Navarová (Stanislav Balík)	48
Bulletin of the Slovak Legal Profession brings	49

Legal Profession**Karel Čermák's Column**

We from "Gotham City"	52
------------------------------------	----

Czech Legal Profession

Practice of the Committee for Professional Assistance and Protection of Interests of Lawyers Marek Nespala	53
Disciplinary practice Jan Syka	54
Last chance to order gowns for reduced prices icha	55
You react ...	
...to the speech of the Chairman of the Constitutional Court of the Czech Republic at the Conference on Ethics	56
Meeting of the Czech Bar Association Board of Directors icha	58
50th anniversary of CEEBA organization in Prague Michaela Strížová	59
Chairman of the Constitutional Court of Armenia visited the branch of the Czech Bar Association in Brno	
Vlastimil Göttinger	60

Europe

Remuneration of lawyers in selected European Union states	63
--	----

Information and Points of Interest**You should know**

Lectures and seminars for lawyers and legal trainees at the educational and training centres of the Czech Bar Association	72
Invitation to the joint seminar of Czech and Hong Kong lawyers in Prague	74
Czech Bar Association and Judicial Academy organized the seminar on maintenance problems Ivana Cihlářová	75

Legal Community

2010 Antonin knight Randa medal ceremony Drahomíra Pálenská	76
--	----

Finally

Dissertation as the Sylvester theme Petr Hajn	78
Drawing by Lubomír Lichý	80
Do you know that... Stanislav Balík	80

Inhaltsverzeichnis	81
---------------------------------	----

Zusammenfassung/Summary	82
--------------------------------------	----

Table of Contents	83
--------------------------------	----

Úspěch našich klientů mluví za nás

Hledáme do svého týmu nové koncipienty a advokáty

CV/informace: legal@bbh.eu

www.bbh.eu

Praha / Moskva / Bratislava

- Pojišťovací právo —
- Finanční právo —
- Bankovní právo —
- Kapitálové trhy —
- M&A —
- Korporátní právo —
- Soudní spory —
- Rozhodčí a jiná řízení —
- Právo nemovitostí —
- IT/IP —
- Soutěžní právo —
- Energetické právo —

Mezinárodní advokátní kancelář se sídlem v centru Prahy rozšiřuje svůj tým a přijme:

Advokátního koncipienta/koncipientku

Požadujeme:

- výbornou znalost angličtiny (znalost dalšího cizího jazyka výhodou)
- schopnost týmové práce a komunikace v mezinárodním kolektivu
- vysoké pracovní nasazení a flexibilitu
- profesionální vystupování
- dlouhodobý zájem o práci v advokacii

Nabízíme:

- zajímavou práci v mezinárodní právní firmě s kanceláři v Evropě, Asii, na Blízkém východě a v Severní a Jižní Americe
- odpovídající platové ohodnocení
- práci v mladém kolektivu pražské kanceláře
- možnost dalšího vzdělávání a profesního růstu

Nabídky se stručným životopisem v českém a anglickém jazyce zasílejte prosím faxem na číslo +420 224 210 004 nebo e-mailem k rukám Michaely Kádnerové (michaela.kadnerova@hoganlovells.com), případně poštou na adresu Hogan Lovells, Na Příkopě 22, 110 00 Praha 1.

www.hoganlovells.com

Hogan Lovells ("firma") představuje mezinárodní právní praxi, která zahrnuje Hogan Lovells International LLP, Hogan Lovells US LLP, Hogan Lovells Worldwide Group (Swiss Verein) a k nim přidružené entity, přičemž každá z nich je samostatnou právní osobou. Hogan Lovells International LLP je veřejnou obchodní společností s ručením omezeným registrovanou v Anglii a Walesu, číslo společnosti OC323639. Sídlo a hlavní místo podnikání: Atlantic House, Holborn Viaduct, Londýn EC1A 2FG. Hogan Lovells US LLP je veřejnou obchodní společností s ručením omezeným registrovanou v District of Columbia. Výraz "partner" se používá pro označení společníka Hogan Lovells International LLP nebo partnera Hogan Lovells US LLP, nebo jejich zaměstnance či konzultanta na obdobné pozici a s odpovídající kvalifikací, a pro označení partnera, společníka, zaměstnance či konzultanta v některé z jejich přidružených entit na obdobné pozici. Hodnocení a citace z publikací sledujících vývoj trhu právních služeb a dalších zdrojů se mohou vztahovat k původním společnostem Hogan & Hartson LLP a Lovells LLP. Pokud jsou uvedeny studie jednotlivých případů, jejich závěry nemusejí být aplikovatelné v podobných kauzách. Poznámka podle práva státu New York: reklama advokátů.

© Hogan Lovells 2010. Všechna práva vyhrazena.

KULHÁNEK Legal Consulting

Advokátní kancelář se sídlem v centru Brna, specializující se mimo jiné i na oblast rozhodčího řízení v **České republice** i na **Slovensku**, hledá pro svůj tým vysokoškolsky vzdělané **právníky / právničky**, kteří rádi využijí svých znalostí a dovedností v praxi.

Nabízíme:

zajímavou a tvůrčí práci
příjemné pracovní prostředí v centru města
odpovídající finanční ohodnocení
možnost profesního růstu
stále se rozrůstající mladý kolektiv

Požadujeme:

vynikající znalost českého / slovenského práva
minimálně dvouletou praxi v oboru právo
přirozené právní uvažování
schopnost obhájit vlastní právní názor
schopnost práce v týmu

Profesní životopis v českém nebo slovenském jazyce prosím zasílejte poštou na adresu
KULHÁNEK Legal Consulting, 604 39 Brno, Příkop 8, (budova IBC)
nebo na e-mailovou adresu: **info@sdruzeniurohodcu.cz**.

Weil, Gotshal & Manges s.r.o. advokátní kancelář

nabízí pracovní příležitosti pro

advokáty a advokátní koncipienty

Kandidát by měl splňovat následující požadavky:

- velmi dobrá znalost platného práva
- motivace k vysokému pracovnímu nasazení
- výborná znalost anglického jazyka
- předchozí praxe a studijní zkušenosti získané v zahraničí výhodou

Chcete-li získat praktické zkušenosti v oboru, stát se členem týmu renomované mezinárodní advokátní kanceláře a získat nadstandardní finanční ohodnocení, zašlete nám, prosím: průvodní dopis a curriculum vitae v českém a anglickém jazyce.

Písemné nabídky s uvedením své kontaktní adresy a telefonního čísla zasílejte na adresu:

WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

k rukám Kláry Koppové a Martiny Křížkové

Křižovnické nám. 193/2, 110 00 Praha 1, tel.: 221 407 300, fax: 221 407 310

e-mail: klara.koppova@weil.com, martina.krizkova@weil.com

právní firma roku 2010 v kategoriích Fúze a akvizice a Řešení sporů a arbitráže
(epravo.cz)

nejúspěšnější mezinárodní advokátní kancelář působící v České republice
([Chambers Europe 2009](#))

nejúspěšnější mezinárodní advokátní kancelář působící v České republice
([Chambers Europe 2008](#))

nejlepší advokátní kancelář v České republice dle výběru klientů
([International Law Office 2008](#))

nejúspěšnější advokátní kancelář střední a východní Evropy v oblasti M&A
([Financial Times/Mergermarket 2007](#))

nejúspěšnější advokátní kancelář v České republice
([International Financial Law Review/Euromoney 2006](#))

nejúspěšnější advokátní kancelář v České republice
([International Financial Law Review/Euromoney 2004](#))

Jsme advokátní kancelář zaměřující se zejména na oblast obchodního a finančního práva, práva nemovitostí a pracovního práva. Pro právní projekty zajišťované pro české i zahraniční klienty

hledáme

ADVOKÁTA/ADVOKÁTKU KONCIPIENTA/KONCIPIENTKU

Požadujeme:

- zkušenosti v oblasti obchodního práva získané v mezinárodní nebo větší české advokátní kanceláři
- minimálně 2,5-letou praxi
- výbornou znalost anglického jazyka (slovem i písmem)
- pečlivost, vynikající formulační schopnosti

Nabízíme:

- práci na zajímavých projektech pro české i zahraniční klienty
- perspektivu dlouhodobé spolupráce v rámci rozvíjející se advokátní kanceláře
- v případě zájmu možnost zkráceného pracovního úvazku nebo jiné úpravy pracovní doby
- příjemné pracovní prostředí v centru Prahy
- motivující finanční ohodnocení

www.bernard-legal.cz

Profesní životopis v českém a anglickém jazyce zašlete prosím faxem na číslo: +420 222 711 063, případně e-mailem na office@bernard-legal.cz nebo poštou na adresu: BERNARD LEGAL, advokátní kancelář, V Jámě 1, 110 00 Praha 1. Se všemi zaslanými materiály bude nakládáno jako s důvěrnými.

Advokátní kancelář Šachta & Partners, v.o.s.
přijme do svého týmu koncipienta/ku s praxí.

Požadujeme

Požadujeme aktivní přístup k řešení problémů, vysoké pracovní nasazení, samostatnost, flexibilitu, organizační schopnost, schopnost týmové spolupráce. Podmínkou je znalost anglického jazyka a praxe na pozici advokátního koncipienta minimálně jeden rok.

Nabízíme

Nabízíme zajímavou a různorodou práci, motivující finanční ohodnocení, perspektivu dlouhodobé spolupráce a profesního růstu.

Své životopisy zasílejte na e-mail: HR@jurista.cz a to v českém a anglickém jazyce a uveďte prosím označení pozice „advokátní koncipient“. Kontaktní osoba Kateřina Lišková, tel. 251 566 005.

ŠACHTA & PARTNERS, v.o.s., advokátní kancelář
Radlická 28/663, 150 00 Praha 5, tel.: +420 251 566 005, fax: +420 251 566 006

Havel & Holásek

advokátní kancelář

Česko - slovenská advokátní kancelář s mezinárodním dosahem

Advokátní kancelář HAVEL & HOLÁSEK s.r.o. hledá do svého rychle se rozšiřujícího týmu (více než 100 právníků, cca 80 studentů právnických fakult a celkem více než 270 spolupracovníků) nové kolegy.

Mezinárodní rankingové agentury *Thomson Reuters*, *Practical Law Company* či *European Legal 500* a další řadí kancelář mezi vedoucí na českém právním trhu.

Kancelář je jediným českým členem prestižní mezinárodní sítě *State Capital Group*, která sdružuje 140 advokátních kanceláří s více než 10 000 právníky po celém světě.

Nabízíme:

- možnost rychlého profesního růstu
- vynikající finanční ohodnocení
- mladý kolektiv rychle se rozvíjející advokátní kanceláře
- spolupráce s odborníky z partnerských poradenských společností či prestižních zahraničních právnických firem
- studijní a pracovní pobyty v zahraničí

Očekáváme:

- výbornou znalost platného práva
- zkušenosti v mezinárodní nebo přední české či slovenské právnické firmě
- výbornou znalost anglického, případně dalšího světového jazyka
- flexibilitu a vysoké pracovní nasazení
- schopnost týmové práce
- loajalitu a zájem o trvalý profesní růst v rámci kanceláře

Profesní životopis v českém, slovenském či anglickém jazyce prosím zašlete na adresu:

HAVEL & HOLÁSEK s.r.o., advokátní kancelář

Týn 1049/3, 110 00 Praha 1

kariera@havelholasek.cz

Více informací o nabízených pozicích: www.havelholasek.cz

PRAHA

Advokáty / Advokátky:

- Bankovníctví, finance a kapitálové trhy
- Fúze, akvizice a prodeje podniků
- Nemovitosti a výstavba
- Právo v oblasti sportu
- Německá právní deska
- Ruská právní deska
- Francouzská právní deska

Konciipienty / Konciipientky:

- Bankovníctví, finance a kapitálové trhy
- Telekomunikace, IT, IP a mediální právo
- Farmacie a zdravotnictví
- Nemovitosti a výstavba
- Řešení sporů a vymáhání pohledávek
- Pracovní právo
- Ruská právní deska
- Francouzská právní deska

Právník / Právnička:

- Professional support lawyer

BRNO

Advokát / Advokátka:

- Fúze, akvizice a prodeje podniků
- Nemovitosti a výstavba
- Právo obchodních společností

OSTRAVA

Konciipient / Konciipientka:

- Fúze, akvizice a prodeje podniků
- Nemovitosti a výstavba
- Řešení sporů a vymáhání pohledávek

BRATISLAVA

Advokáty / Advokátky /

Konciipienty / Konciipientky / i celé týmy právníků:

- Všechny oblasti právních služeb

Získaná ocenění za rok 2009:

Právnická firma roku 2009 v kategoriích: - Největší právnická firma v ČR - Telekomunikace a média - Veřejné zakázky	Klienty nejlépe hodnocená advokátní kancelář v České republice	1.místo v počtu realizovaných fúzí a akvizic v České a Slovenské republice a střední a východní Evropě	1.místo v počtu realizovaných fúzí a akvizic v České republice	1. místo mezi domácími právnickými firmami
				